



REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
GRAD HVAR

Jedinstveni upravni odjel Grada Hvara
Služba za komunalne djelatnosti, prostorno uređenje,
graditeljstvo i zaštitu okoliša

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU GRADA HVARA 2015.-2019.



Ovo Izvješće razmatrano je na sjednici
Gradskog vijeća Grada Hvara održanoj 18. lipnja 2019.

ELABORAT:

**IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
GRADA HVARA 2015.-2019.**

IZRAĐIVAČ:

GRAD HVAR

Jedinstveni upravni odjel - Služba za komunalne djelatnosti,
prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

Voditelj službe: Doro Abdulmar, dipl.ing.građ.

IZRAĐIVAČ NACRTA
IZVJEŠĆA:

APE d.o.o.

Zagreb, Ozaljska 61

Direktorica: Sandra Jakopec, dipl.ing.arh.

KOORDINATOR IZRADE:

IZVJEŠĆA ZA GRAD HVAR: Doro Abdulmar, dipl.ing.građ.

KOORDINATOR IZRADE:

NACRTA IZVJEŠĆA

ZA APE d.o.o.:

Nikša Božić, dipl.ing.arh.

STRUČNI TIM :

Sandra Jakopec, dipl.ing.arh.

Mirela Ćordaš, dipl.ing.arh.

Marijana Zlodre, mag.ing.arch.

SADRŽAJ:

| | | |
|-------------|---|-----------|
| I. | POLAZIŠTA | 6 |
| 1.1. | <i>Ciljevi izrade izvješća</i> | 6 |
| 1.2. | <i>Zakonodavno – institucionalni okvir</i> | 6 |
| 1.3. | <i>Osnovna prostorna obilježja Grada Hvara</i> | 8 |
| 1.4. | <i>Grad Hvar u okviru prostornoga uređenja Splitsko-dalmatinske županije</i> | 15 |
| II. | ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA | 18 |
| 2.1. | <i>Prostorna struktura korištenja i namjene površina Grada Hvara</i> | 18 |
| 2.2. | <i>Sustav naselja</i> | 29 |
| 2.3. | <i>Gospodarske djelatnosti</i> | 33 |
| 2.4. | <i>Opremljenost prostora infrastrukturom</i> | 41 |
| 2.5. | <i>Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja</i> | 55 |
| 2.6. | <i>Obvezni prostorni pokazatelji</i> | 66 |
| III. | ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA | 69 |
| 3.1. | <i>Izrada prostornih planova</i> | 69 |
| 3.2. | <i>Provedba prostornih planova</i> | 70 |
| 3.3. | <i>Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor</i> | 71 |
| 3.4. | <i>Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća o stanju u prostoru Grada Hvara</i> | 75 |
| IV. | PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI | 77 |
| 4.1. | <i>Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Grada Hvara s obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove</i> | 77 |
| 4.2. | <i>Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Grada</i> | 78 |
| 4.3. | <i>Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja</i> | 79 |
| V. | IZVORI PODATAKA | 81 |

POPIS SLIKA

Slika 1: Položaj Grada Hvara

Slika 2: Kretanje broja stanovnika Grada Hvara u tri zadnja popisa stanovništva

Slika 3: Prostorna distribucija stanovnika po naseljima Grada Hvara (2011.)

Slika 4: Zaposleni po djelatnostima u Gradu Hvaru, 2017.

Slika 5 : Broj nezaposlenih u ispostavi Hvar po mjesecima tijekom 2017. godine

Slika 6 : Grad Hvar u okviru teritorijalnog ustroja Splitsko-dalmatinske županije

Slika 7: Prostorne mikroregije Splitsko-dalmatinske županije

Slika 8: Izvod iz prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije za područje Grada Hvara

Slika 9: Korištenje i namjena površina (izvod iz PPUG Hvara, ID 2016. godine)

Slika 10: Omjeri namjena površina u PPUG Hvara

Slika 11: Broj djece upisane u dječji vrtić

Slika 12: Broj učenika u Osnovnoj školi Hvar

Slika 13: Broj učenika u Srednjoj školi Hvar

Slika 14: Naselja Grada Hvara

Slika 15: Ukupne potrebe parking mjesta po lokacijama i zonama za planirane kapacitete Hvara

Slika 16: Analiza broja noćenja po vrstama turističkog smještaja

Slika 17: Zone koncentracije korisnika prostora s distribucijom lokacija za promet u mirovanju

Slika 18: Zone dostupnosti širokopojasnog pristupa na području Grada Hvara

Slika 19: Prikaz korištenja širokopojasnog pristupa na području Grada Hvara

Slika 20: Idejno rješenje Zdravstvenog centra Hvar

Slika 21: Prostorna studija za kamenolom Propod

Slika 22: Vizualizacija uređenja Gradske vijećnice (gradske loggie)

POPIS TABLICA

Tablica 1: Kretanje broja stanovnika prema tri zadnja popisa stanovništva

Tablica 2: Broj kućanstava i indeks kretanja broja kućanstava

Tablica 3: Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti za Grad Hvar (2017.)

Tablica 4: Broj i udio zaposlenih od ukupno radno sposobnog stanovništva (15-64 godine) prema spolu

Tablica 5: Udio zaposlenih po djelatnostima, 2017.

Tablica 6: Korištenje i namjena površina u PPUG Hvara

Tablica 7: Analiza broja stanova

Tablica 8: Broj stanova po naseljima

Tablica 9: Broj soba nastanjenih stanova

Tablica 10: Broj i građevinska veličina za nove zgrade i dograđene dijelove postojećih zgrada za koje su izdane građevinske dozvole

Tablica 11: Broj djece u dječjem vrtiću i jaslicama

Tablica 12: Broj djece i zaposlenih u Osnovnoj školi Hvar

Tablica 13: Broj djece i zaposlenih u Srednjoj školi Hvar

Tablica 14: Ugovoreni sadržaji primarne zdravstvene zaštite na području Grada Hvara

Tablica 15: Tipologija naselja

Tablica 16: Udio broja stanovnika u pojedinom tipu naselja u ukupnom broju stanovnika

Tablica 17: Gustoća naseljenosti po naseljima

Tablica 18: Površine izdvojenih građevinskih područja izvan naselja po namjenama

Tablica 19: Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene

Tablica 20: Turistički dolasci i noćenja u 2016. i 2017. godini po vrstama smještaja

Tablica 21: Raspoloživi broj turističkih ležajeva i smještajnih jedinica u Gradu Hvaru

Tablica 22: Raspoloživi broj turističkih ležajeva po vrstama smještajnih objekata (kolovoz 2018.)

Tablica 23: Udio pojedinih vrsta cesta i cestovna gustoća

Tablica 24: Promet putnika i vozila u 2016. i 2017. godini

Tablica 25: Podaci o postojećoj infrastrukturi elektroničkih komunikacija

Tablica 26: Opskrba električnom energijom – stanje 2018. godine

Tablica 27: Potrošnja električne energije 2018. godine

Tablica 28: Duljina cjevovoda i broj vodovodnih priključaka po naseljima

Tablica 29: Gospodarenje otpadom u Gradu Hvaru

Tablica 30: Preliminarni podaci za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada u 2017. godini

Tablica 31: Površine poljoprivrednih i šumskih površina u PPUG Hvara

Tablica 32: Zaštićena područja

Tablica 33: Područja ekološke mreže u prostornom obuhvatu Grada Hvara

Tablica 34: Broj i udio zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara

Tablica 35: Popis nepokretnih kulturnih dobara po naseljima za područje Grada Hvara

Tablica 36: Obvezni prostorni pokazatelji Izvešća o stanju u prostoru

I. Polazišta

1.1. Ciljevi izrade Izvešća o stanju u prostoru

Izvešće o stanju u prostoru dio je sustavnog praćenja stanja u prostoru u području prostornog uređenja. Izvešće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Grad Hvar izradio je **Izvešće o stanju u prostoru na području Grada Hvara 2007. – 2014.** koje je objavljeno u Službenom glasniku Grada Hvara br. 8/2014. Kako se prema Zakonu o prostornom uređenju Izvešće o stanju u prostoru izrađuje za razdoblje od četiri godine Grad Hvar pokrenuo je sredinom 2018. godine izradu ovog **Izvešća o stanju u prostoru Grada Hvara 2015.-2019.** (dalje u tekstu: Izvešće).

Osnovni cilj izrade Izvešća je stvaranje dokumenta u kojem će, na temelju stvarnih podataka i analiza, biti definirane potrebe i mogućnosti promatranog prostora te predložene aktivnosti za što učinkovitije unaprjeđenje održivog razvoja u tom prostoru.

1.2. Zakonodavno-institucionalni okvir

Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18 – dalje u tekstu: Zakon) i Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvešća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15) – dalje u tekstu: Pravilnik), određena je obveza izrade Izvešća o stanju u prostoru za područje jedinica lokalne i područne samouprave kao dokument praćenja stanja u prostoru za četverogodišnje razdoblje.

Sukladno čl. 9 Pravilnika Grad Hvar je pristupio izradi Izvešća o stanju u prostoru te je sukladno čl.9 st.4. izradu nacrtu Izvešća povjerio tvrtki APE d.o.o. iz Zagreba.

Izvori podataka

U izradi Izvešća korišteni su javno dostupni podaci javnopravnih tijela koja su kao obvezni izvori podataka određena Pravilnikom. Također, podaci od važnosti za ovo Izvešće su prikupljeni od tvrtki s javnim ovlastima te upravnih odjela Grada Hvara. U svrhu prikupljanja podataka za ovo Izvešće Grad Hvar uputio je 13. rujna 2018. godine dopis sljedećim institucijama, tvrtkama i odjelima:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za zaštitu prirode, Radnička cesta 80, Zagreb
2. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Radnička cesta 80/7, 10 000 Zagreb
3. Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada, Selska cesta 136, 10000 Zagreb
4. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije „More i krš“, Prilaz braće Kaliterna 10, 21000 Split

5. HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb,
6. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10000 Zagreb
7. Županijska uprava za ceste Splitsko-dalmatinske županije, Ruđera Boškovića 22, 21000 Split
8. HOPS - Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, 10000 Zagreb
9. HEP – ODS, DP Elektrodalmacija Split, Poljička cesta 73, 21000 Split
10. Hrvatske vode Zagreb, Vodnogospodarski odjel za slivove južnoga Jadrana, Vukovarska 35, 21000 Split
11. Hvarski Vodovod d.o.o. Jelsa, Radičine bb
12. Ministarstvo turizma, Uprava za upravljanje turističkom destinacijom, 10 000 Zagreb, Prisavlje 14
13. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu za područje Splitsko-dalmatinske županije, Porinova 2, 21000 Split
14. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Prisavlje 14, 10 000 Zagreb
15. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava vodnoga gospodarstva, Ulica grada Vukovara 220, Zagreb
16. Komunalno Hvar d.o.o., Vlade Stošića 7, Hvar
17. Hrvatske šume , Uprava šuma Split, Podružnica Hvar, Šumarija Jelsa, 21465 Jelsa
18. Odvodnja Hvar d.o.o. Vlade Stošića 7, Hvar
19. Hrvatski telekom d.d. Zagreb, PP 526, 10002 Zagreb
20. Metronet telekomunikacije d.d. Zagreb, Grada Vukovara 269d/I, 10000 Zagreb
21. OT – Optima telekom d.d., Regija istok, Vinkovačka 2, 31000 Osijek
22. Vipnet d.o.o., Vrtni put 1, 10000 Zagreb
23. Tele 2 d.o.o., Grada Vukovara 269d, 10000 Zagreb
24. Odsjek za pravne i opće poslove, društvene djelatnosti i lokalnu samoupravu Grada Hvara
25. Odsjek za proračun, financije i gospodarstvo Grada Hvara
26. Odsjek za kulturu i odnose s javnošću Grada Hvara
27. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Split, Ispostava Jelsa, 21465 Jelsa
28. FINA, Poslovnica Hvar, Hvar 21450 - Ul. Ive Miličića 1
29. Turistička zajednica Grada Hvara, Trg sv. Stjepana 42, Hvar
30. Centar za socijalnu skrb Split, Podružnica Hvar, Fabrika 34
31. Dječji vrtić „Vandela Božilković“ Hvar, Hanibala Lucića 3
32. Osnovna škola Hvar, Ul. Kroz Burak 81, Hvar
33. Srednja škola Hvar, Ul. Kroz Burak 81, Hvar
34. Dom zdravlja Hvar, Ul Biskupa Jurja Dubokovića, Hvar
35. Ured državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Služba za gospodarstvo, Ispostava Hvar, Milana Kukurina 2, Hvar
36. Splitsko-dalmatinska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, Ispostava Hvar, Ive Miličića 7, Hvar
37. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Uprava sigurnosti plovidbe, Lučka kapetanija Split, Lučka ispostava Hvar, Hvar
38. LAG Škoji, Vicka Butorovića 4, 21 450 Hvar
39. Jadrolinija, Ispostava Hvar Riva, Hvar

40. Čazmatrans Hvar, Ivana Meštrovića 21460 Stari Grad

Svoje podatke za ovo izvješće dostavili su:

1. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Radnička cesta 80/7, 10 000 Zagreb
2. Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada, Selska cesta 136, 10000 Zagreb
3. HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb,
4. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10000 Zagreb
5. HEP – ODS, DP Elektrodalmacija Split, Poljička cesta 73, 21000 Split
6. Hvarski Vodovod d.o.o. Jelsa, Radičine bb
7. Ministarstvo turizma, Uprava za upravljanje turističkom destinacijom, 10 000 Zagreb, Prisavlje 14
8. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu za područje Splitsko-dalmatinske županije, Porinova 2, 21000 Split
9. Komunalno Hvar d.o.o., Vlade Stošića 7, Hvar
10. Hrvatske šume , Uprava šuma Split, Podružnica Hvar, Šumarija Jelsa, 21465 Jelsa
11. Odvodnja Hvar d.o.o. Vlade Stošića 7, Hvar
12. Vipnet d.o.o., Vrtni put 1, 10000 Zagreb
13. FINA, Poslovnica Hvar, Hvar 21450 - Ul. Ive Miličića 1
14. Turistička zajednica Grada Hvara, Trg sv. Stjepana 42, Hvar
15. Centar za socijalnu skrb Split, Podružnica Hvar, Fabrika 34
16. Dječji vrtić „Vandela Božitković“ Hvar, Hanibala Lucića 3
17. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Uprava sigurnosti plovidbe, Lučka kapetanija Split, Lučka ispostava Hvar, Hvar
18. LAG Škoji, Vicka Butorovića 4, 21 450 Hvar
19. Jadrolinija, Ispostava Hvar Riva, Hvar

Izvješće sukladno Zakonu razmatra predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne samouprave te se isto objavljuje u službenom glasilu.

1.3. Osnovna prostorna obilježja Grada Hvara

1.3.1. Geoprometni položaj

Grad Hvar zauzima zapadni dio otoka Hvara. Kopneni dio gradskog teritorija zauzima površinu 75,8 km², dok ukupna površina Grada (uključivo i morski dio) iznosi 586,03 km². Svojom veličinom (75,8 km²) i brojem stanovnika (4.251 prema popisu stanovništva iz 2011.) Grad Hvar spada u površinom prosječne, a gustoćom stanovništva (56 st/km²) manje od prosjeka naseljene jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Grad Hvar graniči sa gradom Starim Gradom i općinom Jelsa na istoku, a na ostalim stranama ima morske granice s općinom Milna (otok Brač), gradom Visom i Dubrovačko neretvanskom županijom na jugu.

Područje Grada Hvara statistički obuhvaća 8 naselja: Brusje, Hvar, Jagodna, Malo Grablje, Milna, Sveta Nedjelja, Velo Grablje i Zračće. Naselje Malo Grablje nema stalnih stanovnika.

Slika 1: Položaj Grada Hvara



Područjem grada Hvara prolazi trasa državne ceste br 116 Sućuraj – Hvar, s odvojkom za Milnu te županijska cesta br. 6252 Stari Grad - Brusje – Hvar.

Grad je sa županijskim središtem Splitom povezan izravnim državnim brzobrodskim linijama. Trajektni promet odvija se iz trajektna luke u Starom Gradu.

1.3.2. Demografska obilježja

Razmještaj i struktura stanovništva

Na području Grada Hvara, prema podacima sa zadnjeg popisa stanovništva 2011. godine živjelo je **4.251 stanovnika**. U odnosu na prostor Splitsko-dalmatinske županije to čini udio od 0,93 % stanovništva Županije.

Na području Grada Hvara, prema popisu stanovništva, 1991. godine je živjelo 4.143 stanovnika, 2001. godine 4.138, a 2011. godine 4.251, što čini blagi rast broja stanovnika 2011./1991. za 2,6 %, a 2011./ 2001. godinu za 2,73 %.

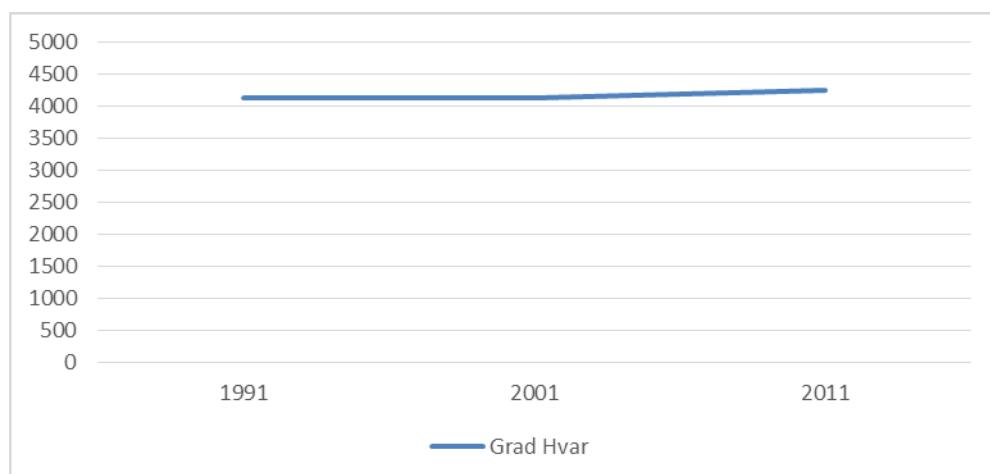
Tablica 1: Kretanje broja stanovnika prema tri zadnja popisa stanovništva

| NASELJE | BROJ STANOVNIKA | | | INDEKS 2011/2001. | INDEKS 2011/1991. |
|-----------------|-----------------|-------|-------|----------------------|----------------------|
| | 1991. | 2001. | 2011. | | |
| BRUSJE | 241 | 206 | 194 | 94,17 | 80,50 |
| HVAR | 3643 | 3672 | 3771 | 102,70 | 103,51 |
| JAGODNA* | - | - | 30 | - | - |
| MALO GRABLJE | - | 0 | 0 | - | - |
| MILNA | 73 | 90 | 104 | 115,55 | 142,47 |
| SVETA NEDJELJA* | 141 | 148 | 131 | 88,51 | 92,91 |
| VELO GRABLJE | 45 | 21 | 7 | 33,33 | 15,55 |
| ZARAČE | - | 1 | 14 | - | - |
| UKUPNO: | 4143 | 4138 | 4251 | 102,73 | 102,61 |

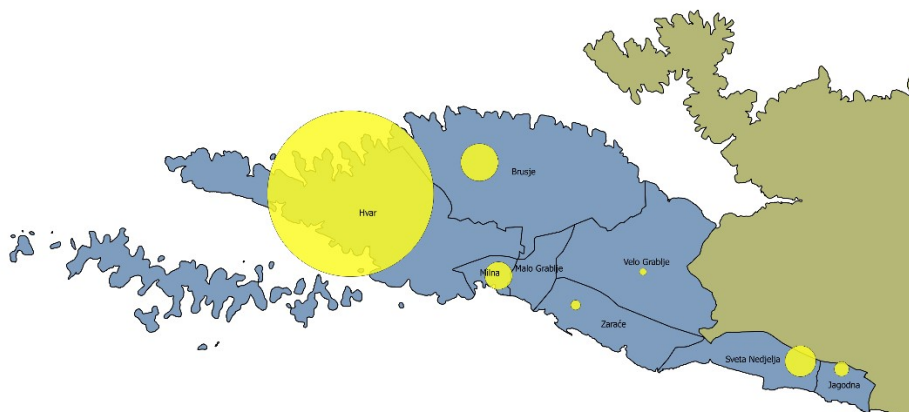
Izvor:
Državni zavod za statistiku

* Naselje Jagodna izdvojeno je iz naselja Sv. Nedjelja 2008. godine (Odluka o izdvajanju naselja Jagodna od naselja Sv. Nedjelja - Sl. glasnik Grada Hvara 1/2008.)

Slika 2: Kretanje broja stanovnika Grada Hvara u tri zadnja popisa stanovništva



Slika 3: Prostorna distribucija stanovnika po naseljima Grada Hvara (2011.)



Najveći postotak stanovnika (njih čak 88%) živi u središnjem naselju Hvaru. Naselje Malo Grablje nije 2011. godine imalo zabilježenih stalnih stanovnika. Velo Grablje i Zračće imali su svaki manje od 20 stanovnika.

Razmještaj i struktura kućanstava (domaćinstava)

Prema popisu stanovništva 2011. godine u Gradu Hvaru je zabilježeno 1.553 kućanstava. Broj kućanstava 2001. godine iznosio je 1.381, dakle u zadnjem međupopisnom razdoblju (2001.-2011.) zabilježen je rast od 12,45 % kućanstava. Rast broja kućanstava nešto je veći od rasta broja stanovnika.

Tablica 2: Broj kućanstava i indeks kretanja broja kućanstava

| NASELJE | BROJ KUĆANSTAVA PREMA POPISNIM GODINAMA | | INDEKS |
|----------------|--|--------------|---------------|
| | 2001. | 2011.* | |
| BRUSJE | 65 | 63 | 96,92 |
| HVAR | 1227 | 1353 | 110,27 |
| JAGODNA | - | 13 | - |
| MALO GRABLJE | - | - | - |
| MILNA | 30 | 33 | 110 |
| SVETA NEDJELJA | 47 | 56 | 119,15 |
| VELO GRABLJE | 11 | 6 | 54,55 |
| ZARAČE | 1 | 7 | 700 |
| UKUPNO: | 1.381 | 1.531 | 110,86 |

Izvor:
Državni zavod za statistiku,
Popis stanovništva 2011.

* U tablici su navedeni podaci o broju kućanstava iskazani su u prvim rezultatima popisa stanovništva 2011. godine, po naseljima. Za Grad Hvar u konačnim rezultatima broj kućanstava povećan je za 22 kućanstva (u odnosu na prve rezultate), ali nije iskazan po naseljima.

U kretanju broja kućanstava vidljiv je rast u naseljima Zračće, Hvar i Sveta Nedjelja, dok Velo Grablje bilježi razmjerno najveći pad.

Na popisu 2001. godine zabilježeno je kako je prosječno domaćinstvo imalo 2,99 članova. Godine 2011. prosječno domaćinstvo u Gradu Hvaru imalo je **2,73 članova domaćinstva**.

Od 2001. do 2011. godine zamjećuje se blagi pad (-8,36 %) broja članova kućanstava (domaćinstava) na području Grada Hvara.

Od zabilježenih 1.553 kućanstava na popisu 2011. godine najveći broj (396) odnosi se na kućanstva s jednim članom, slijede kućanstva s dva člana (386) te kućanstva s četiri člana (304).

Izvor:
Državni zavod za statistiku

Socijalno-gospodarska struktura

Indeks i stupanj razvijenosti

Kao pokazatelj ekonomskog rasta i razvijenosti određenog područja koristi se indeks razvijenosti prema kojemu se jedinice lokalne samouprave razvrstavaju u skupine na temelju članka Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17.).

Po donošenju izmjena i dopuna Zakona 2017. godine, a slijedom izrađenoga novoga modela izračuna indeksa razvijenosti, donesena je nova Uredba o indeksu razvijenosti (Narodne novine, br. 131/17) koja utvrđuje pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, njihov izračun i izvore podataka te način izračuna indeksa razvijenosti.

U skladu s Uredbom, za izračun indeksa razvijenosti koriste se sljedeći pokazatelji:

1. prosječni dohodak po stanovniku
2. prosječni izvorni prihodi po stanovniku

3. prosječna stopa nezaposlenosti
4. opće kretanje stanovništva
5. stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje)
6. indeks starenja.

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica regionalne i lokalne uprave i samouprave u određenom razdoblju. Prema njemu, jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u osam skupina pri čemu u I. skupinu spadaju jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave dok u VIII. skupinu spadaju jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

U skladu s člankom 36. Zakona status potpomognutih područja imaju sva područja ispod prosjeka razvijenosti Republike Hrvatske odnosno I.-IV. skupina jedinica lokalne samouprave.

Prema *Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti* (Narodne novine, br. 132/17) koja se primjenjuje od 1. siječnja 2018. Grad Hvar spada u **VIII. skupinu** jedinica lokalne samouprave (**najrazvijenija skupina** – jedinice lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave).

Tablica 3: Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti za Grad Hvar (2017.)

| Osnovni pokazatelji | Vrijednosti osnovnih pokazatelja za Grad Hvar | Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za Grad Hvar (HR = 100) |
|--|---|--|
| Razvojna skupina JLS | 8 | |
| Indeks razvijenosti JLS | 111,673 | |
| Prosječni dohodak po stanovniku | 30.723,23 | 109,93 |
| Prosječni izvorni prihodi po stanovniku | 7.318,32 | 125,13 |
| Prosječna stopa nezaposlenosti | 0,0968 | 108,33 |
| Opće kretanje stanovništva (2016./2006.) | 107,87 | 112,16 |
| Indeks starenja (2011.) | 123,3 | 101,54 |
| Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.) | 0,2342 | 115,7 |

Izvor:
Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.)

<https://razvoj.gov.hr>

Zaposleni

Zadnji podaci o udjelu zaposlenih od ukupno radno sposobnog stanovništva (15-64 godina) dostupni su iz zadnjeg popisa stanovništva (2011. godine). Prema tim podacima 2011. godine u Gradu Hvaru živjelo je 2.901 radno sposobnih stanovnika, a njih 1.675 ili 57% bilo je i zaposleno. To je veći postotak od podataka na razini županije gdje udio zaposlenih iznosi 49% radno sposobnog stanovništva.

Tablica 4: Broj i udio zaposlenih od ukupno radno sposobnog stanovništva (15-64 godine) prema spolu

| | Spol | Radno sposobno stanovništvo | Zaposleni | |
|--------------------------------------|------|-----------------------------|-----------|------|
| | | | ukupno | % |
| Grad Hvar | sv. | 2.901 | 1.675 | 57,7 |
| | m | 1.409 | 918 | 65,2 |
| | ž | 1.492 | 757 | 50,7 |
| Splitsko-dalmatinska županija | sv. | 304.915 | 149.412 | 49,0 |
| | m | 152.220 | 80.371 | 52,8 |
| | ž | 152.695 | 69.041 | 45,2 |

Izvor:
Državni zavod za statistiku,
Popis stanovništva 2011.

Državni zavod za statistiku izdaje godišnja statistička izvješća "Godišnje istraživanje o zaposlenima i isplaćenju plaći" iz kojeg je moguće prikupiti podatke o udjelu zaposlenih na godišnjoj razini. Prema zadnje objavljenom statističkom izvješću *Zaposlenost i plaće u 2017. godini* u Gradu Hvaru je u 2017. godini bilo zaposleno ukupno 936 osoba, od čega je 515 žena.

Tablica 5: Udio zaposlenih po djelatnostima, 2017.

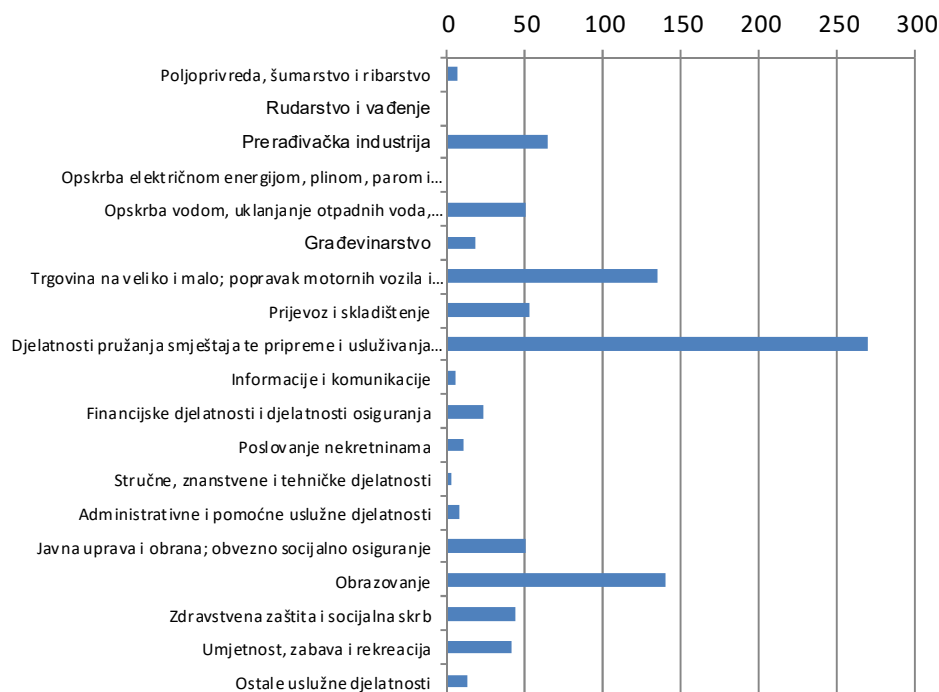
| Djelatnost | Ukupno 2012. | Ukupno 2017. | % 2017. |
|---|--------------|--------------|---------------|
| Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo | 5 | 7 | 0,75 |
| Rudarstvo i vađenje | - | - | 0,00 |
| Prerađivačka industrija | 56 | 64 | 6,84 |
| Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija | - | - | 0,00 |
| Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša | 49 | 50 | 5,34 |
| Građevinarstvo | 13 | 18 | 1,92 |
| Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla | 117 | 135 | 14,42 |
| Prijevoz i skladištenje | 31 | 53 | 5,66 |
| Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane | 290 | 270 | 28,85 |
| Informacije i komunikacije | 5 | 5 | 0,53 |
| Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja | 24 | 23 | 2,46 |
| Poslovanje nekretninama | 7 | 11 | 1,18 |
| Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti | 8 | 3 | 0,32 |
| Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti | 9 | 8 | 0,85 |
| Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje | 93 | 50 | 5,34 |
| Obrazovanje | 105 | 141 | 15,06 |
| Zdravstvena zaštita i socijalna skrb | 55 | 44 | 4,70 |
| Umjetnost, zabava i rekreacija | 26 | 41 | 4,38 |
| Ostale uslužne djelatnosti | 13 | 13 | 1,39 |
| Grad Hvar | 906 | 936 | 100,00 |

Izvor:
Zaposleni u pravnim osobama po županijama i gradovima/općinama, prema NKD-u 2007., Stanje 31. ožujka 2017.
Statističko izvješće "Zaposlenost i plaće u 2017. godini".

U odnosu na prethodno razdoblje, primjetan je blagi porast broja zaposlenih. I dalje je najviše zaposlenih u Gradu Hvaru zaposleno u djelatnosti pružanja

smještaja te pripreme i usluživanja hrane (28%). Slijede zaposleni u djelatnostima obrazovanja (15%) te trgovine na veliko i malo (14%).

Slika 4: Zaposleni po djelatnostima u Gradu Hvaru, 2017.



Nezaposleni

Statističko-analitičke informacije u Mjesečnom statističkom biltenu što ga izdaje Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured u Splitu ne sadrži informacije o broju nezaposlenih i stopama nezaposlenosti na razini jedinica lokalne samouprave.

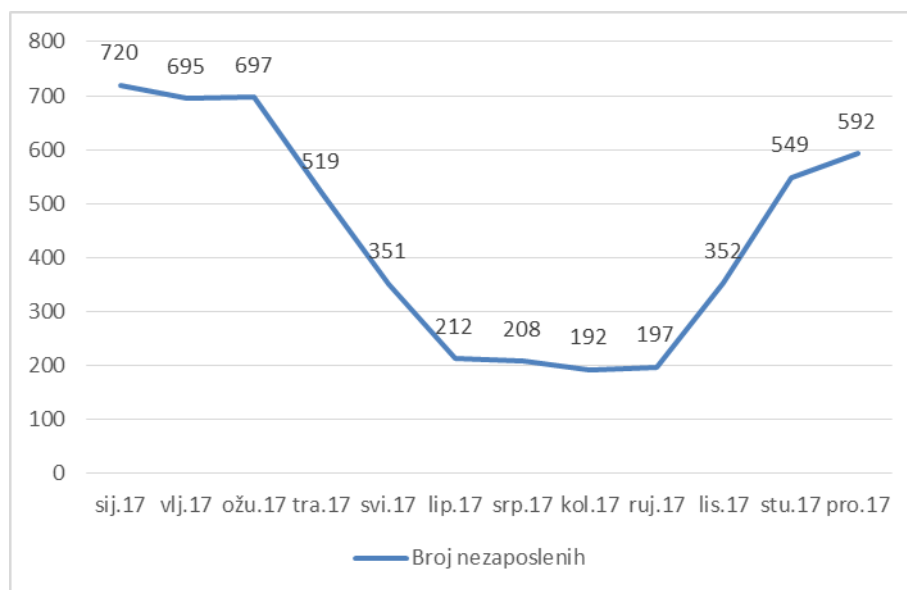
Prema podacima iz *Izvešća o nezaposlenosti i zapošljavanju u 2017. godini u Splitsko-dalmatinskoj županiji* (izdavač: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Split) u ispostavi Hvar bilo je 2016. godine evidentirano 653 nezaposlenih (1,8%), a **2017. godine evidentirano je 592 nezaposlenih (1,9%)**. Time se Hvar uz ispostave HZZ-a u Visu i Vrgorcu svrstava u red ispostava s najmanjim apsolutnim brojem nezaposlenih.

Sezonsko zapošljavanje u 2017. godini na razini Županije je pokazalo nešto manje zapošljavanja sezonaca u odnosu na prethodnu godinu. U 2017. godini zaposleno je ukupno 8.661 sezonaca što je manje nego prethodne godine za 11,1%, kada je bilo zaposleno ukupno 9.741 sezonaca, a predstavlja 29,7% ukupnog zapošljavanja.

Najveći dio sezonaca zaposlen je u periodu između travnja i kolovoza kada se zaposlilo 84,8% sezonaca. Makarska, Brač i Hvar kao tradicionalne «turističke ispostave» sezonskog zapošljavanja, zapošljavaju najviše sezonaca i one su u 2017. godini zaposlile ukupno 1.630 sezonaca što je 18,8% ukupnog sezonskog zapošljavanja.

Sezonski karakter zapošljavanja vidljiv je i iz podataka o evidentiranom broju nezaposlenih u ispostavi Hvar po pojedinim mjesecima što je prikazano na slici 5.

Slika 5 : Broj nezaposlenih u ispostavi Hvar po mjesecima tijekom 2017. godine



Izvor:
Izvešće o nezaposlenosti i
zapošljavanju u 2017. godini
u Splitsko-dalmatinskoj
županiji
Hrvatski zavod za
zapošljavanje, Regionalni
ured Split

1.4. Grad Hvar u okviru prostornoga uređenja Splitsko-dalmatinske županije

Područje Grada Hvara sa 75,50 km² kopnenog dijela svojeg teritorija zauzima 0,53% površine Splitsko-dalmatinske županije, a udio stanovnika iznosi 0,93% od broja stanovnika županije.

Prema **Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije** (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije broj 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13, 147/15) Grad Hvar spada u otočnu mikroregiju u sklopu Splitsko-dalmatinske županije, u prostornu cjelinu „Otok Hvar“ kojega uz Grad Hvar još čine Općine Jelsa i Sućuraj te grad Stari Grad.

Otok Hvar pripada velikim otocima, nositeljima razvitka, s posebno naglašenim kvalitetama za razvoj turizma u svim vidovima. Prirodne osobine i povijesni razvitak otoka Hvara uvjetovali su specifičan i kontinuirani prostorni razvoj temeljen na poljoprivredi, ribarstvu i pomorstvu. Industrijska urbanizacija 50-tih i 60-tih godina ovaj prostor nije praktično ni dotakla, a turistički razvoj 60-tih i 70-tih godina nije jače ugrozio njegove kvalitete. Prva i najvažnija karakteristika i posebnost prostora je da se radi o otoku, sa izrazitom koncentracijom područja vrijedne prirodne i kulturne baštine, kvalitetnom klimom i krajobrazom, te dobrim geografskim i prometnim položajem.

U pogledu prostornog razvoja sustava naselja, uspostava Splitsko-dalmatinske županije, gradova i općina na ovom prostoru u zadnjem desetljeću dvadesetoga stoljeća, donekle utječe i na prostorno funkcionalne veze, pa time i na sustav naselja i sustav središnjih funkcija. Naselje Hvar je naime prestalo biti administrativno središte cijelog otoka, ali je i dalje zadržalo neke od središnjih funkcija. Realno je pretpostaviti da će se područje zapadnog dijela Hvara, a posebno naselja Hvar, Stari Grad i Jelsa razvijati na način da se dopunjuju u funkcijama, uz blagi funkcionalni primat Hvara obzirom na broj stanovnika i veću koncentraciju središnjih funkcija. U tom smislu bi naselje Hvar imalo karakter većeg nadlokalnog centra za zapadni dio otoka. Ostala naselja Grada imala bi samo funkcije na razini svakodnevnih potreba stanovništva.

Slika 6 : Grad Hvar u okviru teritorijalnog ustroja Splitsko-dalmatinske županije

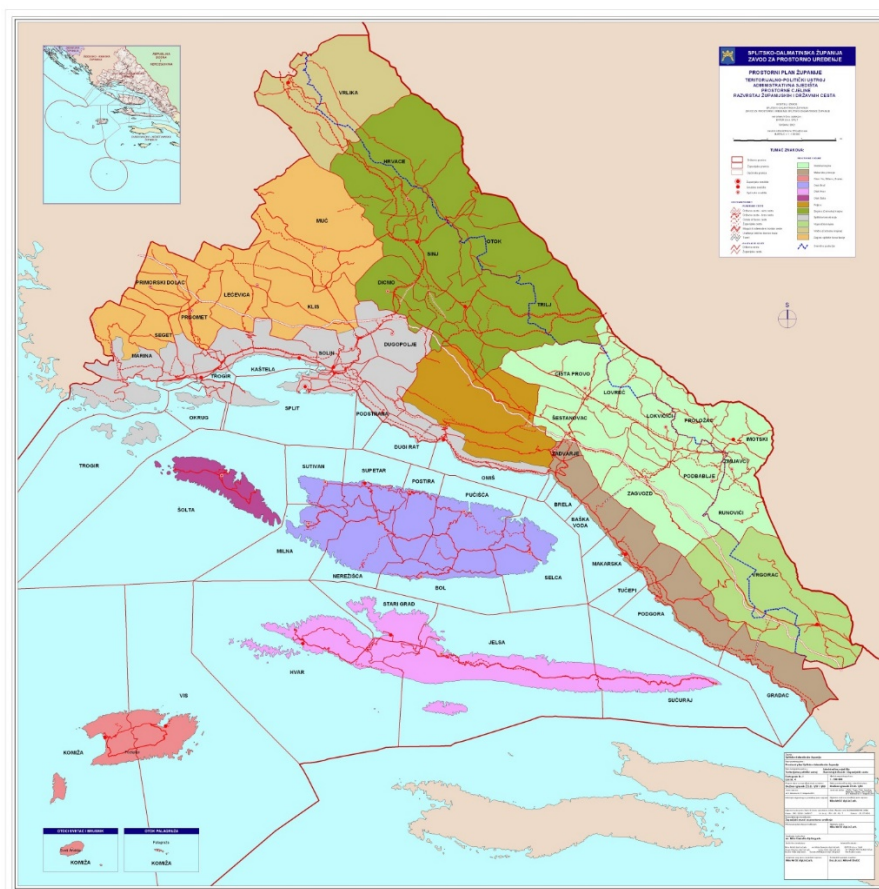


U funkcionalnoj strukturi Splitsko-dalmatinske županije uloga ovog prostora bazirana je prije svega na činjenici da se radi o jednom od većih i po svim prostornim kvalitetima i razvojnim potencijalima najznačajnijih otoka. Tijekom svog povijesnog razvitka gospodarstvo otoka se temeljilo na moru (ribarstvu i pomorstvu) i plodnoj zemlji. Prema Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije, očuvani okoliš i kvalitetni krajobraz temeljni su uvjeti za razvoj kvalitetnog turizma, koji je već sada osnovna gospodarska grana, ali nedovoljno razvijena i diversificirana obzirom na raspoložive resurse. Navodi se i kako prepreku kvalitetnom turističkom razvoju predstavljaju nedovoljni infrastrukturni kapaciteti.

Osnovni razvojni resursi grada Hvara su posebno vrijedna prirodna i kulturna baština, te njegov geoprometni položaj. Prirodne vrijednosti i povijesni razvoj, odnosno graditeljska baština razlog su posebne važnosti ovog prostora za obzirni razvitak države i u županije. To znači prije svega nužnost trajne i dosljedne zaštite postojećih vrijednosti, koje su naglim razvojem turizma od šezdesetih godina, a posebno potpunim pomanjkanjem kontrole opsega i kvalitete građenja u posljednjem desetljeću, već opasno ugrožene.

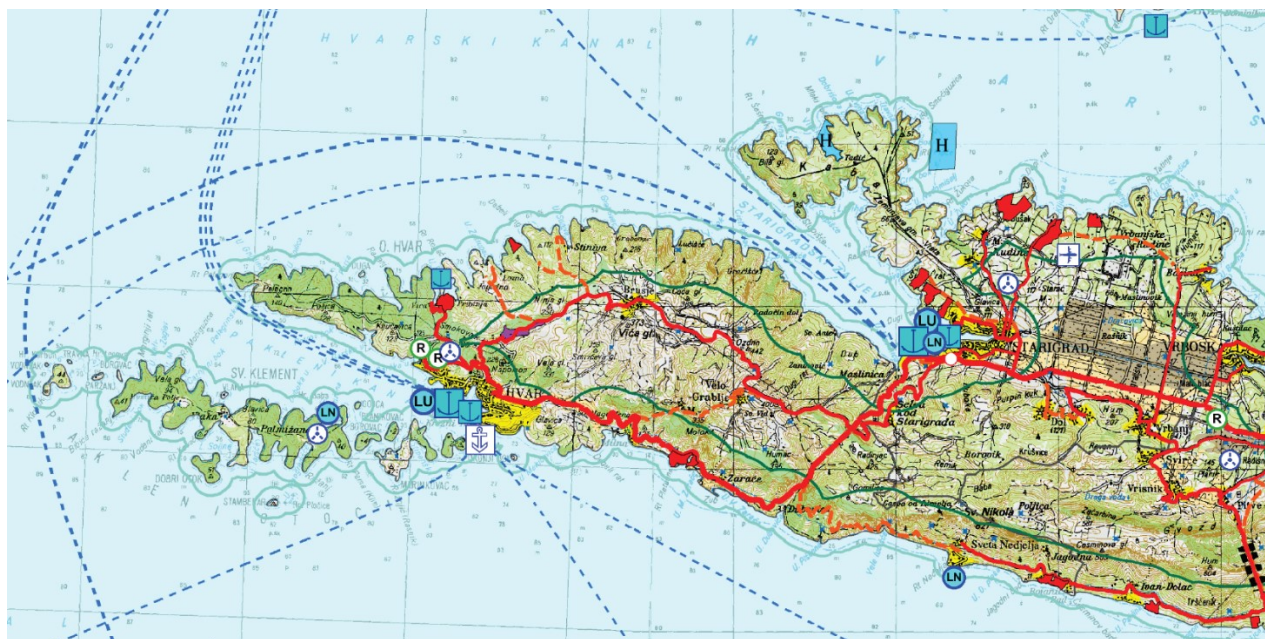
Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije naselje Hvar svrstano je u kategoriju „manje regionalno (manje razvojno) središte“ dok su ostala naselja Grada Hvara svrstana u kategoriju „ostala naselja“.

Slika 7: Prostorne mikroregije Splitsko-dalmatinske županije



Izvor:
Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije

Slika 8: Izvod iz prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije za područje Grada Hvara



II. Analiza i ocjena stanja i trendova prostornog razvoja

2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Grada Hvara

Prostorni plan uređenja Grada Hvara usvojen je 2007. godine („Službeni glasnik Grada Hvara“, broj 2/07.). PPUG je imao dvije izmjene – 2010. godine te 2016. godine („Službeni glasnik Grada Hvara“ broj 5/16.).

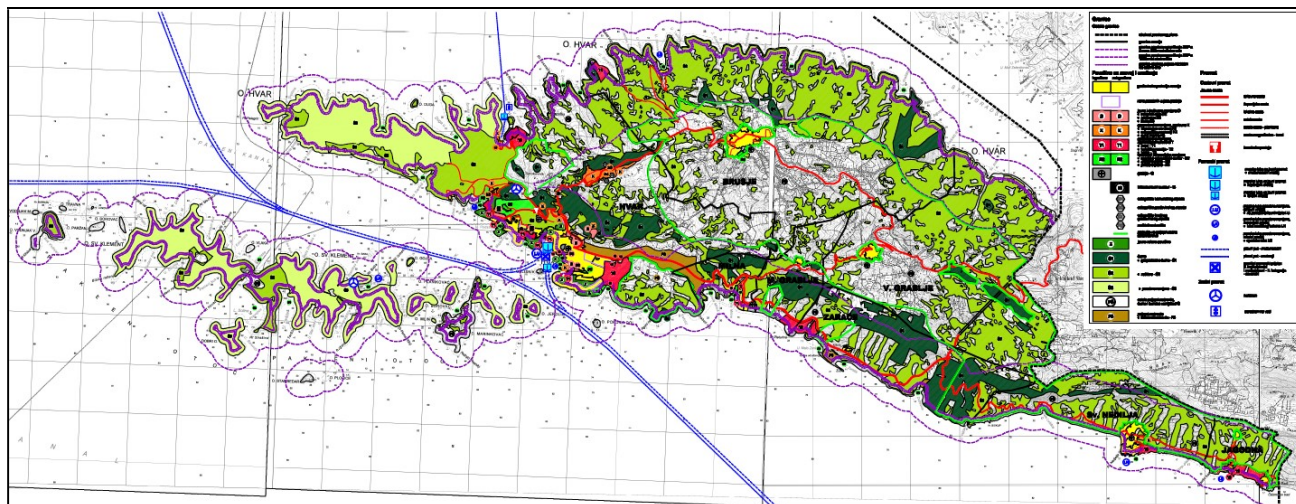
Svrha i opći cilj Prostornog plana uređenja Grada Hvara, navedeni u PPUG Hvara jesu:

- Prostorni razvoj temeljen na demografskom razvoju, odnosno prirodnom priraštaju stanovništva i ograničenom doseljavanju radno sposobnog stanovništva.
- Zaštita vrijednih područja, posebno mora i obale, šuma i vrijednih poljoprivrednih površina, te spomeničkih lokaliteta i vrijednih krajolika.
- Gospodarski razvoj baziran na turizmu, pomorstvu, poljoprivrednoj proizvodnji, te proizvodnim i servisnim djelatnostima malih mjerila i čistih tehnologija;
- Osiguranje prostora i lokacija za prometne i infrastrukturne zahvate i ostale objekte i sadržaje državnog i županijskog značaja.
- Osiguranje primjerenog razvoja, opremanja i uređivanja prostora, te čuvanje posebnosti tipoloških i morfoloških obilježja prostora.

*Izvor:
Prostorni plan uređenja
Grada Hvara, Izmjene i
dopune 2016. godine;
Izrađivač: GIS Plan, Split*

Prostorni plan uređenja zasniva se na pretpostavci da će na području Grada Hvara 2015. godine živjeti od **4.500 do 5.000 stanovnika** te boraviti do **2000 povremenih stanovnika** i do **12.000 turista**. Na istom prostoru planirano je oko **2.000 radnih mjesta**.

Slika 9: Korištenje i namjena površina (izvod iz PPUG Hvara, ID 2016. godine)



| Granice | | Površine za razvoj i uređenje | | Promet | |
|-----------------------|---|-------------------------------------|---|------------------------|--|
| Ostale granice | | izgrađeno neizgrađeno | | Cestovni promet | |
| | obuhvat prostornog plana | | građevinsko područje naselja | Javne ceste | |
| | granica naselja | | zone posebnih uvjeta gradnje | | državna cesta |
| | granica prostora ograničenja ZOP-a u moru 300m od obalne crte | | Javna i društvena namjena D | | županijska cesta |
| | granica prostora ograničenja ZOP-a 1000m od obalne crte | | gospodarska namjena, poslovna K | | lokalna cesta |
| | granica obalnog pojasa 70,100m od obalne crte | | ugostiteljsko-turistička namjena T | | ostale ceste |
| | | | sportska i rekreacijska namjena R | | ostale ceste - planirane |
| | | | grobља - G | | cestovne građevine - tuneli |
| | | | infrastrukturni sustavi - IS | | benzinska postaja |
| | | | odlagalište komunalnog otpada | Pomorski promet | |
| | | | odlagalište građevinskog otpada | | morska luka za javni promet |
| | | | odlagalište inerinog građevinskog otpada | | • međunarodni značaj |
| | | | reciklažno dvorište | | morska luka za javni promet |
| | | | područje za poljoprivredna gospodarstva | | • lokalni značaj |
| | | | javne zelene površine | | morska luka posebna namjena, državni značaj |
| | | | šume | | • za potrebe državnih tijela LU |
| | | | • gospodarske šume - Š1 | | morska luka posebna namjena, županijski značaj |
| | | | • zaštitne - Š2 | | • luka nautičkog turizma LN |
| | | | • posebne namjene - Š3 | | morska luka posebna namjena, lokalni značaj |
| | | | ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište PŠ | | • sportska luka LS |
| | | | poljoprivredno tlo | | plovni put - međunarodni |
| | | | • ostala obradiva tla - P3 | | plovni put - unutarnji |
| | | | | | granični pomorski prijelaz |
| | | | | | 2. međunarodni i međuzdravni - II. kategorija - sezonski |
| | | | | | Zračni promet |
| | | | | | heličrom |
| | | | | | aviodrom na vodi |

PPUG Hvara planira sljedeće namjene površina:

- Građevinsko područje naselja
- Javna i društvena namjena (D)
- Gospodarska namjena, poslovna (K)
- Ugostiteljsko-turistička namjena (T)
- Sportska i rekreacijska namjena (R)
- Groblja (G)
- Infrastrukturni sustavi (IS)
- Javne zelene površine (Z)
- Šume - gospodarske (Š1)
- Šume - zaštitne (Š2)
- Šume posebne namjene (Š3)
- Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište (PŠ)
- Poljoprivredno tlo - ostala obradiva tla (P3)

U nastavku se daje iskaz površina prema PPUG Hvara.

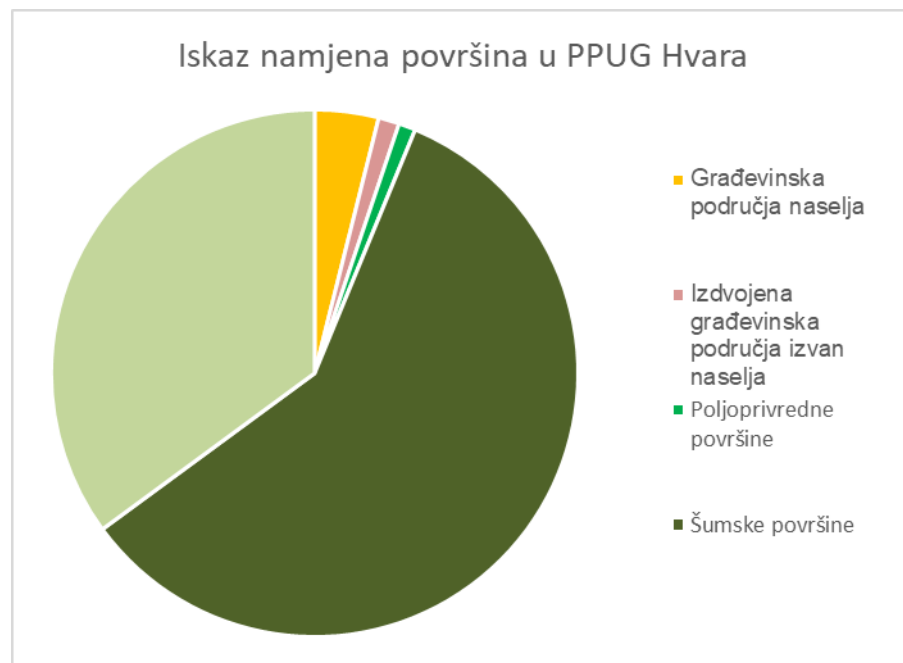
Tablica 6: Korištenje i namjena površina u PPUG Hvara

| Namjena | Oznaka | Ukupno ha | % od površine Grada | stan/ha ha/stan |
|--|-----------|----------------|---------------------|--------------------|
| Građevinska područja – ukupno | | 297,30 | 3,90 | 15 stan/ha |
| <i>Izgrađeni dio GP</i> | | 189,70 | 2,50 | |
| GP mješovite namjene | | 192,79 | | |
| Javna i društvena namjena | D | 7,47 | | |
| | D2 | 0,56 | | |
| | D2, D3 | 2,16 | | |
| | D3 | 0,34 | | |
| | D5 | 0,67 | | |
| | D,K | 2,22 | | |
| Ugostiteljsko-turistička namjena | T | 0,24 | | |
| | T1 | 9,86 | | |
| | T2 | 29,84 | | |
| | T3 | 0,62 | | |
| Poslovna namjena | K | 4,76 | | |
| | K5 | 1,09 | | |
| Sportsko-rekreacijska namjena | R2 | 3,60 | | |
| | R3 | 0,21 | | |
| Javne zelene površine | Z | 38,86 | | |
| Groblje | G | 1,46 | | |
| Morska luka, kopneni dio | LN | 0,64 | | |
| Izgrađene strukture van GP | | 96,83 | 1,28 | |
| Poslovna namjena | K | 11,54 | | |
| | K3 | 0,70 | | |
| | K4 | 5,57 | | |
| | K5 | 0,96 | | |
| Ugostiteljsko-turistička namjena | T2 | 34,10 | | |
| | T3 | 13,53 | | |
| Sportsko-rekreacijska namjena | R2 | 27,48 | | |
| Groblje | G | 1,94 | | |
| Infrastrukturni sustavi | IS | 1,01 | | |
| Poljoprivredne površine – ostala obradiva tla | P3 | 79,37 | 1,05 | |
| Šumske površine | | | | |
| Gospodarske šume | Š1 | 623,42 | 8,22 | |
| Zaštitne | Š2 | 2930,38 | 38,63 | |
| Šume posebne namjene | Š3 | 895,20 | 11,80 | |
| Ostale polj. i šumske površine | PŠ | 2660,04 | 35,07 | |
| GRAD UKUPNO | | 7586,00 | 100,00 | |

Izvor:
Prostorni plan uređenja
Grada Hvara, ID 2016.

Površina GPn po stanovniku: **0,069 ha/stanovniku**
Izgrađena površina GPn po stanovniku: **0,045 ha/stanovniku**
Neizgrađena površina GPn po stanovniku: **0,025 ha/stanovniku**

Slika 10: Omjeri namjena površina u PPUG Hvara



Broj stanova

Prema rezultatima popisa stanovništva 2011.godine u Gradu Hvaru je zabilježeno 1.553 privatnih kućanstava od čega 1.130 obiteljskih kućanstava, 396 samačkih te 27 višečlanih kućanstava.

Ukupno je popisano 4.314 stanova od čega 2.047 stanova za stalno stanovanje. Od 2.047 stanova za stalno stanovanje 1.542 stanova je stalno nastanjeno, 453 privremeno, a 52 stana su napuštena. Povremeno se koristi 1.056 stanova za odmor i rekreaciju, a 62 stana u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi. 1.145 stanova koristi se samo za iznajmljivanje turistima, a 4 stana za obavljanje drugih djelatnosti.

Tablica 7: Analiza broja stanova

| Broj stanova (sve vrste (na 1000 stanovnika)) | Broj nastanjenih stanova * na 1000 stanovnika | Broj kućanstava na 1000 nastanjenih stanova | Prosječan broj soba | Prosječan broj stanovnika prema broju stanova (broj stanovnika / broj stanova) |
|---|---|---|---------------------|--|
| 1014.8 | 362.7 | 1007.1 | 3.2 | 0.98 |

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001.

*kao broj nastanjenih stanova uzet je broj „stalno nastanjenih stanova za stalno stanovanje“

Tablica 8: Broj stanova po naseljima

| Naselje | Ukupan broj stanova | Broj stanova za stalno stanovanje | Prosječan broj stanovnika prema ukupnom broju stanova | Broj stanova (sve vrste) na 1000 stanovnika | Broj nastanjenih stanova na 1000 stanovnika |
|----------------|---------------------|-----------------------------------|---|---|---|
| BRUSJE | 179 | 75 | 1,09 | 918 | 384 |
| HVAR | 3480 | 1775 | 1,07 | 930 | 474 |
| JAGODNA | 88 | 17 | 0,34 | 2.933 | 566 |
| MALO GRABLJE | 3 | 2 | - | - | - |
| MILNA | 159 | 37 | 0,64 | 1.558 | 362 |
| SVETA NEDJELJA | 262 | 65 | 0,50 | 1.984 | 492 |
| VELO GRABLJE | 90 | 36 | 0,07 | 12.857 | 5.142 |
| ZARAČE | 43 | 14 | 0,28 | 3.583 | 1.166 |
| Ukupno | 4.304 | 2.021 | 0,98 | 1.015 | 476 |

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001.

Tablica 9: Broj soba nastanjenih stanova

| sobnost | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 i više | ukupno |
|--------------------------|-------|--------|--------|--------|--------|-------|-----|----------|---------|
| Broj nastanjenih stanova | 127 | 351 | 525 | 393 | 105 | 33 | 4 | 4 | 1.542 |
| m ² | 4.459 | 19.751 | 41.321 | 40.399 | 13.353 | 5.245 | 816 | 1.300 | 126.644 |

Prosječan broj stanovnika prema broju stanova iznosi prosječno za cijelo područje Grada **0,98 stanovnika** po stambenoj jedinici.

Ukupno na području Grada Hvara ima **2.047 stanova za stalno stanovanje** od čega je njih **1.542 stalno nastanjeno**.

Ukupno je popisano 4.314 stanova te gustoća stanova iznosi **56,9 stana/km²**.

Gradnja novih stanova

Prema dostupnim podacima iz Statističkih izvješća Državnog zavoda za statistiku za područje građevinarstva u Gradu Hvaru u razdoblju 2014.-2016. izdavalo se od 2 do 7 građevinskih dozvola godišnje za nove zgrade i dograđene dijelove postojećih zgrada. Od toga je većina građevinskih dozvola izdana za stambene zgrade.

Tablica 10: Broj i građevinska veličina za nove zgrade i dograđene dijelove postojećih zgrada za koje su izdane građevinske dozvole

| | Ukupno (sve zgrade) | Stambene | Površina stambenih (m ²) | Nestambene | Površina nestambenih (m ²) |
|-------|---------------------|----------|--------------------------------------|------------|--|
| 2014. | 2 | 2 | 490 | - | - |
| 2015. | 3 | 3 | 623 | - | - |
| 2016. | 7 | 5 | 1843 | 2 | 690 |

Opremljenost društvenom infrastrukturom (mreže i organiziranost)

Predškolsko obrazovanje

Predškolski odgoj i obrazovanje organizirani su u naselju Hvar u dječjem vrtiću *Vandela Božilković Hvar* koji djeluje u Hvaru, u ulici Hanibala Lucića br. 3. Vrtić djeluje u zgradi sagrađenoj 1979. godine, nadograđenoj 2010. godine. Unutarnji prostor čini 1100 m², a vanjski 1500 m².

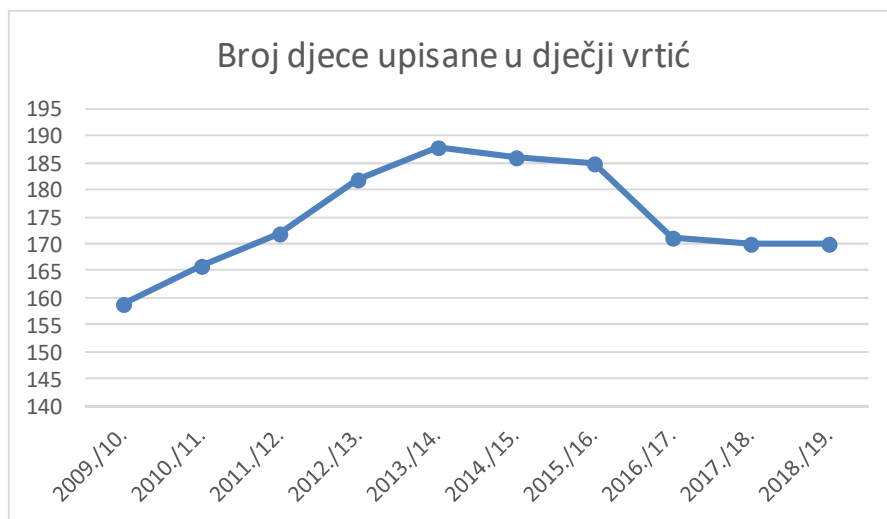
Vrtić ima devet odgojnih skupina, od toga 6 vrtićkih i 3 jasličke. Od vrtićkih dvije skupine su popodnevnne. U poslijepodnevnom terminima ostvaruju se i kraći programi (engleskog jezika – 22 djece, folklor – 48 djece te keramike – 12 djece).

Broj upisane djece u primarnom programu u prošlim se pet godina kretao od 188 (koliko ih je bilo upisano 2013./14.) do 170 djece upisane u pedagoškoj godini 2018./19.

Tablica 11: Broj djece u dječjem vrtiću i jaslicama

| Pedagoška godina | Broj upisane djece u programe Dječjeg vrtića Vandela Božilković Hvar | | |
|------------------|---|---------|--------|
| | Vrtić | Jaslice | Ukupno |
| 2015./16. | 153 | 32 | 185 |
| 2016./17. | 145 | 26 | 171 |
| 2017./18. | 138 | 32 | 170 |
| 2018./19. | 123 | 47 | 170 |

Slika 11: Broj djece upisane u dječji vrtić



Izvor:
Podaci DV "Vandela
Božilković", Hvar

Osnovnoškolsko obrazovanje

U Hvaru djeluje Osnovna škola Hvar koju u školskoj godini 2018/19. pohađa 323 učenika. Danas u školi radi 35 djelatnika.

Tablica 12: Broj djece i zaposlenih u Osnovnoj školi Hvar

| Školska godina | Broj učenika | Broj zaposlenih |
|----------------|--------------|-----------------|
| 2014./15. | 288 | 36 |
| 2015./16. | 292 | 36 |
| 2016./17. | 312 | 36 |
| 2017./18. | 309 | 36 |
| 2018./19. | 323 | 35 |

Slika 12: Broj učenika u Osnovnoj školi Hvar



Izvor:
Podaci Osnovne škole Hvar

Srednjoškolsko obrazovanje

U Hvaru djeluje Srednja škola Hvar koju u školskoj godini 2018/2019. pohađa 324 djece u 16 razrednih odjela + jedan posebni razredni odjel. Danas u školi radi 37 djelatnika. Osim obaveznog obrazovanja škola učenicima nudi i niz izvannastavnih aktivnosti –sportske grupe, ručni rad, folklor, likovne grupe, dramska, literarno-recitatorska grupa, fotografska, glazbene grupe, medijska grupa, eko grupa, mladi biolozi i geografi, robotika i školska zadruga „Faria“.

Tablica 13: Broj djece i zaposlenih u Srednjoj školi Hvar

| Školska godina | Broj učenika | Broj zaposlenih |
|----------------|--------------|-----------------|
| 2014./15. | 288 | 37 |
| 2015./16. | 292 | 37 |
| 2016./17. | 312 | 37 |
| 2017./18. | 309 | 36 |
| 2018./19. | 324 | 37 |

Slika 13: Broj učenika u Srednjoj školi Hvar



Izvor:
Podaci Srednje škole Hvar

| | |
|---|--------------|
| Broj upisanih učenika u predškolske ustanove (2018./19.) na 1000 stanovnika: | 39,99 |
| Broj upisanih učenika u OŠ (2018./19.) na 1000 stanovnika: | 75,98 |
| Broj upisanih učenika u SŠ (2018./19.) na 1000 stanovnika: | 76,21 |

Kultura, umjetnost i sport

Na području Grada djeluju sljedeće ustanove u kulturi kojima je osnivač Grad Hvar:

- Gradska knjižnica i čitaonica Hvar
- Javna ustanova u kulturi „Fortica“

U Gradu djeluje i Muzej Hvarske baštine kojemu je osnivač Splitsko-dalmatinska županija.

Civilno društvo

U Registru udruga RH upisana je ukupno 81 aktivna udruga na području Grada Hvara. U nastavku se navode udruge prema njihovim područjima djelovanja kako su navedene u Registru udruga u prosincu 2018. godine. (Napomena: pojedine udruge registrirane su za više područja djelovanja te se pojavljuju u više kategorija).

Područje djelovanja: BRANITELJI I STRADALNICI

-

Područje djelovanja: DEMOKRATSKA POLITIČKA KULTURA

1. Savez PlatFORMa Hvar
2. Glazbeno - scensko udruženje Stella Maris Hvar
3. Rotary klub Hvar
4. Udruga za održivi razvoj grada i otoka Hvara "Dignitea"-Hvar
5. Društvo Kapja ljubavi

Područje djelovanja: DUHOVNOST

1. Ogranak Matice hrvatske u Hvaru
2. DEVI
3. Društvo Kapja ljubavi

Područje djelovanja: GOSPODARSTVO

1. Savez PlatFORma Hvar
2. "Moj taksi" Hvar
3. Udruga turističkih vodiča otoka Hvara
4. Udruga kuhara Hvara
5. FORCA-Udruga za gospodarski rast i razvoj
6. Lokalna akcijska skupina u ribarstvu Škoji

Područje djelovanja: HOBISTIČKA DJELATNOST

1. Šahovski klub "Hvar"

Područje djelovanja: KULTURA I UMJETNOST

1. Savez PlatFORma Hvar
2. Hvar Metropolita Mora
3. Glazbeno - scensko udruženje Stella Maris Hvar
4. Dramski studio mladih Hvar
5. Hvarsko pučko kazalište
6. Ogranak Matice hrvatske u Hvaru
7. Pjevačko društvo "Hvar"
8. Folklorno društvo "Šaltin"
9. Vokalno glazbena udruga "Primanota"
10. Udruga za održivi razvoj grada i otoka Hvara "Dignitea"-Hvar
11. Hvarska gradska glazba
12. Hvarska umjetnička udruga
13. Klapa "Galešnik" Hvar
14. "Forske užonce"
15. Udruga "365 gariful Hvar"
16. Glazbeni studio Hvar
17. Udruga za zaštitu i revitalizaciju Velog Grablja - "Pjover"
18. Klapa "Bodulke" Hvar
19. Zajednica Talijana "G. F. Biondi" Hvar
20. Plesni studio mladih
21. Društvo kapja ljubavi
22. Klapa Pharia
23. Udruga "Baletni studio Hvar d.b."

Područje djelovanja: LJUDSKA PRAVA

1. Savez PlatFORma Hvar
2. Udruga izvornih vlasnika u Hvaru-Forani
3. Zajednica Talijana "G. F. Biondi" Hvar
4. Društvo Kapja ljubavi

Područje djelovanja: MEĐUNARODNA SURADNJA

1. Savez PlatFORma Hvar
2. Zajednica Talijana "G. F. Biondi" Hvar

Područje djelovanja: NOMENKLATURA SPORTOVA

1. Boćarski klub "Gdinj"
2. Moto klub "Sunčani jahači"
3. Ženski rukometni klub "Hvar"
4. Rukometni klub Hvar
5. Tenis klub "Hvar"
6. Sportsko ribolovni klub "Kurenat" Hvar
7. Boćarski klub "Vela Stiniva"
8. Atletski klub Hvar maraton
9. Udruga za mali nogomet - Hvar
10. Šahovski klub "Hvar"
11. Boćarski klub "Vrisak" Hvar
12. Akademski judo klub "Hvar"

Područje djelovanja: OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE

1. Savez PlatFORma Hvar
2. Ogranak Matice hrvatske u Hvaru
3. Zajednica Talijana "G. F. Biondi" Hvar
4. Društvo Kapja ljubavi

Područje djelovanja: ODRŽIVI RAZVOJ

1. Savez PlatFORma Hvar
2. Lokalna akcijska grupa Škoji
3. Udruga za održivi razvoj grada i otoka Hvara "Dignitea"-Hvar
4. Udruga proizvođača ljekovitog i aromatičnog bilja otoka Hvara "Hvar Herbae"
5. Lokalna akcijska skupina u ribarstvu Škoji

Područje djelovanja: OSTALA PODRUČJA DJELOVANJA

-

Područje djelovanja: SOCIJALNA DJELATNOST

1. Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Hvar
2. Lions klub Hvar
3. Rotary klub Hvar
4. Društvo Kapja ljubavi
5. Udruga stradalih u prometnim nezgodama "BONUS"

Područje djelovanja: SPORT

1. Savez PlatFORma Hvar
2. Nogometni klub "Levanda"
3. Jedriličarski klub "Zvir"
4. Sportsko pomorsko ribolovna udruga-Palmižana
5. For Sport
6. Moto klub "Sunčani jahači"
7. Ženski rukometni klub "Hvar"
8. Rukometni klub Hvar
9. Tenis klub "Hvar"
10. Boćarski klub "Vela Stiniva"
11. Atletski klub Hvar maraton
12. DEVI
13. Šahovski klub "Hvar"
14. Boćarski klub "Vrisak" Hvar
15. Akademski judo klub "Hvar"
16. Klub daljinskog plivanja "Hvar" Hvar
17. Društvo prijatelja HNK Hajduk Hvar

Područje djelovanja: TEHNIČKA KULTURA

1. Savez PlatFORma Hvar

Područje djelovanja: ZAŠTITA I SPAŠAVANJE

1. Dobrovoljno vatrogasno društvo Hvar

Područje djelovanja: ZAŠTITA OKOLIŠA I PRIRODE

1. Savez PlatFORma Hvar
2. Hvar Metropol Mora
3. Sportsko pomorsko ribolovna udruga-Palmižana
4. Udruga za održivi razvoj grada i otoka Hvara "Dignitea"-Hvar
5. Udruga proizvođača ljekovitog i aromatičnog bilja otoka Hvara "Hvar Herbae"
6. Udruga "Kriva maslina" Brusje
7. Udruga za zaštitu i revitalizaciju Velog Grablja - "Pjover"
8. Lokalna akcijska skupina u ribarstvu Škoji

Izvor:
Registar udruga RH
<https://registri.uprava.hr/#!udruge>

Područje djelovanja: ZAŠTITA ZDRAVLJA

1. Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Hvar

Zdravstvena zaštita

Na osnovi odredaba *Zakona o zdravstvenoj zaštiti* zdravstvena djelatnost obavlja se na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. Zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja na primarnoj razini osigurane osobe Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ostvaruju na osnovi slobodnog izbora doktora medicine i doktora stomatologije, u pravilu, prema mjestu stanovanja. Zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja na sekundarnoj i tercijarnoj razini osigurane osobe ostvaruju osnovom uputnice izabranog ugovornog doktora primarne zdravstvene zaštite. Zdravstvena zaštita iz obveznog zdravstvenog osiguranja na razini zdravstvenih zavoda provodi se na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, te putem posebnih programa.

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini pruža se kroz djelatnosti opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, patronažne zdravstvene zaštite, zdravstvene njege u kući, stomatološke zdravstvene zaštite, higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite, pružanja preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata, laboratorijske dijagnostike, ljekarništva te hitne medicinske pomoći.

Zdravstvena djelatnost na sekundarnoj razini obuhvaća specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu i bolničku zdravstvenu zaštitu. Zdravstvena djelatnost na tercijarnoj razini obuhvaća obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzilijarnih i bolničkih djelatnosti.

U Gradu djeluje **Dom zdravlja Hvar** na lokaciji Ul. Jurja Dubokovića 3, Hvar.

Prema podacima o ugovorenim sadržajima zdravstvene zaštite Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na području Grada Hvara postoje tri ugovorene liječničke ordinacije u djelatnosti opće/obiteljske medicine, jedna ordinacija u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece, jedna ordinacija u djelatnosti zdravstvene zaštite žena te dva tima doktora ugovorenih u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite (polivalentne).

Tablica 14: Ugovoreni sadržaji primarne zdravstvene zaštite na području Grada Hvara

| Mreža javne zdravstvene službe | Broj potrebnih timova | Broj ugovorenih timova |
|--|-----------------------|------------------------|
| Javna zdravstvena služba u djelatnosti zdravstvene njege u kući | 1 | 1 |
| Javna zdravstvena služba u djelatnosti zdravstvene zaštite predškolske djece | 1 | 1 |
| Javna zdravstvena služba u djelatnosti opće obiteljske medicine | 3 | 3 |
| Javna zdravstvena služba u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite | 2 | 2 |
| Javna zdravstvena služba u djelatnosti zdravstvene zaštite žena | 1 | 1 |
| Javna zdravstvena služba u djelatnosti laboratorijske dijagnostike na primarnoj razini | 1 | 1 |

Izvor:
Hrvatski zavod za
zdravstveno osiguranje
<http://www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/>

Osim navedenog, na području Hvara djeluje jedna ustanova za zdravstvenu negu u kući, jedan laboratorij dijagnostike na primarnoj razini zdravstvene zaštite te jedna ugovorna ljekarna.

Ugovoreni tim u djelatnosti sanitetskog prijevoza djeluje u okviru Zavoda za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije.

Nema ugovorenih timova medicine rada.

Socijalna skrb

U Hvaru djeluje Centar za socijalnu skrb Split, podružnica Hvar. Navedena podružnica mjesno je nadležna za područje Grada Hvara i Grada Stari Grad s pripadajućim naseljima te općina Jelsa i Sućuraj s pripadajućim naseljima.

U Podružnici Hvar zaposleno je troje djelatnika, dvoje stručnih i jedan administrativni djelatnik. Podružnica djeluje u neadekvatnim uvjetima u unajmljenom stanu na adresi Fabrika 35 u vlasništvu Grada Hvara. Prema podacima dobivenim od Centra za socijalnu skrb, Podružnice Hvar u skoro vrijeme neophodno će biti osigurati primjereniji prostor za obavljanje djelatnosti Centra.

*Izvor:
Podaci Centra za socijalnu
skrb Split, Podružnica Hvar*

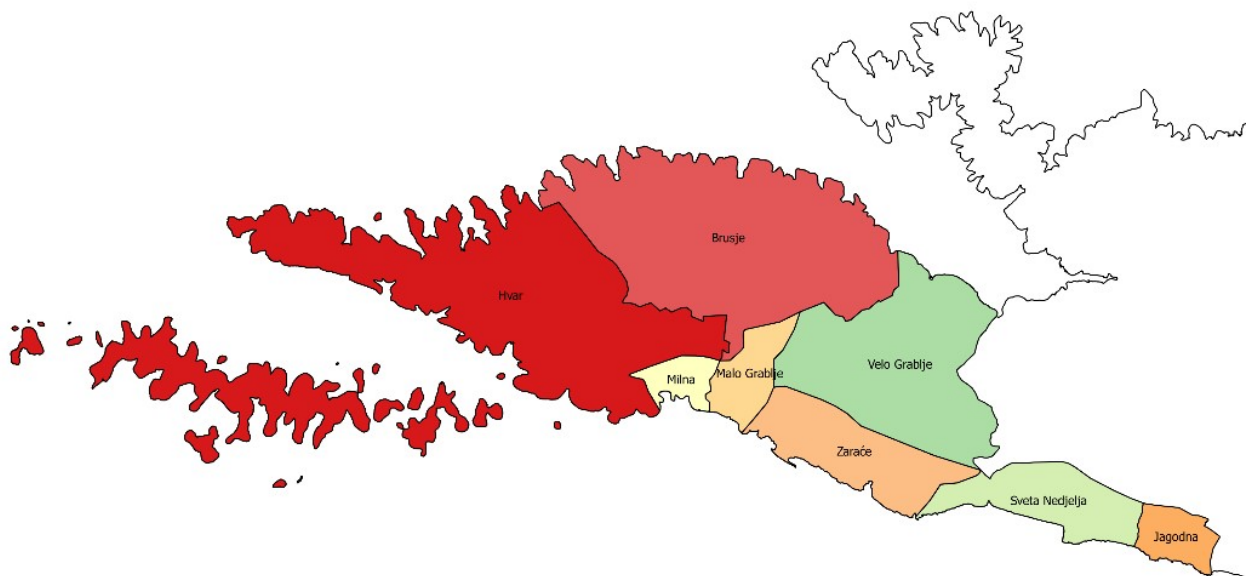
2.2. Sustav naselja

2.2.1. Struktura naselja

Razmještaj i tipologija naselja

Grad Hvar statistički čini osam naselja: Hvar, Brusje, Jagodna, Malo Grablje, Milna, Sv.Nedilja, Velo Grablje i Zračće. Naselje Malo Grablje nema stanovnika, a nakon kraćeg razdoblja bez stanovnika naselje Zračće bilježi stalne stanovnike prema zadnjem popisu. Obzirom na mogućnosti razvoja seoskog turizma predviđa se revitalizacija ovih naselja.

Slika 14: Naselja Grada Hvara



Postojeću funkcionalnu organizaciju prostora karakterizira nesrazmjer između naselja Hvar i ostalih naselja, kako u pogledu broja stanovnika tako i u komunalnoj i urbanoj opremi. U naselju Hvar locirani su praktično svi društveni i javni sadržaji - dječji vrtić, osnovna škola, srednja škola, glazbena škola, dom zdravlja, športska društva i klubovi, kulturna društva, policijska stanica, gradska uprava, ispostave županijske uprave i dr. U Brusju, Velom Grablju, Milni i Sv. Nedilji postoje crkve i groblja, te trgovine osnovne opskrbe.

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011., tipologija prema: Model diferencijacije urbanih, ruralnih i prijelaznih naselja u Republici Hrvatskoj, Metodološke upute 67, DZS, Zagreb, 2011.

Tablica 15: Tipologija naselja

| Naselje | Broj stanovnika | Tip naselja |
|----------------|-----------------|----------------------|
| BRUSJE | 194 | ruralno i prijelazno |
| HVAR | 3771 | urbano (gradsko) |
| JAGODNA | 30 | ruralno i prijelazno |
| MALO GRABLJE | 0 | (bez stanovnika) |
| MILNA | 104 | ruralno i prijelazno |
| SVETA NEDJELJA | 131 | ruralno i prijelazno |
| VELO GRABLJE | 7 | ruralno i prijelazno |
| ZARAČE | 14 | ruralno i prijelazno |
| Ukupno | 4251 | |

Tablica 16: Udio broja stanovnika u pojedinom tipu naselja u ukupnom broju stanovnika

| Tip naselja | Broj naselja | % u ukupnom broju naselja | Broj stanovnika 2011. | Udio broja stanovnika (%) |
|----------------------|--------------|---------------------------|-----------------------|---------------------------|
| urbano | 1 | 12,5 | 3.771 | 88,7 |
| ruralno i prijelazno | 6 | 75,0 | 480 | 11,3 |
| bez stanovnika | 1 | 12,5 | 0 | 0,0 |
| Ukupno | 8 | 100,0 | 4.251 | 100,0 |

Na području Grada Hvara postoji 6 ruralnih i prijelaznih naselja u kojima živi 11,3% stanovništva Grada. Jedno naselje je administrativno sjedište grada s više od 1000 stanovnika dok jedno naselje nema ni jednog stanovnika.

Gustoća naselja

Na području Grada Hvara nalazimo 8 naselja na ukupno 75,8 km², odnosno gustoća naselja (broj naselja/1000 km²) iznosi: **105,54**.

Gustoća naseljenosti

Gustoća naseljenosti (opća) iznosi: **56,08** stanovnika/km²

Tablica 17: Gustoća naseljenosti po naseljima

| NASELJE | Broj stanovnika 2011 | Površina naselja | Gustoća st/km ² |
|----------------|----------------------|------------------|----------------------------|
| BRUSJE | 194 | 19,84 | 9,77 |
| HVAR | 3771 | 28,07 | 134,34 |
| JAGODNA | 30 | 1,75 | 17,14 |
| MALO GRABLJE | 0 | 2,31 | 0 |
| MILNA | 104 | 1,30 | 80 |
| SVETA NEDJELJA | 131 | 4,55 | 28,79 |
| VELO GRABLJE | 7 | 12,3 | 0,56 |
| ZARAČE | 14 | 5,58 | 2,50 |

Najveća je gustoća naseljenosti u središnjem naselju Hvaru koja iznosi: **134,34** stanovnika/km²

Gustoća naseljenosti GP naselja iznosi: **14,29** stanovnika/ha
(*površina GP naselja iznosi 297,30 ha*)

Gustoća naseljenosti izgrađenog dijela GP naselja iznosi: **22,40** stanovnika/ha
(*površina izgrađenog dijela GP naselja iznosi 189,70 ha*)

Ruralna gustoća stanovništva

Na području Grada Hvara prema Popisu poljoprivrede (DZS, 2003. g) poljoprivredna domaćinstva obrađuju ukupno **337,01 ha** poljoprivrednog zemljišta (oranica i vrtova, povrtnjaka, livada, pašnjaka, voćnjaka i rasadnika), dok se **197,67 ha** poljoprivrednog zemljišta ne obrađuje. U odnosu na broj poljoprivrednog stanovništva ruralne gustoće stanovništva iznose:

- **1.261** stan./km² korištenog poljoprivrednog zemljišta
- **2.150** stan./km² nekorištenog poljoprivrednog zemljišta

2.2.2. Sustav središnjih naselja prema veličini i funkciji na lokalnoj razini

Razmještaj i tipologija naselja

Obzirom na postojeće karakteristike naselja Grad Hvar ima funkciju središnjeg naselja otoka Hvara, a stanovništvo još gravitira prema Starom Gradu zbog njegove uloge glavnog otočnog prometnog središta te prema županijskom središtu Splitu.

U samoj administrativnoj jedinici Grad Hvar ne može se govoriti o pravom sustavu naselja budući da središnje naselje Hvar dominira kako razmještajem stanovnika (u njemu živi 88% stanovnika Grada) tako i činjenicom da su u naselju Hvar locirani gotovo svi javni i društveni sadržaji na prostoru Grada.

Sva druga naselja na području Grada ruralnog su karaktera i imaju manje od 200 stanovnika, pri čemu naselja Brusje, Sveta Nedjelja i Milna pokazuju određeni vitalitet (svaki s više od 100 stanovnika) dok su ostala naselja pogođena ozbiljnim demografskim problemima a samim time i njihov centralitet opada.

2.2.3. Mogućnost gradnje u građevinskim područjima naselja

Građevinska područja naselja definirana su PPUG Hvara kao područja mješovite namjene u kojima prevladava stambena izgradnja niske gustoće (primarna namjena), i to obiteljske kuće, stambeno poslovne i poslovne građevine, te svi sadržaji naselja koji prate stanovanje (sekundarna namjena): športsko-rekreacijski, zdravstveni, obrazovni, vjerski, trgovački, uslužni, ugostiteljsko turistički i proizvodno zanatski, kao i prometne i zelene površine i komunalni objekti i uređaji.

Gospodarskim građevinama koje se mogu graditi u okviru građevinskih područja mješovite namjene naselja smatraju se građevine namijenjene za tihe i čiste djelatnosti (trgovačke, uslužne- frizerski, krojački, postolarski, fotografski i slični uslužni sadržaji; ugostiteljsko turističke sadržaje, te uredi, banke, osiguranje i sl). Ove se djelatnosti mogu obavljati i u sklopu stambene građevine ukoliko za to postoje tehnički uvjeti.

Bučne i potencijalno štetne djelatnosti (manji proizvodni pogoni, automehaničarske i proizvodne radionice, limarije, lakirnice, bravarije, kovačnice, proizvodnja betonske galanterije, betonare, pilane, stolarije, klaonice, prodaja građevinskog materijala, ugostiteljske djelatnosti s glazbom i sl.) mogu se locirati isključivo u izdvojenim građevinskim područjima gospodarske, poslovne namjene.

U sklopu građevinskih područja mješovite namjene naselja obvezno je planirati i uređivati parkovne, rekreacijske i zaštitne zelene površine, koje mogu sadržavati i biciklističke staze, pješačke puteve, športsko-rekreacijske površine i igrališta i sl.

Javne i društvene namjene

U zonama koje su u PPUG Hvara određene za javne i društvene sadržaje planirana je pretežito gradnja građevina društvenih i javnih sadržaja i to: administrativnih, kulturnih, obrazovnih, športskih, zdravstvenih, i sličnih.

U zonama Dolac, Zdravstvenog centra i Križna luka PPUG dopušta i gradnju pratećih sadržaja i to manjih ugostiteljskih sadržaja tipa restorana, kafića i sl. te manji poslovni (banke, agencije, trgovine i usluge) sadržaji.

Javne zelene površine

PPUG Hvara određeni su predjeli javnih zelenih površina. Ove površine predstavljaju gradske parkove, šumske i pejzažne površine u kojima se čuvaju karakteristike prirodne vegetacije i pejzaža i koje se ne mogu prenamijenjivati, osim prenamjene maksimalno 5% pojedine zelene površine u zonu sportsko-rekreacijske namjene. U ovim se površinama ne dopušta nikakva izgradnja, osim uređenja pješačkih staza te uređenja manjih površina za dječja igrališta i za športsku rekreaciju bez gradnje, kao što su trim staze, biciklističke staze, mini golf i sl..

Na zelenoj površini iznad hotelskog kompleksa u uvali Mala Garška omogućava se rekonstrukcija ili zamjena bungalova u postojećim gabaritima.

Na djelomično uređenoj javnoj zelenoj površini Park Šumica, omogućava se zadržavanje postojećeg igrališta za mali nogomet, uređenje postojećih površina za boćanje, gradnja jednog zajedničkog igrališta za košarku i odbojku, te dječjeg igrališta, a na temelju posebnih uvjeta nadležnih tijela. Također se omogućava uređenje pješačkih i trim staza i hortikulturno uređenje područja.

Na zelenoj površini iznad predjela Marinac dolac omogućava se gradnja meteorološke postaje.

Za park između Fortice i srednjevjekovnog grada u zidinama (Z) PPUG predviđa izrada studije konzervatorsko – hortikulturne restauracije.

Groblja

U obuhvatu PPUG nalaze se postojeća groblja u naseljima Hvar, Brusje, Velo Grablje, Malo Grablje, Sv. Nedilja i Milna koja će i dalje vršiti tu funkciju. Projektom uređenja i eventualnog proširenja groblja rješavati će se uređenje javnih površina i parkiranja.

PPUG posebno štiti ambijentalne cjeline groblja, okružene kamenim zidovima, s očuvanim starim nadgrobnim spomenicima klesanim u kamenu te sa zelenilom. Sve zahvate koji se odnose na obnovu i rekonstrukciju postojeće strukture groblja, postava novih nadgrobnih spomenika, ploča i sl. moguće je rješavati uz posebne uvjete odnosno prethodnu dozvolu nadležne konzervatorske službe ili službi Grada Hvara.

U naselju Hvar planirana je izgradnja novog groblja na lokalitetu **Kruvenica**.

2.2.4. Izdvojena građevinska područja izvan naselja

Ukupna površina izdvojenih površina za razvoj izvan naselja prema PPUG Hvara (ID 2016.) iznosi **96,83 ha**.

Tablica 18: Površine izdvojenih građevinskih područja izvan naselja po namjenama

| Namjena | Oznaka | Površina (ha) |
|----------------------------------|--------|---------------|
| Poslovna namjena | K | 11,54 |
| | K3 | 0,70 |
| | K4 | 5,57 |
| | K5 | 0,96 |
| | | |
| Ugostiteljsko-turistička namjena | T2 | 34,10 |
| | T3 | 13,53 |
| Sportsko-rekreacijska namjena | R2 | 27,48 |
| Groblje | G | 1,94 |
| Infrastrukturni sustavi | IS | 1,01 |

U odnosu na prethodno planirana područja izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, zadnjim izmjenama PPUG Hvara ona su smanjena, što je uglavnom posljedica usklađenja s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije. Izmjenama PPUG Hvara 2016. godine izmijenjena je poslovna namjena kojom je omogućen smještaj reciklažnog dvorišta unutar zone Stanišće Martinovik.

Izmjenama Županijskog plana, na području grada Hvara ukinute su turističke zone Vela Garška, Jagodna, Zastupac i Lozna, a planirana je nova zona Sviračina (T2). Također, zona Jagodna (T2) prenamijenjena je u jednom dijelu u T3. Sve ovo je usklađeno u PPUG Hvara. Iz Županijskog plana preuzeti su položaj, veličina i vrsta zona, a Planom su određene točne granice zona i detaljniji uvjeti gradnje.

Izmjenama Županijskog plana, među izdvojenim zonama izvan građevinskog područja naselja planirane su i sportske zone. Na području grada Hvara planirane su dvije takve zone, namjene R2 – sportski centar, i zadani su osnovni uvjeti gradnje u tim zonama. Radi se o zonama Šamoreta dolac, površine cca 22,5ha, na području gdje je izvornim PPUG Hvara također planirana sportska zona, ali unutar građevinskog područja naselja. Druga zona je na području Mala Garška, površine cca 5,4ha, na području gdje je izvornim Planom bio dio velike zone R2. Izmjenama PPUG Hvara preuzete su zone iz Županijskog plana.

2.3. Gospodarske djelatnosti

2.3.1. Zone poslovnih djelatnosti

Gospodarske djelatnosti poslovne namjene planirane su za gradnju poslovnih građevina trgovačkih i uslužnih djelatnosti, a mogu sadržavati i proizvodno zanatske te prateće sadržaje ugostiteljstva, servisa i javnih sadržaja. U svim zonama namjene K moguć je smještaj sadržaja vezanih za ribarstvo i poljoprivredu (obrti, uljare, proizvodni pogoni, postrojenje za preradu maslina, proizvodnja eteričnih ulja i sl.). U ovim zonama nije moguća stanogradnja.

PPUG Hvara predviđa smještanje gospodarskih djelatnosti u građevinskom području naselja i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja.

Zone poslovne namjene u građevinskom području naselja

PPUG Hvara planirane su zone poslovne namjene unutar građevinskog područja naselja Hvar, u području Zakaštil, u području Male Garške, uz cestu Hvar – Vira i uz Križnu luku.

U području **Zakaštil** planirana je poslovna zona te izgradnja javne garaže i parkirališta te terminal za pretovar kamiona.

U području **Male Garške** planirana je komunalno servisna zona i suha marina.

Uz **županijsku cestu Hvar – Vira** planirana je gradnja benzinske postaje sa pratećim trgovačkim i servisnim sadržajima.

Izdvojena građevinska područja gospodarske, poslovne namjene

PPUG Hvara planira izdvojena građevinska područja poslovne namjene na području odlagališta otpada Stanišće-Martinovik (nakon zatvaranja i sanacije istog) te na području uvale Vira.

U zoni **Stanišće Martinovik**, uz ostale sadržaje planiran je terminal za pretovar kamiona. U dijelu zone plan predviđa zadržavanje pretovarne stanice te reciklažno dvorište.

U **uvali Vira** osim zone K u kojoj su postojeće gospodarske građevine u funkciji prihvata, skladištenja i obrade ribe planirana je suha marina u zoni K5.

PPUG propisuje obaveznu izradu procjene utjecaja na okoliš u slučajevima kada se predviđa izgradnja novih poslovnih građevina u kojima je u tijeku tehnološkog procesa moguća emisija štetnih plinova, ispuštanje agresivnih tekućina ili postoji bilo koja opasnost po okolinu.

2.3.2. Ugostiteljsko-turistička namjena

PPUG Hvara predviđa smještanje građevina ugostiteljsko-turističke namjene u građevinskom području naselja i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja.

Zone ugostiteljsko turističke namjene unutar građevinskog područja naselja

U izgrađenim turističkim zonama unutar naselja Hvar (**Križna luka, Gradska luka – Majerovica**) PPUG-om je omogućeno održavanje, rekonstrukcija i zamjena postojećih građevina isključivo u svrhu podizanja kategorije. Postojeća visina i broj etaža građevina ne mogu se povećavati.

U izgrađenoj zoni **Mala Garška i Podstine** zadržavaju se postojeće hotelske građevine uz moguću rekonstrukciju, obnovu, ili zamjenu, te gradnju potrebnih pratećih sadržaja.

U zoni T1 **Pokonji Dol** površine cca 0,35 ha planiran je smještaj hotela s pratećim sadržajima.

Zona T2 **Pokonji Dol** je neizgrađena turistička zona u naselju u kojoj se planira izgradnja turističkog naselja visoke kategorije najmanje 4 zvjezdice.

U zoni T3 u **Pokonjem dolu** planira se smještaj kampa kapaciteta 60 postelja.

U turističkoj zoni **T unutar naselja u Milni** planira se gradnja ugostiteljsko-turističkih sadržaja bez smještajnih kapaciteta (restorani, caffè barovi i sl.).

U turističkoj zoni **T2 unutar naselja u Sv. Nedilji** planira se gradnja turističkog naselja.

Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene

U izdvojenim zonama ugostiteljsko-turističke namjene izvan građevinskog područja naselja PPUG Hvara planirana su turistička naselja (T2) i auto-kampovi (T3).

Zone T2, turistička naselja, su područja kompleksne turističke izgradnje koja čine jedinstvenu funkcionalnu cjelinu, sa visokom razinom turističke ponude. Proporcionalno smještajnim kapacitetima planiraju se prateći sadržaji za zadovoljavanje svih potreba gostiju (ugostiteljski, zabavni, javni i uslužni).

Uz turističke zone mogu se uređivati kupališta. Dopušta se samo minimalno nasipanje ili otkopavanje obale, odnosno mijenjanje prirodne obalne linije i konfiguracije terena, koliko je neophodno u funkciji kupanja i priveza plovila.

Zone Z3, kampovi - osim smještaja u šatorima i pokretnim kamp kućicama u kampovima se omogućava gradnja pratećih sadržaja: recepcije, sanitarnog čvora, kuhinje, kafe-restorana i dućana, sukladno posebnim propisima.

PPUG Hvara planira sljedeće zone ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja:

Tablica 19: Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene

| <i>Naselje</i> | <i>Naziv</i> | <i>Namjena</i> | <i>Površina (ha)</i> | <i>Kapacitet (postelje)</i> |
|------------------------------|--------------------|----------------|----------------------|-----------------------------|
| <i>Brusje</i> | <i>Sviračina</i> | <i>T2</i> | <i>7,00</i> | <i>320</i> |
| <i>Hvar</i> | <i>Vira</i> | <i>T3</i> | <i>13,00</i> | <i>800</i> |
| <i>Malo Grablje - Zračće</i> | <i>Plaža</i> | <i>T2</i> | <i>14,70</i> | <i>1200</i> |
| <i>Jagodna</i> | <i>Jagodni bad</i> | <i>T2</i> | <i>12,00</i> | <i>800</i> |
| <i>Jagodna</i> | <i>Jagodni bad</i> | <i>T3</i> | <i>1,30</i> | <i>100</i> |

Ukupna površina zona ugostiteljsko-turističke namjene u izdvojenim građevinskim područjima planirana važećim PPUG Hvara iznosi **48 ha**, s planiranim maksimalnim kapacitetom **3.220 postelja**.

Planirane površine UtIGPin prema ukupnom broju planiranih postelja: **0,015 ha/postelji**.

2.3.3. Podaci o dolascima i noćenjima turista

Grad Hvar i dalje bilježi povećanje broja dolazaka i noćenja turista. Prema podacima Turističke zajednice Grada Hvara u 2017. godini zabilježeno je 198.711 turističkih dolazaka i 739.003 noćenja. Za usporedbu, 2010. godine zabilježeno je 87.972 turističkih dolazaka i 451.743 noćenja.

Najveći broj noćenja 2017. godine ostvareno je u domaćinstvima (45%), slijede noćenja u hotelima (27%) i turističkim naseljima (9%). Pregled ostvarenih noćenja i turističkih dolazaka po vrstama smještaja prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 20: Turistički dolasci i noćenja u 2016. i 2017. godini po vrstama smještaja

| Objekt Podvrsta objekta | Broj noćenja 2017. | Broj noćenja 2016. | Broj noćenja Indeks | Broj dolazaka 2017. | Broj dolazaka 2016. | Broj dolazaka Indeks |
|--|--------------------------|--------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|----------------------------|
| Apartman | 12.173 | 11.846 | 102,76 | 2.982 | 2.654 | 112,36 |
| Hostel | 19.878 | 18.492 | 107,50 | 7.102 | 6.746 | 105,28 |
| Hotel | 205.833 | 207.247 | 99,32 | 78.370 | 65.016 | 120,54 |
| Hotel baština | 5.583 | 5.975 | 93,44 | 2.329 | 2.403 | 96,92 |
| Izvorna stara obiteljska kuća (vikendica) | 339 | 398 | 85,18 | 21 | 19 | 110,53 |
| Kamp | 31.208 | 35.424 | 88,10 | 5.560 | 6.419 | 86,62 |
| Kampiralište | 15.963 | 10.178 | 156,84 | 2.178 | 1.500 | 145,20 |
| Kuća stanovnika općine/grada | 5.863 | 2.110 | 277,87 | 288 | 133 | 216,54 |
| Kuća za odmor | 6.150 | 4.920 | 125,00 | 1.187 | 885 | 134,12 |
| Kuća za odmor (vikendica) | 4.617 | 4.713 | 97,96 | 217 | 205 | 105,85 |
| Lovački dom | 427 | 226 | 188,94 | 62 | 39 | 158,97 |
| Objekt za robinzonski smještaj | 773 | 662 | 116,77 | 150 | 137 | 109,49 |
| Objekti u domaćinstvu | 338.641 | 319.589 | 105,96 | 76.804 | 68.298 | 112,45 |
| Soba za iznajmljivanje | 8.764 | 8.481 | 103,34 | 2.166 | 1.986 | 109,06 |
| Stan stanovnika općine/grada | 2.377 | 2.334 | 101,84 | 122 | 100 | 122,00 |
| Stan za odmor (vikendica) | 4.881 | 4.034 | 121,00 | 187 | 168 | 111,31 |
| Studio apartman | 7.444 | 7.350 | 101,28 | 2.199 | 1.807 | 121,69 |
| Turističko naselje | 68.089 | 51.287 | 132,76 | 16.787 | 13.131 | 127,84 |
| Ukupno | 739.003 | 695.266 | 106,29 | 198.711 | 171.646 | 115,77 |

Slika 16: Analiza broja noćenja po vrstama turističkog smještaja



2.3.4. Podaci o smještajnim kapacitetima

Prema podacima Turističke zajednice Grada Hvara u 2018. godini na području Grada Hvara bilo je ukupno 12.472 turističkih postelja u 4.441 smještajnoj jedinici. Broj smještajnih jedinica i ukupni broj kreveta kontinuirano se povećava i prikazan je u sljedećoj tablici.

Najveći broj noćenja 2017. godine ostvareno je u domaćinstvima (45%), slijede noćenja u hotelima (27%) i turističkim naseljima (9%). Pregled ostvarenih noćenja i turističkih dolazaka po vrstama smještaja prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 21: Raspoloživi broj turističkih ležajeva i smještajnih jedinica u Gradu Hvaru

| | Broj smještajnih jedinica | Broj kreveta | Broj dodatnih kreveta | svukupan br postelja |
|---------|---------------------------|--------------|-----------------------|----------------------|
| 2014.g. | 3.508 | 9.103 | 817 | 9.920 |
| 2015.g. | 4.068 | 9.354 | 920 | 10.274 |
| 2016.g. | 4.160 | 10.401 | 1.028 | 11.429 |
| 2017.g. | 4.321 | 10.619 | 1.180 | 11.799 |
| 2018.g. | 4.441 | 11.265 | 1.207 | 12.472 |

U odnosu na tip smještajnih jedinica, najveći broj kreveta raspoloživ je u domaćinstvima (6.626 ili 58%). U hotelima je raspoloživo 1.384 kreveta ili 12%. Prikaz raspoloživih kreveta po vrstama smještajnih objekata prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 22: Raspoloživi broj turističkih ležajeva po vrstama smještajnih objekata (kolovoz 2018.)

| Objekt Podvrsta objekta | Broj objekata | Broj smještajnih jedinica | Broj kreveta | Broj dodatnih kreveta |
|---|---------------|---------------------------------|---------------|--------------------------|
| Apartman | 26 | 62 | 208 | 52 |
| Hostel | 10 | 69 | 315 | 0 |
| Hotel | 10 | 737 | 1.384 | 0 |
| Hotel baština | 1 | 15 | 32 | 0 |
| Izborna stara obiteljska kuća (vikendica) | 5 | 5 | 25 | 0 |
| Kamp | 1 | 172 | 516 | 0 |
| Kampiralište | 2 | 55 | 165 | 0 |
| Kuća stanovnika općine/grada | 75 | 78 | 333 | 4 |
| Kuća za odmor | 10 | 13 | 77 | 22 |
| Kuća za odmor (vikendica) | 49 | 53 | 273 | 20 |
| Lovački dom | 2 | 7 | 15 | 0 |
| Objekt za robinzonski smještaj | 1 | 1 | 10 | 0 |
| Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu) | 2 | 8 | 27 | 0 |
| Objekti u domaćinstvu | 987 | 2.604 | 6.626 | 1.085 |
| Soba za iznajmljivanje | 15 | 78 | 163 | 0 |
| Stan stanovnika općine/grada | 41 | 41 | 118 | 4 |
| Stan za odmor (vikendica) | 66 | 66 | 237 | 20 |
| Studio apartman | 20 | 50 | 128 | 0 |
| Turističko naselje | 2 | 327 | 613 | 0 |
| Ukupno | 1.325 | 4.441 | 11.265 | 1.207 |

Izvor podataka: Turistička
zajednica Grada Hvara

Procjena ukupnih turističkih kapaciteta

Za procjenu realnog broja postojećih turističkih kapaciteta u obzir treba uzeti i neprijavljene goste u privatnom smještaju. Službenih podataka o broju neprijavljenih gostiju nema, no procjene Ministarstva turizma i lokalnih turističkih zajednica kažu da se taj broj na razini Hrvatske kreće u rasponu između 10 i 30% pružatelja ugostiteljskih usluga građana u domaćinstvu koji ne uplaćuje boravišnu pristojbu i ne prijavljuje svoje goste, već iznajmljuju sobe i apartmane «na crno».

Ukoliko se uzme pretpostavka da se ta brojka na Hvaru kreće oko 25% iznajmljivača koji ne prijavljuju svoje kapacitete i goste tada se može pretpostaviti da u kategoriji „privatni smještaj“ postoji dodatnih 1.600 postelja.

S istom pretpostavkom podataka o broju neprijavljenih gostiju procjena broja dolazaka i noćenja u privatnom smještaju za 2017 godinu realno bi bila povećana za dodatnih 19.000 dolazaka odnosno dodatnih 84.000 noćenja.

Bez detaljnijih istraživanja odnosno službenih podataka nemoguće je dati realnu procjenu stvarnog broja gostiju koja bi obuhvaćala i neprijavljene goste te se ovi podaci u Izvešću daju kao ilustrativni podatak koji može poslužiti za *okvirno dimenzioniranje infrastrukturnog opterećenja u daljnjem prostornom i urbanističkom planiranju*.

Sukladno propisanoj metodologiji za izradu Izvešća o stanju u prostoru za službeni iskaz podataka u tablici u poglavlju 2.6. korišteni su samo službeno dostupni podaci.

2.3.3. Sportsko-rekreacijska namjena

Zone sportsko-rekreacijske namjene unutar građevinskog područja naselja

U naselju Hvar planirana je **zona R2 Pokonji Dol**, površine 0,8 ha namijenjena rekreacijskim aktivnostima vezanim uz more, a moguće je i uređenje otvorenih igrališta.

Planira se uređenje i proširenje postojećih sportskih lučica u **Maloj Grškoj i Križnoj luci**, planiranje novih sportskih lučica u naselju **Jagodni bad** te u uvali **Stiniva**.

Zona **R2 unutar šumice kod Franjevačkog samostana** predviđena je za gradnju ukopane pomoćne građevine za klub jedrenja, za smještaj društvenih prostorija i javnog WC-a.

Zona **R2 Križna luka** namijenjena je rekreacijskim aktivnostima. U zoni je moguć smještaj otvorenih igrališta za male sportove te dječjeg igrališta.

Zona **R2 u Brusju** namijenjena je sportskom igralištu za nogomet.

Zona **R2 u Milni** namijenjena je smještaju manjih sportskih terena na otvorenom, na prirodnom terenu (odbojka na pijesku, mini golf, stolni tenis i sl.) te gradnji pratećih sadržaja (sanitarije, svlačionice, manji ugostiteljski sadržaj, suvenirnice, najam sportske opreme i sl.).

Zone **R3 unutar naselja** namijenjene su smještaju uređenih plaža. Zone se uređuju na način da su pristupačne svima pod jednakim uvjetima s kopnene i morske strane uključivo i osobama s poteškoćama u kretanju.

Izdvojena građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene

Zona **R2 Šamoreta dolac**, površine 22,5 ha obuhvaća sadržaje sjeverno od Šamoreta dolca. Namijenjena je za sportsko-rekreacijski centar, koji sadrži otvorene i natkrivene sportske sadržaje (igrališta za nogomet, rukomet, odbojku, tenis i sl.). Postojeći sadržaji - rukometno igralište, šest teniskih terena i građevina s pratećim sadržajima prema PPUG Hvara se zadržavaju i planiraju za javno korištenje. Postojeći suhozidi na terenu se štite, održavaju i po potrebi obnavljaju.

Zona **R2 Mala Garška**, površine 5,4 ha obuhvaća sadržaje istočno od Male Garške. Namijenjena je za sportsko-rekreacijski centar, koji sadrži otvorene i natkrivene sportske sadržaje koji se mogu graditi na strmom terenu, uz minimalne zahvate u smislu iskopa i nasipa terena.

Plažni kapaciteti

Uzimajući u obzir prirodne i rekreativne karakteristike plaža, Pravilnik o vrstama morskih plaža i uvjetima koje moraju zadovoljavati (Narodne novine, 1995.), određuje dva glavna tipa plaža: prirodne i uređene plaže (poglavlje 2.1.1).

„Uređena morska plaža unutar ili izvan naselja je nadzirana i pristupačna svima pod jednakim uvjetima s kopnene i morske strane uključivo i osobama smanjene pokretljivosti, većim dijelom uređenog i izmijenjenog prirodnog obilježja, te infrastrukturno i sadržajno (tuševi, kabine i sanitarni uređaji) uređen kopneni prostor neposredno povezan s morem, označen i zaštićen s morske strane.“ (Čl. 53., st. 2)

„Prirodna morska plaža unutar ili izvan naselja je nadzirana i pristupačna s kopnene i/ili morske strane infrastrukturno neopremljena, potpuno očuvanoga zatečenoga prirodnog obilježja.“ (Čl. 53., st. 3)

Uredbom o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru (NN 23/04, 101/04, 39/06, 63/08) plaže se dijele na:

- Uređene javne plaže koje služe većem broju turističkih objekata i građana;
- Uređene posebne plaže koje čine tehničko-tehnološku cjelinu jednog smještajnog objekta u smislu Zakona o ugoditeljskoj djelatnosti;
- Prirodne plaže na kojima nisu izvršeni zahvati u prostoru u smislu propisa kojima se uređuje prostorno uređenje i građenje te koje se ne smiju ograđivati s vanjske strane.

Hrvatski propisi uređenim tipovima plaža smatraju i hridinaste obale te umjetna plažna područja (kao što su betonirane obale). Međutim, samo pješčana i šljunčana obalna područja mogu biti smatrana plažama. Za ostala područja adekvatni termini su kupališta i/ili kamena (hridinasta) obala.

Prema Uredbi o kakvoći mora za kupanje stanje kakvoće mora provodi se za ukupno 11 uređenih plaža na području Grada Hvara:

1. Autokamp Vira, kupalište
2. Gradska Plaža
3. Gradska plaža Bonj
4. Hotel Amfora
5. Hvarska Milna - istok
6. Hvarska Milna - zapad
7. Palmižana, Pakleni otoci
8. Plaža Dominikanski samostan
9. Uvala Križna Luka
10. Uvala Pokonji Dol - istok
11. Uvala Pokonji Dol - zapad

Ne postoje dostupni podaci o trenutnom kapacitetu uređenih plaža i drugih kupališta na području Grada Hvara.

Svjetska turistička organizacija definirala je prihvatni kapacitet kao „maksimalni broj ljudi koji istovremeno mogu posjetiti neko turističko odredište bez da uzrokuju uništenje njegovog fizičkog, ekonomskog i društveno kulturnog okoliša i neprihvatljivo smanjenje kvalitete zadovoljstva posjetitelja” (WTO, 1981.).

Za procjenu prihvatnog kapaciteta plaža u Hrvatskoj u sklopu projekta COAST u dokumentu „Smjernice i prioritetne akcije za održivo upravljanje plažama u Hrvatskoj” predložen je novi model koji se temelji na UNEP/PAP procjeni prihvatnog kapaciteta u okviru integralnog upravljanja obalnim područjem te na metodologiji Cifuentesa.

Ovim modelom najprije se određuje fizički (prostorni) prihvatni kapacitet. Drugi korak uključuje određivanje stvarnog prihvatnog kapaciteta modificiranim korektivnim faktorima, koji uključuju ekološke i socio-ekonomske faktore, s obzirom na specifičnu situaciju plaže i na raspoloživost podataka. Važno je uzeti u obzir i kapacitet upravljanja plažom kako bi se odredio efektivni odnosno dopustivi nosivi kapacitet.

Predloženi dopustivi prihvatni kapaciteti određuje se kao broj između najniže i najviše prihvatljive razine broja ljudi na nekoj plaži. One su u relativno velikim rasponima jer optimalni kapacitet ovisi o standardu koji se želi ili može ponuditi kupaču: plaže s „višim“ standardom imat će i veći raspoloživi prostor po osobi nego plaže s „nižim“ standardom. Na institucijama zaduženim za planiranje i upravljanje plažama je da definiraju (da se opredijele) za razinu standarda koji će ponuditi kupačima.

Navedeni dokument dostupan je na stranicama Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (United Nations Development Programme – UNDP)¹ i može predstavljati kvalitetno metodološko polazište za određivanje prihvatnog kapaciteta plaža Grada Hvara.

2.4. Opremljenost prostora infrastrukturom

2.4.1. Prometna infrastruktura

Cestovni promet

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta (NN 66/15, 96/16, 103/17, 17/18, 69/18) područjem Grada Hvara prolaze sljedeće razvrstane javne ceste:

Državne ceste

- državna cesta **D116** Hvar (Ž6269) – Milna – Starigrad (traj. luka) – Sućuraj - 12,8 km

Županijske ceste

- županijska cesta **Ž6252** Hvar (D116) - Brusje - Stari Grad (D116) -14,69 km
- županijska cesta **Ž6269** Vira – Hvar (D116) - 3,21 km
- županijska cesta **Ž6280** Dubovica (D116) – Sv. Nedjelja (L67190) - 6,44 km
- županijska cesta **Ž6203** Uvala M. Garška – Ž6269 - 5,97 km

Lokalne ceste

na području Grada nema lokalnih cesta

Duljina nerazvrstanih cesta iznosi: **79,16 km**.

Tablica 23: Udio pojedinih vrsta cesta i cestovna gustoća

| Skupina razvrstanih cesta | Duljina na prostoru Grada (km) | Udio | Cestovna gustoća (duljina cesta / površina Grada) – km/ha |
|---------------------------|--------------------------------|----------------|---|
| Državne | 12,8 | 10,44% | 0,17 |
| Županijske | 30,3 | 24,80% | 0,40 |
| Lokalne | 0 | 0,00% | 0,00 |
| Nerazvrstane | 79,2 | 64,76% | 1,04 |
| Ukupno | 122,2 | 100,00% | 1,61 |

Izvor podataka: Podaci Hrvatske ceste d.o.o., Sektor za razvoj i strateško planiranje, Odjel za razvoj i planiranje te PPUG Grada Hvara

Državne ceste su punom dužinom asfaltirane, ali na nekim dijelovima potrebna su određena poboljšanja. Županijske ceste su većinom asfaltirane, i većim dijelom udovoljavaju potrebama prometa koji se njima odvija.

Županijska cesta br. 6252 Stari Grad - Brusje - Hvar posebno je važna za naselja Velo Grablje i Brusje. Cesta je vrlo uska i nepovoljna za promet, a posebno za javni autobusni promet koji se na njoj odvija.

¹ http://www.undp.hr/upload/file/258/129127/FILENAME/Plaze-Zavrsno_izvjesce_WEB.pdf
LIPANJ 2019.

Postojeće županijske i lokalne ceste su u dosta lošem stanju (nepovoljni tehnički elementi prometnica, profili nedostatne propusne moći, nepovoljni nagibi) te zahtijevaju rekonstrukciju uz poboljšanje tehničkih karakteristika a što se posebno odnosi na:

- rekonstrukcija ŽC6203 Stari Grad – Brusje – Hvar
- izgradnja planirane županijske ceste Dubovica – Sv- Nedilja
- izgradnja planirane lokalne ceste D116 – Opuzena Glavica.

Trenutno najveći problem predstavlja cestovna veza naselja Sv. Nedilja s ostatkom grada. Promet se odvija preko teritorija općine Jelsa i grada Starog Grada. Prometnica Dubovica – Sveta Nedilja još nije dovršena (izvedena je u grubom profilu s makadamom, bez uređenog gornjeg cestovnog sloja i bez zaštitnih ograda i drugih osnovnih elemenata prometnice. Prometnica je u ingerenciji Županijske uprave za ceste.

Planirane investicije u izgradnju državnih ceste u programskom razdoblju od 2017. do 2020. godine sadržane su u *Programu građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. godine* ("Narodne novine" broj 57/2017).

U Programu se navodi projekt *Zadržavanje života na otocima: prometna i ostala infrastruktura Hvar – kopno* koji, iako se ne odnosi direktno na područje Grada Hvara, pridonosi boljoj prometnoj povezanosti Hvara s ostatkom otoka i s kopnom. Projekt se sastoji od obnove i izmještanja postojeće otočke ceste DC116 između Sućurja i Poljica u duljini od 38 km, polaganju potrebne komunalne infrastrukture, te rekonstrukcije dijela trajektnih luka Sućuraj i Stari Grad, kao i katamaranskog pristaništa u Jelsi. Postojeća prometnica je uska, na nekim mjestima je uža od 4 m, te ne omogućuje dvosmjerni promet vozila većih gabarita od osobnih vozila. Pojedina suženja ceste između Sućurja i Poljica predstavljaju uska grla u prometu kao i opasnost za sve sudionike u prometu. Kako istočni dio otoka Hvara nema prometne/infrastrukturne uvjete za razvoj turizma – nema vodoopskrbe, telefona, interneta, elektroopskrbe – u sklopu rekonstrukcije cesta izvelo bi se i polaganje svjetlovodnih kablova, vodoopskrbe i elektroopskrbe u suradnji s nadležnim komunalnim poduzećima.

Ciljevi projekta su povezivanje otoka s kopnom, potpora regionalnom i turističkom razvoju, otklanjanje uskih grla u prometu, povećanje sigurnosti svih sudionika u prometu.

Projekt je u postupku razmatranja za sufinansiranje sredstvima iz EU fondova.

Promet u mirovanju

Rješavanju problema prometa u mirovanju do sada se nije pristupalo sustavno. U manjim (ruralnim) naseljima Grada Hvara koriste se sve raspoložive površine za parkiranje, a zbog relativno velikog raspoloživog prostora i relativno male naseljenosti problem nije posebno izražen.

Poseban problem predstavlja parkiranje uz plaže u ljetnim mjesecima koji također nije sustavno riješen već ga karakterizira stihijsko rješavanje i improvizirani parking duž postojećih prometnica.

Problem parkiranja u ljetnim mjesecima (za vrijeme glavne turističke sezone) posebno je izražen u naselju Hvar. U gradu postoji mali broj uređenih površina za parkiranje. Najveća koncentracija javnih površina za parkiranje vozila locirana je na **parkiralištu "Dolac"** smještenom uz staru gradsku jezgru, kapaciteta oko 270 parkirališnih mjesta. Manje parkiralište nalazi se iznad Marinac Dolca na parkiralištu izgrađenom prvenstveno za potrebe

hotela. Postoje i manje parkirališne površine uz hotele "Sirena" i "Bodul" koje danas ne zadovoljavaju ukupne potrebe.

Izgrađena javna gradska parkirališta jedva da pokrivaju potrebe vansezonskog režima budući da imaju veliko gravitacijsko područje koje opslužuju. Tijekom turističke sezone u funkciji se nalaze i uređena parkirališta uz pojedine hotelske građevine. Neki hoteli uopće nemaju riješen parkirališni prostor već se koriste parkiralištima na značajnim udaljenostima od samih hotela gdje ne postoje mjesta koja bi bila rezervirana samo za hotelske goste.

Posebno opterećenje prometnih i parkirališnih površina predstavljaju gosti koji odsjedaju u privatnom smještaju koji nema riješene parkirališne potrebe na vlastitoj čestici, a ti gosti u velikom postotku koriste upravo automobil za dolazak na destinaciju. Današnje parkirališne površine, kako u okviru javnih parkirališta tako i u okviru raspoloživih površina za prometnu cirkulaciju ne mogu zadovoljiti puno opterećenje prometnog sustava.

Nekadašnjim GUP-om Grada Hvara planirane su površine za parkiranje locirane na prostorima Križne Luke, Zastupa te rubno uz područje Dolca kraj središnjeg dijela grada. U okviru izrade Izmjena i dopuna GUP-a naselja Hvar izrađena je 2001. godine *Prostorno-prometna studija Grada Hvara* (stručni izrađivač studije: Urbanistički institut Hrvatske Zagreb) kojom su analizirani prometna situacija u središnjem naselju Hvar te je prema pretpostavljenom prometnom opterećenju Studija dala prijedloge za rješenje parkirališnih potreba na javnim parkiralištima po gradskim zonama ovisno o vrsti prometnog opterećenja i pretpostavljenom stupnju motorizacije.

S obzirom na nedostatak raspoloživog prostora, njegovu vrijednost i specifične karakteristike Studija je predložila da se potrebe za parkirališnim mjestima u budućnosti rješavaju izgradnjom javnih parkirališta i javnih garaža.

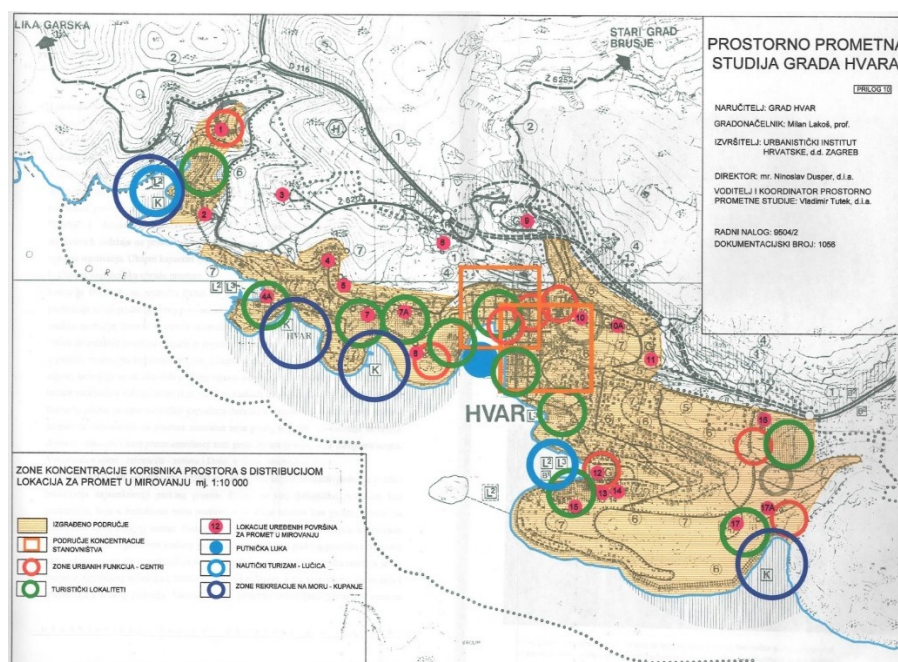
Plan rješavanja parkirališnih potreba naveden u Prostorno-prometnoj studiji iz 2001. godine uglavnom nije realiziran.

Prilikom izrade novih prostorno-planskih dokumenata za naselje Hvar (GUP ili UPU) biti će potrebno novelirati postojeću ili izraditi novu prometnu studiju koja treba dati planske smjernice za rješavanje problema prometa u mirovanju.

Slika 15: Ukupne potrebe parking mjesta po lokacijama i zonama za planirane kapacitete Hvara (Izvor: Prostorno-prometna studija Grada Hvara, 2001. god.; stručni izrađivač studije: Urbanistički institut Hrvatske Zagreb)

| R.br. | ZONA - HOTEL | Stanov- nici | Kućna radinost | Turisti (hoteli) | Parking Ostali korisnici | Ukupno organizirani parking | Dodatni parking na ulici |
|----------------|--------------------------------------|-----------------|-------------------|---------------------|--------------------------------|-----------------------------------|--------------------------------|
| 1. | Mala Garška (Sirena) | - | - | 65 | | 120 | 55 |
| 2. | Podstine | 16 | 86 | - | | 102 | - |
| 2A | Sport - tenis centar | | | | | 50 | 50 |
| 3. | Punta Kovač | - | - | 15 | | 15 | - |
| 4. | Majerovica (Amfora) | 6 | 34 | 75 | | 115 | - |
| 5. | Veneranda (Delfin + Adriatic+Pharos) | - | - | 58 | - | 58 | - |
| 5A | Gradsko kupalište | - | - | - | 50 | 50 | 50 |
| 6. | Grođa (Palace) | 61 | 36 | 15 | - | 112 | - |
| 7. | Marin Dolac | 5 | 27 | - | 32 | - | - |
| 8. | Biskupija | 15 | 43 | - | 58 | - | - |
| 9. | Grad (Slavija) | 476 | 515 | 26 | 1112 | 95 | 95 |
| 10. | Bukainka (Dalmacija) | | | | | | |
| 11. | Ograde | | | | | | |
| 12. | Vrisak | | | | | | |
| 13. | Križna Luka | 25 | 34 | - | 90 | 149 | 90 |
| 14. | Križni Rat (Bodul - Galeb) | 8 | 43 | 50 | 30 | 131 | 30 |
| 15. | Pokonji dol | - | - | 120 | 110 | 230 | 110 |
| 16. | Milna | 8 | 42 | 30 | 55 | 135 | 55 |
| 17. | Groblja | - | - | - | 30 | 30 | 40 |
| UKUPNO: | | 620 | 860 | 454 | 565 | 2499 | 575 |

Slika 17: Zone koncentracije korisnika prostora s distribucijom lokacija za promet u mirovanju (Izvor: Prostorno-prometna studija Grada Hvara, 2001. god.; stručni izrađivač studije: Urbanistički institut Hrvatske Zagreb)



Zračni promet

Na području Grada Hvara nalaze se dva heliodroma:

- heliodrom Smokovik
- heliodrom Palmižana

Izmjenama PPUG Hvara 2016. godine planiran je i *aerodrom na vodi Hvar*, koji je planiran i županijskim prostornim planom. Nakon početnog dosta intenzivnog korištenja javnog linijskog hidroavionskog prijevoza na razini Splitsko-dalmatinske županije propašću tvrtke koje je održavala navedene linije 2016. godine prestao je i ovakav vid prijevoza te za sada nema naznaka da će ponovo biti uspostavljen.

Pomorski promet

PPUG Hvara navodi *Luku Hvar - morska luka za potrebe državnih tijela* kao građevinu od važnosti za državu.

U popisu građevina od važnosti za županiju navedene su sljedeće luke:

- luka Hvar – luka za javni promet od međunarodnog značaja
- luka Hvar - županijska luka za javni promet
- luka nautičkog turizma - marina Palmižana, Sv. Nedilja, Hvar

Uvođenjem velikih trajekata na prekojadranskim i dužobalnim linijama i dogradnjom luke Stari Grad Hvar je izgubio dužobalnu i prekojadransku liniju. Novoizgrađena dionica državne ceste između trajektnog pristaništa u Starom Gradu i naselja Hvar i uvođenje brzih lokalnih linija između Splita i luke Hvar samo donekle kompenziraju nedostatak izravne dužobalne i međunarodne veze. Iako postoji nekoliko varijanti prijedloga za rješavanje ovog problema osjetljivost prostora nalaže da se prije donošenja konačne odluke o razvoju luke Hvar izradi konzervatorski elaborat te provedu detaljna istraživanja mora i podmorja.

Na području grada je uređena **luka nautičkog turizma** u uvali Palmižana na Paklenim otocima. Luka Hvar u turističkoj sezoni funkcionira kao privezište za jahte i kao pristan turističkih brodova, za što ne postoje adekvatni uvjeti.

U **luci Vira** postoji mogućnost priveza ribarskih brodova.

Prema vrstama, na području Grada Hvara nalaze se sljedeće luke:

Luka javnog prometa županijskog značaja

- luka Hvar

Luka javnog prometa lokalnog značaja

- luka u uvali Vira

Luke nautičkog turizma - marina

- marina u uvali Palmižana – postojeća

Športsko rekreacijske luke:

- Mala Garška
- Križna luka
- Vira

Privezišta:

- privezište u uvali Podstine
- privezište u uvali Vela Milna – u okviru naselja

- privezište u Stinivi
- privez u okviru turističke zone Plaža

Kapacitet luke i lučkog područja nije određen prostorno-planskom dokumentacijom ni na županijskoj ni na lokalnoj razini. Podaci o današnjem korištenju i stanju vezova za stalne i povremene stanovnike nisu dostupni. Poseban problem predstavlja prikupljanje otpada te prihvata i obrada otpadnih voda u marinama, sidrištima i privezištima koja nemaju predviđenu adekvatnu infrastrukturu.

Prema podacima Lučke kapetanije Split, Lučke ispostave Hvar u Luci Hvar za razdoblje 2015.-2019. **ukrcano je 2.999.448 a iskrcano 3.229.769 putnika.**

Agencija za obalni linijski pomorski promet vodi podatke o državnim trajektnim i brzobrodskim linijama. Otok Hvar povezan je s kopnom sljedećim državnim linijama:

Trajektne državne linije:

- Lastovo – Vela Luka – Hvar – Split
- Sućuraj – Drvenik
- Stari Grad – Split

Brzobrodске linije:

- Vis – Hvar – Milna – Split
- Split – Milna – Hvar
- Lastovo – Vela Luka – Hvar – Split
- Korčula – Prigradica – Hvar – Split

Tablica 24: Promet putnika i vozila u 2016. i 2017. godini

| TRAJEKTNE DRŽAVNE LINIJE | Putnici 2016 | Putnici 2017 | Vozila 2016 | Vozila 2017 |
|-------------------------------------|--------------|--------------|-------------|-------------|
| LASTOVO - VELA LUKA - HVAR – SPLIT* | 215.115 | 230.713 | 44.393 | 48.750 |
| SUĆURAJ - DRVENIK | 363.683 | 390.309 | 124.373 | 129.128 |
| STARI GRAD - SPLIT | 724.017 | 801.311 | 159.903 | 166.257 |

| BRZOBRODSKE LINIJE | Putnici 2016 | Putnici 2017 |
|---------------------------------------|--------------|--------------|
| VIS - HVAR - MILNA - SPLIT | 46.533 | 50.842 |
| SPLIT - MILNA - HVAR | 61.408 | 60.640 |
| LASTOVO - VELA LUKA - HVAR - SPLIT | 129.406 | 134.639 |
| KORČULA - PRIGRADICA - HVAR – SPLIT** | 291.137 | 125.566 |

* U luli Hvar nema ukrcaja ni iskrcaja vozila

** U sklopu brzobrodске linije 9608 Korčula - Prigradica - Hvar - Split u 2016. godini uključeni su putnici na dodatnim putovanjima tijekom sezone, a u 2017 godini ta putovanja održavala su se kao linija bez obveze javne usluge.

Korištenje akvatorija

Današnje korištenje akvatorija može se podijeliti na četiri osnovne kategorije korisnika. Glavnu kategoriju predstavlja prostor nužan za odvijanje pomorskog putničkog prometa koji se odvija preko luke javnog prometa locirane u središnjem dijelu grada. Na tom području izgrađena je potrebna pomorska infrastruktura – obala za privez, koja danas ne omogućava privez većih brodova. Osim priveza unutar akvatorija danas su rezervirani kordori za pristup putničkih brodova do gradske luke.

Drugu kategoriju korisnika akvatorija predstavljaju stanovnici koji dijelove priobalnog područja koriste za privez plovila u formi komunalnih vezova. Podaci o točnom broju brodica nisu dostupni. Za potrebe veza lokalnih brodica danas se koriste dijelovi prostora gradske luke, ukupno područje Križne Luke, manji prostori u uvali između Franjevačkog samostana i hotela Dalmacija te u manjem broju prostor uvale Od Sabjuna.

Korištenje akvatorija za turističke potrebe danas je prisutno u obalnom području od uvale Pokonji Dol do uvale Mala Garška. U tom prostoru izgrađena je turistička lučica u uvali Mala Garška dok se privez manjih turističkih plovila osigurava na istovjetnim lokacijama uz lokalno stanovništvo. Veća turistička plovila, dužine preko 10 m, locirana su na krajnjem sjevernom dijelu operativne obale putničke luke u centralnoj zoni grada gdje se omogućava privez većih turističkih brodova.

Poseban vid korištenja akvatorija predstavlja nautički turizam koji koristi usluge marine Palmižana.

Važno je kod zoniranja namjene akvatorija na pojedine korisnike u prostorno-planskoj dokumentaciji odrediti i sačuvati najkvalitetnije prirodne prostore za plažne i rekreativne aktivnosti, a uređenje prostora za smještaj plovila predvidjeti u dijelovima obalnog prostora koji nemaju posebne kvalitete ili su zbog zatečene namjene već predodređeni za takvu vrstu korištenja.

Veliki problem u korištenju akvatorija predstavljaju brodovi na kružnim putovanjima koji onečišćuju morski okoliš te zagađuju bukom i neugodnim mirisima (zbog činjenice da su usidreni s motorima u pogonu). Sidrenje ispred gradske luke ne rješava problem u potpunosti jer se ovisno o smjeru vjetrova neželjeni utjecaji na naseljenu urbanu cjelinu ne izbjegavaju.

Sidrenje na nedopuštenim mjestima duž cijele obalne crte Grada Hvara dodatni je problem. Time se negativno utječe na morsku vegetaciju (posebno livade posejdonije). Mali kružeri (nekad trabakuli), jahte i jedrilice često nepropisno u more ispuštaju otpadne vode.

2.4.2. Infrastruktura elektroničkih komunikacija

Republika Hrvatska ulaže napore da korisnicima osigura širokopojasni pristup internetu te promiče izgradnju širokopojasne infrastrukture.

Velike brzine širokopojasnog pristupa internetu preduvjet su da manje razvijene sredine ostvare jednaku razinu kvalitete života kao i one veće i urbane. Godine 2016. Vlada RH usvojila je *Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (ONP)*. Program se odnosi na ona područja RH na kojima nema NGA mreže i operatori ne planiraju njihovu izgradnju u sljedeće tri godine.

ONP dio je provedbenog programa usmjerenog ostvarenju nacionalnih strateških ciljeva zadanih *Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2016.-2020. godine te Digitalnom agendom za Europu u razdoblju do 2020. godine*. ONP je usmjeren na takozvana bijela područja, odnosno područja bez NGA širokopojasnih mreža na kojima operatori ne planiraju njihovu izgradnju u sljedeće 3 godine. Pristupne mreže izgrađene u okviru ONP-a moraju zadovoljiti zahtjev u pogledu ostvarenja značajnog iskoraka s obzirom na minimalne brzine, što znači da minimalna brzina prema korisniku (download) mora biti 40 Mbit/s, a minimalna brzina od korisnika (upload) 5 Mbit/s.

Hrvatskoj je za razdoblje 2016.-2020. na raspolaganju 123,1 milijun eura bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU planira osigurati dodatna sredstva kroz nacionalnu komponentu, a očekuju se i značajna privatna ulaganja operatora.

Na području Grada Hvara većina naselja ima osigurane najmanje brzine pristupa (2 do 30 MBit/s) te srednje brzine pristupa internetu (30 do 100 MBit/s). U dijelovima naselja Hvar, Milna i Sveta Nedjelja osigurane su najveće brzine pristupa internetu (više od 100 MBit/s).



Slika 18: Zone dostupnosti širokopojasnog pristupa na području Grada Hvara (izvor: HAKOM)



Slika 19: Prikaz korištenja širokopojasnog pristupa na području Grada Hvara (izvor: HAKOM)

Prema podacima HAKOM-a (Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije), a sukladno *Uredbi o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme* (NN br. 131/12, 92/15) na prostoru Grada Hvara nalazi se 11 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova.

Podaci za razdoblje 2014.-2018. sadržani su u tablici u nastavku.

Tablica 25: Podaci o postojećoj infrastrukturi elektroničkih komunikacija

| Stanje na dan | 31.12. 2014. | 31.12. 2015. | 31.12. 2016. | 31.12. 2017. | 10.10. 2018. |
|---|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Broj baznih postaja | 18 | 19 | 20 | 20 | 21 |
| Broj lokacija * | 14 | 14 | 15 | 15 | 15 |
| Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora ** | 6 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatora | 2 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| Broj antenskih prihvaata na postojećim objektima | 6 | 6 | 7 | 7 | 7 |
| Broj antenskih sustava u zatvorenom prostoru | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |

* Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatora mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu

** Broj antenskih stopova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (A1, HT, Tele2)

2.4.3. Opskrba energijom

Opskrba električnom energijom

Otok Hvar se napaja preko vodova otočne veze Kopno-Brač-Hvar-Korčula-Pelješac-Kopno, a osnovno napajanje je iz trafostanice 110/35 kV "Stari Grad".

Iz navedene trafostanice se napaja trafostanica 35/10 kV "Hvar" koja je temeljna trafostanica za Grad Hvar. Trafostanica ima mogućnost napajanja preko "starog" dalekovoda 35 kV, odnosno preko novopoloženog kabela 35 kV iz trafostanice 110/35 kV "Stari Grad". Navedenim vodovima se prosjeđuje energija i do otoka Visa.

Rekonstrukcijom 10(20) kV električne mreže koja je rađena u sklopu polaganja kabela 35 kV položena su četiri kabela iz trafostanice 35/10 kV "Hvar". Navedene aktivnosti omogućile su ukidanje postojećih 10 kV dalekovoda u samom gradu, tako da se sada grad Hvar napaja preko tri kabela iz izvoda 10(20) kV. Južni dio Grada (prema Milni) napaja se uz "stari" dalekovod 10 kV i preko novopoloženog kabela 10(20) kV.

Sjeverni dio naselja Hvar (prema Grablju) napaja se preko postojećeg dalekovoda 10 kV koji ima mogućnost rezervnog napajanja iz trafostanice 35/10 kV "Stari Grad".

Kad je u pitanju potrošnja postoji velika neujednačenost potrošnje u zimskom i ljetnom periodu kao rezultat razvijene turističke ponude.

Na području grada Hvara ima 40 trafostanica 10/0,4 kV koje se napajaju iz TS 35/10 kV "Hvar" preko dva zračna 10 kV izvoda i četiri kabela izvoda 10(20) kV.

Tablica 26: Opskrba električnom energijom – stanje 2018. godine

| Broj TS | | | duljina vodova prema vrsti u km | | | | | broj mjernih mjesta | | duljina priključaka mjernih mjesta u km |
|-----------|----------|-----------|---------------------------------|------------|-----------|----------|-----------|---------------------|----------------|---|
| 110/35 kV | 35/10 kV | 10/0,4 kV | VN 400 kV | VN 110 kV* | SN 35 kV* | SN 10 kV | NN 0,4 kV | kućanstva | gospodarstva** | |
| 0 | 1 | 40 | - | 29,1 | 77,75 | 66,75 | 32,9 | 2746 | 769 | 12,2 |

* uključena dva podmorska 35 kV kabela prema Visu duljine 39,57 km

** uključena javna rasvjeta – 19 mjernih mjesta

Izvori: HEP ODS, DP Elektrodalmacija – Split, Služba za realizaciju investicijskih projekata i pristup mreži (SN i NN).

Podatak o duljini 110 kV vodova dobiven je elektroničkom analizom analogne verzije PPUG-a (moguća su manja odstupanja u odnosu na službeno utvrđene duljine).

Tablica 27: Potrošnja električne energije 2018. godine

| | Ukupna godišnja potrošnja prema potrošačima (kWh) | | Prosječna potrošnja po stanovniku* (kWh/stanovniku godišnje) (2018.) | Prosječna potrošnja po zaposleniku** (kWh/zaposleniku godišnje) (2018.) |
|--------------|---|------------|--|---|
| | 2014. | 2018. | | |
| Kućanstva | 11.969.639 | 13.696.011 | 3.221 | - |
| Gospodarstvo | 14.000.000 | 15.195.505 | - | 16.772 |
| UKUPNO | 25.969.639 | 29.164.516 | - | - |

*Broj stanovnika (4.251) je uzet prema rezultatima popisa stanovništva 2011.g. (Izvor: DZS)

**Broj zaposlenih (906) je prema podacima iz tablice „Zaposleni u pravnim osobama u gradu Hvaru, prema NKD-u 2007., stanje na dan 31.03.2011.“ (Izvor: Državni zavod za statistiku, Statistička izvješća 1419/2010., Zaposlenost i plaće u 2009., Statistička izvješća 1449/2011., Zaposlenost i plaće u 2010.)

2.4.4. Opskrba pitkom vodom i odvodnja otpadnih voda

Opskrba pitkom vodom

Opskrba pitkom vodom područja Grada Hvara rješava se regionalnim vodoopskrbnim sustavom Omiš - Brač - Hvar - Vis - Šolta, s rijeke Cetine - vodozahvat Zakućac, te tri lokalna kaptažna sustava na području Jelse i jedan na području Starog Grada. U postojećem sustavu je predviđeno 270 l/sek. iz regionalnog vodovoda i 70 l/sek. iz lokalnih izvora. Sada je za zapadni dio otoka osigurano 140 l/sek.

Regionalni vodovod se dograđuje postupno, ali kapacitet vodoopskrbe već predstavlja ozbiljno ograničenje za razvoj i izgradnju. Prema postavkama važećeg PPUO Hvar bi za planirani broj stanovnika i turističkih postelja na otoku trebalo osigurati ukupno 412 l/sek, što je više nego što omogućava planirani kapacitet regionalnog vodovoda.

Distributer pitke vode za područje Grada Hvara je Hvarski vodovod d.o.o. Jelsa.

Na područji Grada Hvara nalaze se sljedeće vodospreme:

| Građevina | kapacitet |
|-------------------------|---------------------------|
| Prekidna komora Zaraće | 100 m ³ |
| Prekidna komora Hvar | 160 m ³ |
| Vodosprema I | 1000 m ³ |
| Vodosprema II | 1100 m ³ |
| Vodosprema III | 2450 m ³ |
| Vodosprema Grablje | 150 m ³ |
| Vodosprema Sv. Nedjelja | 150 m ³ |
| Vodosprema Milna | 150 m ³ |
| Vodosprema Jagodna | 100 m ³ |
| UKUPNO: | 4460 m³ |

Prema podacima *Hvarskog vodovoda* duljina glavnih vodova vodoopskrbne mreže iznosi **34.770 m**.

| | |
|---------------------------------|-------------------------|
| Broj priključaka kućanstva: | 2542 |
| Broj priključaka gospodarstvo: | 256 |
| Broj priključaka poljoprivreda: | 104 |
| UKUPNO: | 2902 priključaka |

Tablica 28: Duljina cjevovoda i broj vodovodnih priključaka po naseljima

| | Duljina (m) | Gospodarstvo | Kućanstva | poljoprivreda |
|----------------|--------------|--------------|-------------|---------------|
| Hvar | 54200 | 234 | 2066 | 51 |
| Zaraće | 320 | | 13 | 1 |
| Milna | 1460 | 5 | 79 | 32 |
| Sv. Nedjelja | 2830 | 8 | 166 | 18 |
| Jagodna | 460 | 5 | 55 | 2 |
| Brusje | 3220 | 2 | 112 | |
| V. Grablje | 1890 | 2 | 51 | |
| UKUPNO: | 64380 | 256 | 2542 | 104 |

Potrošnja vode za piće po godinama:

| | | |
|-------------------------|-------------|------------------------|
| Potrošnja vode za piće: | 2014 | 595.063 m ³ |
| po godinama | 2015 | 606.325 m ³ |
| | 2016 | 630.577 m ³ |
| | 2017 | 691.639 m ³ |

Potrošnja vode po stanovniku:

451 m³ /domaćinstvu/godišnje
odnosno **162,70 m³**/stanovniku/godišnje
odnosno **13,55 m³**/stanovniku/mjesečno

Odvodnja otpadnih voda

Prvi koraci u izgradnji sustava odvodnje otpadnih voda Hvara započeli su krajem 1960-ih godina. Godine 1971. pušten je u pogon prvi sustav za javnu odvodnju s 3 crpne stanice. Brigu o razvoju i održavanju sustava odvodnje je

od samog početaka vodilo gradsko komunalno društvo. Radi usklađenja poslovanja društva Komunalno Hvar d.o.o. s odredbama Zakona o vodama, kojim se propisuje odvojenost vodnih usluga od ostalih komunalnih usluga i drugih djelatnosti, 1. siječnja 2016 je osnovana nova tvrtka *Odvodnja Hvar d.o.o.* koje je preuzela sve djelatnosti vezane za održavanje i razvoj sustava javne odvodnje.

Prema podacima tvrtke Odvodnja Hvar, kanalizacijski sustav je mješovitog i razdjelnog tipa. Sustavom javne odvodnje prikupljaju se komunalne otpadne vode, u nekim dijelovima grada (uglavnom stari dio grada te starija naselja) prikupljaju se skupa s oborinskim vodama. Većim dijelom oborinske vode se prikupljaju odvojeno od kanalizacijskih voda i ispuštaju na javne površine - površinski otječu u more.

S obzirom na geografske, topografske i urbanističke karakteristike, kanalizacijski sustav grada Hvara podijeljen je na četiri karakteristična slivna područja:

- sliv crpne stanice „Rotondo“
- sliv crpne stanice „Majerovica“
- sliv crpne stanice „Sirena“
- sliv crpne stanice „Vira“

Svaki od slivova, temeljem topografskih karakteristika može se promatrati zasebno u pogledu dispozicije oborinskih voda.

Kanalizacijski sustav grada Hvara sastoji se od:

- gravitacijskih kolektora
- tlačnih cjevovoda
- crpnih stanica

Gravitacijski kolektori, ukupne duljine **preko 17 km**, čine najveći dio kanalizacijskog sustava grada Hvara prema kvantitativnom pogledu (starija izvedba od betonskih i azbestnih cijevi, novija izvedba od PE ili PEHD cijevi).

Uslijed nepogodnih topografskih karakteristika grada Hvara koje onemogućavaju gravitacijsko sakupljanje svih otpadnih voda, izgrađene su crpne stanice. Tlačnim cjevovodima se sanitarna otpadna voda prepumpava do prekidnih okna gravitacijskih kolektora. Sve otpadne vode usmjerene su prema glavnom kolektoru koji kao glavno mjesto dispozicije otpadnih voda ima uređaj za pročišćavanje. Kanalizacijski sustav grada Hvara ima **šest crpnih stanica**, ujedno i šest tlačnih cjevovoda.

Otpadne vode grada Hvara prikupljaju se i pročišćavaju na **uređaju za pročišćavanje** (I. stupanj pročišćavanja) izgrađenom na lokaciji sjeverozapadno od Hvara, a južno od uvale Vira, te ispuštaju u Hvarski kanal na lokaciji Galiola kod uvale Vira (1,1 km podmorski ispust). Hidrauličko i organsko opterećenje uređaja oscilira od cca 4000 ES (ekvivalentnih stanovnika) u zimskom periodu do cca 13 000 – 15 000 ES u ljetnom periodu.

Projektirani **kapacitet uređaja je 140 l/s**.

U II. fazi planirano je pročišćavanje otpadnih voda do II. stupnja, sukladno Planu provedbe vodno-komunalnih direktiva u obvezi do 2023.g

Na kanalizacijsku mrežu priključeno je **1380 priključaka** domaćinstava i pravnih subjekata. Nema industrijskih objekata priključenih na sustav

odvodnje otpadnih voda. U prigradskim naseljima koja još nisu obuhvaćena sustavom odvodnje otpadnih voda, koriste se sabirne /septičke jame. Cjelokupna priključenost na sustav javne odvodnje je 96-98 %.

Duljina odvodnih kanala iznosi približno 17.800 m od čega se 10.580 m odnosi na glavni kolektor, 6.830 m na sekundarnu mrežu uz 390 m tlačnih vodova.

Uz tekuće investicije u sanaciju i rekonstrukciju sanitarne i oborinske kanalizacije koje su neizbježno potrebne svake godine, u sljedećim godinama nastaviti će se u realizaciji aktivnih investicijskih projekata u smislu razvoja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda:

- izgradnja sanitarne i oborinske kanalizacije od Ograda do mora,
- sustav javne odvodnje na predjelu Ograda.

Za naselja Milnu, Brusje i Sv. Nedjelju planirani su zasebni sustavi javne odvodnje.

Za naselja Velo i Malo Grablje, Gornje i Donje Zaraće, Plaže biti će potrebna izrada studija izvodljivosti koja bi uspoređivala dva moguća načina lokalne odvodnje: centralna odvodnja s UPOV u usporedbi s decentraliziranom odvodnjom (svaka kuća rješava svoje otpadne vode - kućni UPOV ili septička/sabirna jama), uzimajući u obzir broj stanovnika, geografski smještaj i konfiguraciju naselja.

Trenutno je u izradi projektna dokumentacija za:

- Bujični (oborinski) kanal, uz rekonstrukciju sanitarnog kolektora i vodoopskrbnog cjevovoda na Hvarskoj pjaci
- Sustav javne odvodnje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda naselja Brusje
- Sustav javne odvodnje, uređaj za pročišćavanje otpadnih voda i podmorski ispust za naselja Milna
- Sustav javne odvodnje, uređaj za pročišćavanje otpadnih voda i podmorski ispust za naselje Sv. Nedjelja

Broj vodocrpilišta prema zahvatu i kapacitet

Na području Grada Hvara ne postoje aktivna vodocrpilišta.

2.4.5. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom na prostoru Grada Hvara odvija se u skladu sa županijskim i gradskim Programima gospodarenja otpadom. Uspostava centra za gospodarenje otpadom na razini Splitsko-dalmatinske županije je u tijeku. Kada on bude uspostavljen, na prostoru Grada Hvara biti će uspostavljena pretovarna stanica.

Koncesiju za skupljanje komunalnog i tehnološkog otpada na području Grada Hvara ima komunalna tvrtka Komunalno Hvar d.o.o. Prema njihovim podacima koje su dostavili za potrebe izrade ovoga Izvešća, komunalni otpad iz Grada Hvara i prigradskih naselja odlaže se na postojećem

odlagalištu „Stanišće“, kojemu se kapacitet znatno povećao nakon požara u proljeće 2006. godine.

Glavni projekt sanacije i zatvaranja odlagališta „Stanišće“ izradila je tvrtka Hudecplan d.o.o. iz Zagreba 2014. godine. Iste godine zatražena je i građevna dozvola za predmetni zahvat u prostoru, međutim zbog neusklađenosti katastarskih čestica i imovinsko pravnih problema, još uvijek nije dobivena.

Ukoliko se planirani projekt realizira, odmah bi se započelo predradnjama potrebnim za sanaciju odlagališta, međutim onaj dio projekta koji predviđa zatvaranje odlagališta „Stanišće“, ipak će morati pričekati otvaranje centra za gospodarenje otpadom u Lečevici, ili neko drugo rješenje, koji se mora riješiti na državnom nivou.

Prema podacima iz 2017. godine na odlagalištu komunalnog otpada „Stanišće“ u Gradu Hvaru odloženo je ukupno **4.215 tona** miješanog i glomaznog komunalnog otpada. Od toga je odvojeno, sakupljeno i predano Unijapapiru d.d. cca. 200 tona prešanog papira i kartonske ambalaže, što čini 4,7 % od ukupno sakupljenog komunalnog otpada u Gradu Hvaru

Prema podacima iz **Centralnog sustava upravljanja informacijama o odlagalištima (CSUIO)²** na odlagalištu Stanišće odlaže se komunalni otpad kategorije neopasni otpad. Upravitelj odlagališta je tvrtka Komunalno Hvar d.o.o. iz Hvara. Odlagalište ima ugovor o sufinanciranju s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Na odlagalištu se koriste mjere protupožarne zaštite, postoji priključak na javnu cestu i pranje kotača. Ne postoji priključak na električnu energiju i vodovod. Ne postoji potpuna ograda. Ne postoji temeljni prirodni ili umjetni brtveni sloj, ne postoje sustavi odvodnje oborinskih voda, otplinjavanja ni sustav obrade i/ili recikliranja oborinskih i procjednih voda. Nije uređena kazeta za azbest. Odlagalište se ne nalazi u blizini vodocrpilišta, u vodozaštićenom području te nije blizu zaštićenih dijelova prirodne i kulturne baštine. Status sanacije je u pripremi.

Ukupna površina odlagališta iznosi 24.290 m², a površina tijela odlagališta iznosi 17.500 m². Visina otpada iznosi 6,6 m. Ukupno je na odlagalištu do 31.12.2017. godine odloženo **65.074 tona otpada**, a procjena je da preostali kapacitet do zatvaranja odlagališta iznosi 20.429 tona. U 2017. godini na odlagalištu je odloženo 4.215 tona otpada. Otpad se ne obrađuje prije odlaganja; na odlagalištu se odvija ravanje, zbijanje i prekrivanje otpada materijalom iz iskopa.

Tablica 29: Gospodarenje otpadom u Gradu Hvaru (podaci iz Centralnog sustava upravljanja informacijama o odlagalištima – 2017. godina

Ukupno sakupljeni komunalni otpad u organizaciji JLS (Davatelj javne usluge) - **4.432,62 tona**

Miješani komunalni otpad - **4.215,10 tona**

Odvojeno sakupljeni komunalni otpad u organizaciji JLS (Davatelj javne usluge) - **217,52 tona**

Odvojeno sakupljeni komunalni otpad putem mobilnog reciklažnog dvorišta (obrazac SO-3-1) – **0 tona**

Odvojeno sakupljeni komunalni otpad putem stacionarnog reciklažnog dvorišta (obrazac SO-3-2) – **0 tona**

Stopa odvojenog sakupljanja 2017. u organizaciji JLS: **4,9%**

² *Dopis Hrvatske agencije za okoliš i prirodu, listopad 2018.*
LIPANJ 2019.

Tablica 30: Preliminarni podaci za odvojeno sakupljanje komunalnog otpada u 2017. godini

Preliminarni podaci za 2017. godinu, HAOP

| | | |
|-----------------|--------|------|
| Papir: | 208,58 | tona |
| Plastika: | 21,63 | tona |
| Staklo: | 0,00 | |
| Metal: | 2,69 | tona |
| Glomazni otpad: | 0,00 | |
| Tekstil: | 0,00 | |
| Biootpad: | 0,00 | |

Reciklažno dvorište

Realizacija projekta izgradnje reciklažnog dvorišta započela je tijekom 2016. godine. Za izgradnju reciklažnog dvorišta, Prostornim planom je predviđena lokacija preko puta postojećeg odlagališta komunalnog otpada „Stanišće“. Lokacijska dozvola dobivena je u rujnu 2018. godine.

Trenutno ne postoje procjene kada bi se mogla dobiti građevna dozvola (procjena tvrtke Komunalno Hvar je da bi to moglo biti riješeno u prvoj polovici 2019. godine).

Plan je da se nakon turističke sezone 2019. krene s postupcima nabave za odabir izvođača radova i nabavku opreme, a do kraja 2019. godine trebalo bi se započeti s prvom fazom izgradnje reciklažnog dvorišta.

Odlagalište za građevinski otpad

Građevinski otpad iz Grada Hvara odlaže se na odlagalište građevinskog otpada, koje je smješteno u neposrednoj blizini odlagališta komunalnog otpada. Koncesiju za gospodarenje građevinskim otpadom u Gradu Hvaru dobila je tvrtka Borova d.o.o. iz Hvara.

2.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.5.1. Korištenje prirodnih resursa

Poljoprivreda

Prema iskazu namjene površina u Prostornom planu uređenja Grada Hvara na području Grada postoji ukupno **79,37 ha** poljoprivrednih površina u kategoriji „P3 –poljoprivredne površine-ostale“ te **2660 ha** zemljišta u kategoriji „Ostale poljoprivredne i šumske površine“.

Tablica 31: Površine poljoprivrednih i šumskih površina u PPUG Hvara

| | | Površina (ha) | Udio u površini Grada (%) |
|--|-----------|--------------------------|--------------------------------------|
| Poljoprivredne površine – ostala obrađiva tla | P3 | 79,37 | 1,05 |
| Šumske površine | | 4449,00 | |
| Gospodarske šume | Š1 | 623,42 | 8,22 |
| Zaštitne | Š2 | 2930,38 | 38,63 |
| Šume posebne namjene | Š3 | 895,20 | 11,80 |
| Ostale polj. i šumske površine | PŠ | 2660,04 | 35,07 |
| GRAD UKUPNO | | 7586,00 | 100,00 |

Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku:
0,018 ha/stanovniku

Površina šumskog zemljišta po stanovniku:
1,046 ha/stanovniku

Šumarstvo

Prema iskazu namjene površina u Prostornom planu uređenja Grada Hvara na području Grada postoji ukupno **4449 ha** šumskih površina od čega se 2930 ha odnosi na zaštitne šume, 895 ha na šume posebne namjene a 623 ha na gospodarske šume.

Hrvatske šume su u razdoblju od 1992. do 2018. godine izgradile mrežu šumskih prometnica s elementima šumske ceste ukupne duljine **28,18 km**:

- Hvar Poljun – Oštra Glava – Vela Glava, duljine 2,75 km;
- Sv. Nedjelja – Dubovica, duljine 5,44 km;
- Pelegrinska, duljine 1,91 km;
- Velo Grablje – Malo Grablje, duljine 2,17 km;
- Dubovica – Sveti Nikola, duljine 5,15 km;
- Viternica, duljine 3,37 km;
- Brusje – Lučišće, duljine 3,37 km;
- Brusje – Stanimir – Tatinja, duljine 4,02 km.

Protupožarni objekti na području Grada Hvara su motrionica na Veljoj Glavi i na Vidikovcu te motriteljsko mjesto i kamera za protupožarno motrenje na Poljunu. U planu je od legaliziranog objekta „Caritas-štale“ napraviti šumarsku kuću, unutar površine na kojoj će se podignuti mješovita šuma.

Mjere aktivnosti u narednom razdoblju uključivati će radove propisane programom gospodarenja u G.J. Sveti Nikola, što uključuje radove čišćenja i njege sastojina, konverziju te pošumljavanje degradiranih površina. Uz to svake godine provoditi će se po potrebi mjere suzbijanja borovog četnjaka, sanacije od elementarnih nepogoda te protupožarna zaštita.

Vodne građevine

Na području Grada Hvara nema slivnih područja, vodocrpilišta niti zona sanitarne zaštite. Na ovom je području prioritetno pitanje zaštite obalnog mora, koje je ugroženo disperznim izgrađivanjem uz obalu te nepostojećim ili nedakvatnim sustavima odvodnje otpadnih voda.

Istraživanje i vađenje mineralnih sirovina

Na području Grada Hvara ne postoje aktivna područja na kojima se vrši eksploatacija mineralnih sirovina. Predviđena je zona za istraživanje mogućnosti eksploatacije mineralnih sirovina na lokaciji Tetovica kod Brusja.

Za napuštena područja eksploatacije propisana je obveza vlasnika odnosno korisnika prostora da izvede sanaciju zone ili dijelova zone po pojedinim cjelinama. Postojeće područje kamenoloma Propod planirano je za biološku sanaciju i prenamjenu za objekte i uređaje infrastrukture i komunalnog gospodarstva.

2.5.2. Zaštita prirodnih vrijednosti i očuvanje biološke raznolikosti

Na području Grada Hvara prema Zakonu o zaštiti prirode upisani su Pakleni otoci u kategoriji značajnog krajobraza, te čempres u vrtu Franjevačkog samostana u Hvaru u kategoriji spomenika parkovne arhitekture.

Lucićev perivoj u Hvaru je evidentiran kao spomenik parkovne arhitekture.

Upis poluotoka Pelegrin, otočića Lukavci i akvatorija Paklenih otoka u zaštićene dijelove prirode predloženi su u Prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije u kategoriji značajnog krajobraza.

Prostornim planom uređenja Grada Hvara predložena je prekategorizacija područja Paklenih otoka iz kategorije značajni krajobraz u kategoriju Park prirode. Također je predložena zaštita Šumice u naselju Hvar u kategoriji park-šuma. Osim toga, PPUG-om se štite smrča u Majerovici, te pećina, čempres i bor u Sv. Nedilji.

Tablica 32: Zaštićena područja

| Kategorija zaštite | Naziv područja | Godina proglašenja | Površina na području Grada (ha) | Udio na području Grada (%) | ha/100 stanovnika |
|---------------------------------------|---|--------------------|---------------------------------|----------------------------|-------------------|
| Značajni krajobraz | Pakleni (Paklinski) otoci | 1968. | 719,73 | 9,48 | 16,93 |
| Spomenik prirode (pojedinačno stablo) | Starodnevni čempres u vrtu Franjevačkog samostana | 1961. | - | - | - |
| UKUPNO: | | | 719,73 | 9,48 | 16,93 |

Izvor: Podaci o površinama dobiveni elektroničkom analizom analogne verzije PPUG-a (moguća su manja odstupanja u odnosu na službeno utvrđenu površinu)

Ekološka mreža je sustav područja u kojima se strože propisuju zaštitne mjere i provodi intenzivniji monitoring, izrađuju planovi upravljanje i određuju načini gospodarenja područjem.

U ekološku mrežu RH upisana su sljedeća područja na prostoru Grada Hvara:

Tablica 33: Područja ekološke mreže u prostornom obuhvatu Grada Hvara

| Naziv područja | Oznaka | Ukupna površina područja (ha) | Površina na području Grada (ha) | Udio (%) | ha/100 stanovnika |
|--|-----------|-------------------------------|---------------------------------|--------------|-------------------|
| Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove | | | | | |
| Pakleni otoci | HR3000095 | 1984,29 | 1984,29 | 3.38 | 46.67 |
| Pelegrin - podmorje | HR3000115 | 170,51 | 170,51 | 0.29 | 4.01 |
| Otok Hvar - od Uvale Dubovica do rta Nedjelja | HR3000135 | 105,80 | 105,80 | 0.18 | 2.48 |
| Hvar - od Prvog boka do Lučišća | HR2001429 | 983,59 | 983,59 | 1.67 | 23.13 |
| Hvar - od uvale Vitarna do uvale Maslinica | HR3000456 | 269,98 | 257,72 | 0.43 | 6.06 |
| Hvar - od Maslinice do Grebišća | HR2001428 | 3244,04 | 169,15 | 0.28 | 3.97 |
| Područje oko špilje u uvali Pišćena, Hvar | HR2001338 | 1738,32 | 1664,52 | 2.84 | 39.15 |
| Južna obala Hvara - od rta Nedjelja do uvale Česminica | HR3000457 | 1598,69 | 106,98 | 0.18 | 2.51 |
| Markova špilja | HR2000084 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Špilja pod Kapelu | HR2000165 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Bunar kod Franjevačkog samostana u Hvaru | HR2001244 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Bunar na Hvaru | HR2001245 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Međunarodno važno područje za ptice | | | | | |
| Srednjedalmatinski otoci i Pelješac | HR1000036 | 82687,44 | 6851,57 | 11.69 | 161.17 |
| UKUPNO: | | | 12.294.13 | 20.97 | 289.20 |

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode

Napomena: Kao površina Grada uzet je podatak o ukupnoj površini kopnenog i morskog dijela što iznosi 58.603,81 ha!

2.5.3. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

Prema Podacima iz Registra zaštićenih kulturnih dobara Ministarstva kulture na području Grada Hvara nalaze se:

Tablica 34: Broj i udio zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara

| Pravni status | Vrsta | Broj | Udio (%) |
|--------------------------------------|---------------------------------------|------|----------|
| Zaštićena kulturna dobra | Arheološka baština | 15 | 15 |
| | Profana graditeljska baština | 53 | 54 |
| | Sakralna graditeljska baština | 13 | 13 |
| | Sakralno-profana graditeljska baština | 6 | 6 |
| | Kulturno-povijesna cjelina | 5 | 5 |
| | Ostalo | 3 | 3 |
| Preventivno zaštićena kulturna dobra | Arheološka baština | 2 | 2 |
| | Sakralna graditeljska baština | 1 | 1 |
| | Ostalo | 1 | 1 |
| UKUPNO: | | 99 | 100 |

Izvor: Ministarstvo kulture

Tablica 35: Popis nepokretnih kulturnih dobara po naseljima za područje Grada Hvara

NKD – Nepokretno kulturno dobro, Z – zaštićeno kulturno dobro; P – preventivno zaštićeno kulturno dobro
Izvor: Ministarstvo kulture

| Oznaka dobra | Mjesto | Naziv | Vrsta kulturnog dobra |
|--------------|--------|---|---------------------------|
| Z-6524 | Brusje | Crkva sv. Jurja | NKD-P |
| Z-6584 | Brusje | Staro groblje | NKD-P |
| Z-6430 | Hvar | Antička vila u uvali Soline na otoku sv. Klementu | NKD-P |
| Z-66 | Hvar | Antički brodolom | NKD-P |
| Z-79 | Hvar | Antički brodolom | NKD-P |
| Z-81 | Hvar | Antički brodolom | NKD-P |
| Z-229 | Hvar | Antički brodolom | NKD-P |
| Z-45 | Hvar | Antički brodolom | NKD-P |
| Z-46 | Hvar | Antički brodolom | NKD-P |
| Z-6902 | Hvar | Arheološka zona grada Hvara | NKD – kult.-povi. cjelina |
| Z-5794 | Hvar | Arheološko nalazište Markova špilja | NKD-P |
| Z-6398 | Hvar | Arsenal i kazalište | NKD-P |
| Z-6432 | Hvar | Baterija Andreas na Križnome ratu | NKD-P |
| Z-5085 | Hvar | Benediktinski samostan sv. Ivana i sv. Antuna | NKD-P |
| Z-6013 | Hvar | Bivši hospicij i tvrđava Veneranda | NKD-P |
| Z-6973 | Hvar | Bunar na Pjaci, Trg sv. Stjepana | NKD-P |
| Z-6975 | Hvar | Bunar u Grodi, Ulica Marije Maričić | NKD-P |
| Z-5868 | Hvar | Crkva "Zvijezda mora" | NKD-P |
| Z-6397 | Hvar | Crkva Gospe Anuncijate (Navještenja Blažene Djevice Marije) | NKD-P |
| Z-5037 | Hvar | Crkva sv. Duha | NKD-P |
| Z-6710 | Hvar | Crkva sv. Ivana Krstitelja | NKD-P |
| Z-6448 | Hvar | Crkva sv. Klementa | NKD-P |
| Z-5044 | Hvar | Crkva sv. Kuzme i Damjana | NKD-P |
| Z-5810 | Hvar | Crkva sv. Nikole na groblju | NKD-P |
| Z-5817 | Hvar | Crkva sv. Roka | NKD-P |
| Z-5091 | Hvar | Franjevački samostan Gospe od Milosti | NKD-P |
| Z-6974 | Hvar | Gornji bunar na Dolcu | NKD-P |
| Z-5108 | Hvar | Gradske zidine | NKD-P |
| RST-0693 | Hvar | Hydroarheološko nalazište | NKD-P |
| Z-5084 | Hvar | Katedrala sv. Stjepana Pape | NKD-P |
| Z-6628 | Hvar | Kompleks kuća Gazarović | NKD-P |
| Z-6660 | Hvar | Kuća Barbić | NKD-P |

GRAD HVAR
Izvješće o stanju u prostoru
2015.-2019.

| | | | |
|-----------------------|----------------|---|--------------------------|
| Z-5150 | Hvar | Kuća Barišić | NKD-P |
| Z-6755 | Hvar | Kuća Bartučević, Ulica Nike Karkovića 12 | NKD-P |
| RST-0916-1976. | Hvar | Kuća Bibić | NKD-P |
| Z-6586 | Hvar | Kuća biskupa Tome Tomassinija (gotička kuća Strossmayer) | NKD-P |
| Z-6863 | Hvar | Kuća Bracanović i kuća uz bunar u Grodi, Ulica Marije Maričić 20, Ulica Petra Hektorovića 9, Ulica Marije Maričić 22 | NKD-P |
| Z-5149 | Hvar | Kuća Bučić | NKD-P |
| Z-6674 | Hvar | Kuća Domančić | NKD-P |
| Z-5143 | Hvar | Kuća Fazanić | NKD-P |
| Z-6669 | Hvar | Kuća Gargurić | NKD-P |
| Z-6650 | Hvar | Kuća Jakša | NKD-P |
| Z-5152 | Hvar | Kuća Jurić | NKD-P |
| Z-5109 | Hvar | Kuća Machiedo | NKD-P |
| Z-5147 | Hvar | Kuća Machiedo (Bonini), Pred Katedralom | NKD-P |
| Z-5146 | Hvar | Kuća Marchi (Stajlić) | NKD-P |
| Z-6704 | Hvar | Kuća Maričić | NKD-P |
| Z-5145 | Hvar | Kuća Maričić-Domančić | NKD-P |
| Z-5154 | Hvar | Kuća Marić | NKD-P |
| Z-6892 | Hvar | Kuća Matijević, Ulica Grge Novaka 9 | NKD-P |
| RST-0762-1974. | Hvar | Kuća Matković | NKD-P |
| Z-6754 | Hvar | Kuća Mihovilčević, Ulica Nike Karkovića 16 | NKD-P |
| Z-5153 | Hvar | Kuća Novak | NKD-P |
| RST-0612-1971. | Hvar | Kuća Padovan | NKD-P |
| Z-5142 | Hvar | Kuća Rosso | NKD-P |
| Z-5148 | Hvar | Kuća Stanušić-Bibić | NKD-P |
| Z-6673 | Hvar | Kuća uz crkvu Gospe Anuncijate | NKD-P |
| Z-6641 | Hvar | Kuća Užižić (Hektorović) i kuća Jakšić | NKD-P |
| Z-6697 | Hvar | Kuća Vučetić | NKD-P |
| Z-6893 | Hvar | Kuća Vučetić, Ulica kroz Burak 39 | NKD-P |
| Z-6889 | Hvar | Kuća Vučetić, Ulica kroz Burak 47 | NKD-P |
| Z-6648 | Hvar | Kuće Zaninović, Ulica Marije Maričić 17 | NKD-P |
| Z-5560 | Hvar | Kulturno-povijesna cjelina grada Hvara | NKD – kult.-pov. cjelina |
| Z-6442 | Hvar | Loža i kula-sat | NKD-P |
| Z-5167 | Hvar | Luka "Mandrač" | NKD-P |
| RST-484, 24/354-1970. | Hvar | Ljetnikovac Božić-Ivanić | NKD-P |
| Z-6301 | Hvar | Ljetnikovac Hanibala Lucića | NKD-P |
| Z-230 | Hvar | Novovjekovni brodolom | NKD-P |
| Z-6395 | Hvar | Obala Fabrika | NKD – kult.-pov. cjelina |
| Z-5770 | Hvar | Ostaci brodoloma ispred uvale Lučišće | NKD-P |
| Z-6841 | Hvar | Palača Ivanić, Ulica skaline od Gojave 9 | NKD-P |
| Z-6848 | Hvar | Palača Jakša, Ulica Petra Hektorovića 11 i 13 | NKD-P |
| Z-6361 | Hvar | Palača Paladini ljetna | NKD-P |
| Z-6357 | Hvar | Palača Paladini zimska | NKD-P |
| Z-5144 | Hvar | Palača Radošević (Vukašinović-Dojmi) | NKD-P |
| Z-5875 | Hvar | Ruševni ostaci crkve sv. Pelegrina | NKD-P |
| Z-5805 | Hvar | Sklop crkve sv. Magdalene s arheološkim nalazištem | NKD-P |
| Z-5829 | Hvar | Sklop građevina na otočiću Galešniku | NKD-P |
| Z-6888 | Hvar | Sklop kuća uz crkvu sv. Ivana | NKD – kult.-pov. cjelina |
| Z-6479 | Hvar | Svjetonik Pokonji Dol | NKD-P |
| Z-5157 | Hvar | Tvrđava "Napoljun" (Napoleon) | NKD-P |
| Z-6362 | Hvar | Tvrđava Fortica | NKD-P |
| RST-1028 | Hvar | Uvala Vira - prapovijesne gomile | NKD-P |
| Z-6890 | Hvar | Vila Marchi, Ulica kroz Burak 63 | NKD-P |
| Z-6471 | Hvar | Vojna promatračnica Smokovik | NKD-P |
| Z-6963 | Hvar | Zgrada bivše mletačke bolnice, Fabrika 35 | NKD-P |
| Z-6860 | Hvar | Zgrada bivšeg hotela "Slavija" | NKD-P |
| Z-6431 | Hvar | Zgrada Macela | NKD-P |
| Z-6773 | Hvar | Zvonik i ostatci crkve sv. Marka | NKD-P |
| Z-4478 | Malo Grablje | Ruralna cjelina Malo Grablje | NKD – kult.-pov. cjelina |
| RST-0527-1971. | Sveta Nedjelja | Pustinjački stan sa crkvom | NKD-P |
| Z-64 | Velo Grablje | Antički brodolom | NKD-P |
| RST-0454-1970. | Velo Grablje | Crkva sv. Vida | NKD-P |
| RST-0514-1971. | Velo Grablje | Ljetnikovac Kasandrić | NKD-P |
| Z-4648 | Velo Grablje | Ruralna cjelina Velo Grablje | NKD – kult.-pov. cjelina |
| RST-1319-1988. | Velo Grablje | Stambeno-gospodarske zgrade | NKD-P |
| RST-0485-1970. | Zaraće | Crkva Blažene Djevice Marije | NKD-P |
| Z-5771 | Zaraće | Ostaci brodoloma ispred uvale Zaraće | NKD-P |
| Z-4637 | Zaraće | Ruralna cjelina Zaraće | NKD – povijesna cjelina |

Prema podacima Ministarstva kulture, Konzervatorskog odjela u Splitu **ugrožena kulturna dobra** na području Grada Hvara su:

1. Kula Leroj (sat-kula)
2. Palača Vukašinić
3. Zidine tvrđave Fortica (Španjola)
4. Zvonik crkve Sv. Stjepana
5. Crkva Sv. Marka
6. Srednjovjekovne zidine grada Hvara.

2.5.4. Područja posebnih karakteristika

Područja od posebnog državnog interesa

Prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11, 51/13) niti jedan dio Grada Hvara ne pripada skupini područja od posebne državne skrbi.

Prostor Grada Hvara ne nalazi se u brdsko-planinskom području.

Zakonom o otocima (NN 34/99, 149/99, 32/02, 33/06) posebna je pažnja posvećena otocima koje zakon tretira kao hrvatsko prirodno bogatstvo od osobitoga nacionalnoga, povijesnoga, gospodarskog i ekološkog značenja koji su od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu.

Otok Hvar svrstan je u drugu skupinu otoka - otoci i otočne skupine za koje se donose programi održivog razvitka otoka. Sadržaj i metodologiju izrade programa održivog razvitka otoka propisuje Vlada RH.

Sadržaj i metodologiju izrade programa održivog razvitka otoka propisuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva uz prethodno mišljenje Ministarstva financija te ministarstava i državnih upravnih organizacija koji su predlagatelji državnih programa iz članka 27. ovoga Zakona.

Prvoj skupini otoka, u koju se ubrajaju mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni otoci svrstani su i okolni otočići otoka Hvara: Borovac, Borovac (drugi), Dobri otok, Gališnik (Gaešnik), Gojca, Jerolim, Karbun, Marinkovac, Paržanj, Planikovac, Pokonji Dol, Stambeder, Sv. Klement, Vodnjak Mali, Vodnjak Veli, Zečevo.

Napomena: Popis „prve skupine otoka“ uključuje otoke navedene u čl.2.st.2. Zakona o otocima, prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o otocima (NN 33/06).

Pravilnikom o područjima s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi (NN 44/11) status TUG područja (područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi) dodijeljen je katastarskim općinama Brusje, Hvar i Grablje.

2.5.5. Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća

Ugroženost od požara

Područje Grada Hvara karakteriziraju naselja s gustom gradnjom i lošom prometnom mrežom i smanjenom pristupačnošću. Daljnja karakteristika koja povećava opasnost od požara su neobrađene poljoprivredne površine često obrasle makijom i neuređenom borovom šumom. Ovimpodručjima prolaze i električne mreže srednjeg i niskog napona, koje povećavaju opasnost od požara. Istodobno je problematična i opskrba vodom, radi ograničenog kapaciteta podmorskog cjevovoda.

Problem opskrbe vodom te neadekvatne i neodržavane hidrantske mreže u naseljima, zatim dijelom nepristupačna područja izvan naselja obrasla šumom ili makijom su osnovni problemi u gašenju požara na području Grada.

Ugroženost od potresa

Područje Grada Hvara pripada zoni koju može pogoditi potres jačine do VII stupnja MSC ljestvice, što je potres koji može izazvati lakše do srednje teških posljedica. Da bi se spriječile teže posljedice potrebno je planirati i projektirati građevine otporne na predviđene jačine, tako da se predvide otporne i elastične konstrukcije za nove građevine, a ojačavanje konstrukcija za stare zgrade, koje su građene prije 1964. god. Zgrade građene nakon 1964. god. u načelu su otporne na potres jačine VII stupnja MSC ljestvice.

U slučaju jačeg potresa može se očekivati i nemogućnost opskrbe vodom radi oštećenja vodovodne mreže. Građevine u obuhvatu Grada moraju se u pravilu graditi na udaljenosti 5,0m od granice građevne čestice kako bi se osigurali dovoljno široki i sigurni evakuacijski putevi te nesmetan pristup interventnih vozila.

Opasnost od akcidentnih situacija

Opasnost postoji od zagađenja obalnog mora koje može nastati radi havarije brodova koji prevoze naftne derivate ili opasne terete. Isto tako, postoji opasnost od zagađenja okoliša u slučaju prevrtanja cisterni koje prevoze opasne terete.

Poplave

Opasnost od poplava je mala ali postoji nakon obilnijih padalina u vidu bujičnih tokova. U cilju sprječavanja poplava postojeći vodotoci i kanali trebaju se redovito čistiti od izraslog biljnog materijala i održavati. Na bujičnim tokovima potrebno je provesti zaštitu od erozije i uređenje bujica koja obuhvaća biološke i hidrotehničke radove (čišćenje korita bujica, po potrebi obloga korita i dr.). Utjecaj vegetacijskog pokrivača, prvenstveno šuma, zatim travnjaka i mnogih višegodišnjih kultura je vrlo značajan za režim otjecanja i razvoj erozijskih procesa na bujičnom slivu te je potrebno voditi računa o održavanju vegetacijskog pokrivača u bujičnom slivu. Biološki radovi na zaštiti od štetnog djelovanja bujica odnose se na održavanje zelenila u slivnom području, krčenje raslinja i izgradnju terasa.

Suša

Učinci suše najveće posljedice imaju na ratarske kulture, šume i trajne nasade vinograda i voćnjaka. Posljedice suše mogu se očitovati i u

nedostatku vode potrebne za napajanje stoke kao i nedostatkom pitke vode za stanovnike područja koja se vodom ne opskrbljuju putem vodovodne mreže. Navodnjavanje se malo primjenjuje, uglavnom na okućnicama gdje učinci suše mogu imati negativna obilježja.

Nevrijeme

Za ostale opasnosti, kao što su olujno nevrijeme, toplinski val i/ili tuča postoji mogućnost pojave na području Grada. Nadležne službe organizirane su i mogu pružiti informacije i pomoć u sklopu redovitih mjera zaštite i spašavanja stanovništva.

Tehničko-tehnološke opasnosti i prijetnje

Na području Grada ne postoje lokacije i proizvodni pogodni s opasnim tvarima koji bi bili rizični za stanovništvo odnosno javnost izvan lokacije gospodarskog subjekta.

Epidemiološke i sanitarne opasnosti

Epidemiološka situacija na području Grada Hvara je dobra i nema sanitarnih opasnosti koje ugrožavaju zdravlje stanovništva.

Veterinarska stanica provodi propisana preventivna cijepljenja, dijagnostičke i druge pretrage radi zaštite zdravlja životinja i ljudi te mjere za otkrivanje, suzbijanje, sprječavanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti i zoonoza.

Nuklearne i radiološke nesreće

Analiza ove vrste tehničko-tehnološke katastrofe izrađuje se isključivo na državnoj razini.

Ratna djelovanja i terorizam

Vrsta, intenzitet i učinci ratnog djelovanja i terorizma analiziraju se na osnovu strategijskih dokumenata obrane MORH-a i MUP-a te se izrađuju na državnoj razini.

Izvori: Plan zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti za Grad Hvar, Plan zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti – urbanistički uvjeti za Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Hvara, svibanj 2013.

2.5.6. Zaštita okoliša u prostornom uređenju

Područja i lokacije onečišćenja okoliša

Područja i lokaliteti ugroženi emisijama u zrak i bukom

Na području Grada Hvara ne postoje proizvodna postrojenja koja onečišćuju zrak. Štetne emisije u zrak nastaju kao rezultat kolnog prometa, koji generira i onečišćenje bukom. Posebni vid onečišćenja predstavljaju emisije u zrak koje ispuštaju veliki brodovi na kružnim putovanjima (kruzeri) usidreni ispred Gradske luke te turistički brodovi i velike jahte. Svi oni održavaju sustave broda stalnim radom pomoćnih brodskih strojeva (agregata-generatora) što

dovodi do onečišćenja zraka (sumporni dioksid, dušični oksidi, čestice čađe, emisije CO₂ i dr.). Navedena plovila predstavljaju i izvore buke.

U ljetnim mjesecima izvore buke predstavljaju i brojne ugostiteljsko-turističke djelatnosti (klubovi, terase, vanjski razglasi za obavijesti i sl.) što se pokušava regulirati gradskim odlukama o komunalnom redu.

Opožarena područja

Prema podacima *Hrvatskih šuma d.o.o.*, *UŠP Split* na području Šumarije Hvar čuvarsku službu obavlja jedan čuvar šuma. Na području Grada proteklih godina bilo je nekoliko šumskih požara:

- 2014. godine površine 0,05 ha pored tenis-terena gdje je izgorjela visoka šuma te je požarište sanirano u zakonskom roku;
- 2015. godine opožarena je šumska površina na području Stanišće-Jagodna u površini 9,18 ha; požarište je sanirano;
- 2015. godine šumski požar na području Poljuna, izgorjelo je nisko raslinje u površini od 2,70 ha.

2.5. Trendovi prostornog razvoja

Od osam naselja Grada Hvara samo Hvar i Milna imaju zabilježen demografski rast. Sva ostala naselja Grada Hvara pokazuju negativne demografske trendove. Naselje Malo Grablje nema zabilježenih stanovnika u dva posljednja popisa.

Postojeću funkcionalnu organizaciju prostora karakterizira nesrazmjer između naselja Hvar i ostalih naselja, kako u pogledu broja stanovnika tako i u komunalnoj i urbanoj opremi. U naselju Hvar locirani su praktično svi društveni i javni sadržaji - dječji vrtić, osnovna škola, srednja škola, glazbena škola, dom zdravlja, športska društva i klubovi, kulturna društva, policijska stanica, gradska uprava, ispostave županijske uprave i dr. U Brusju, Velom Grablju, Milni i Sv. Nedilji postoje crkve i groblja, te trgovine osnovne opskrbe.

Turizam je najvažnija gospodarska grana kojom se bavi stanovništvo.

Prostorni plan županije Splitsko dalmatinske, usvojen 2003. godine, na području Grada Hvara u 2015. godini prognozirao je ukupno 4.500 stalnih, te 2.000 povremenih stanovnika. Plan je nadalje predviđao boravak 10.500 turista, te za ove potrebe određuje maksimalnu površinu građevinskog područja za mješovite namjene i turizam 425 ha, uz minimalnu gustoću od 40 stanovnika ili turista po hektaru.

U odnosu na planske projekcije iz županijskog prostornog plana moguće je zaključiti kako Hvar još nije dosegao planirani broj stalnih stanovnika (prema popisu 2011. godine u Hvaru živi 4.251 stanovnika). Podatak o povremenim stanovnicima nije dostupan.

Županijski je prostorni plan propisao minimalnu gustoću 40 stanovnika po hektaru. Izmjenama i dopunama PPUG Hvara 2016. godine na području Grada Hvara utvrđena su građevinska područja naselja veličine 297,39 ha od čega se 189,70 ha odnosi na izgrađene dijelove građevinskih područja naselja. Ostvarena gustoća u građevinskim područjima naselja Grada Hvara iznosi **14,29 stanovnika/ha (22,41 stanovnika/ha** u izgrađenim dijelovima naselja). Iz ovog podatka vidljivo je kako Grad Hvar još nije dosegao propisanu gustoću koju propisuje županijski prostorni plan te kako ne

postoje planske pretpostavke za znatnija proširenja građevinskih područja naselja. Prilikom izrade prostorno-planske dokumentacije trebati će provjeriti ostvarene gustoće po pojedinim naseljima, osobito za središnje naselje Hvar.

Prostornim planom SDŽ predviđeno je i ukupno 24 ha površine za proizvodne gospodarske namjene. Poslovna namjena (K, K3, K4, K5) u PPUG Hvara planirana je na površini 18,77 ha te u ovom dijelu postoji mogućnost za proširenja ukoliko su ista utemeljena na stvarnim projekcijama razvoja proizvodnih gospodarskih grana te malog i srednjeg poduzetništva i obrta.

Ukupna površina zona ugostiteljsko-turističke namjene u izdvojenim građevinskim područjima planirana važećim PPUG Hvara (ID 2016.) iznosi 47,93 ha što je smanjenje sa prethodno planiranih cca 80 ha. (Navedeno smanjenje rezultat je usklađenja PPUG Hvara s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije.) Planirani maksimalni kapacitet turističkih postelja na području Grada Hvara iznosi 3.220 postelja. Najveće turističko opterećenje događa se u središnjem naselju Hvaru te će u budućnosti trebati osmišljavati mjere za ravnomjerniju distribuciju turističkog opterećenja na području grada. Pri tom se velike mogućnosti otvaraju u razvoju projekata ruralnog turizma i revitalizacije ruralnih naselja (Velo i Malo Grablje, Zračće, Sveta Nedilja, Jagodna) što će doprinijeti održivom prostornom razvoju grada.

Infrastrukturni sustavi zadovoljavaju današnje potrebe. Otok se napaja preko vodova otočne elektroopkrsrbne veze Kopno-Brač-Hvar-Korčula-Pelješac-Kopno, a osnovno napajanje je iz trafostanice 110/35 kV "Stari Grad". Kad je u pitanju potrošnja postoji velika neujednačenost potrošnje u zimskom i ljetnom periodu kao rezultat razvijene turističke ponude.

Za naselje Hvar izgrađen je uređaj za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 140 l/s. što zadovoljava današnje potrebe središnjeg naselja.

Potrebno je ulagati napore za opremanje svih naselja Grada Hvara osnovnom komunalnom i društvenom infrastrukturom jer je to osnovni preduvjet za zaustavljanje negativnih demografskih kretanja i za budući gospodarski razvoj.

Prilikom osmišljavanja gospodarskog razvoja potrebno je, uvažavajući lokalne specifičnosti, težiti uravnoteženom razvoju kako bi se prevladala ovisnost o turizmu kao glavnoj gospodarskoj djelatnosti. Znatne mogućnosti postoje u komplementarnim djelatnostima koje koriste potencijale turističkog tržišta za razvoj lokalnih proizvoda.

2.6. Obvezni prostorni pokazatelji

Tablica 36: Obvezni prostorni pokazatelji Izvjješća o stanju u prostoru

| OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI | | | | | | | | |
|---|---|--|--|--|---------------------|----------------|-------|------|
| | Osnovna tematska cjelina | Skupina pokazatelja | Pokazatelj | Način prikaza | Vrijednost | Izvor podataka | | |
| 1. | OPĆI POKAZATELJI KRETANJA | | | | | | | |
| 1.1. | DEMOGRAFSKA STRUKTURA | A. Razmještaj i struktura stanovništva | 1. Broj stanovnika 2011. | broj | 4251 | DZS | | |
| | | | 2. Indeks kretanja broja stanovnika 2011./2001. | broj | 102,73 | | | |
| | | | 3. Prirodni prirast stanovništva 2011. | broj | 7 | | | |
| | | B. Razmještaj i struktura domaćinstava | 1. Broj kućanstava 2011. | broj | 1531 | | | |
| | | | 2. Indeks rasta broja kućanstava 2011./2001. | broj | 110,86 | | | |
| | | | 3. Prosječna veličina kućanstva 2011. | broj | 2,74 | | | |
| 1.2. | SOCIJALNO-GOSPODARSKA | Ekonomski razvoj | 1. Indeks razvijenosti | broj | 111,67% | MRREI | | |
| | | | 2. Stupanj razvijenosti | broj | VIII. | | | |
| 2. | STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA | | | | | | | |
| 2.1. | OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA | Razmještaj, gustoća naselja i naseljenost | 1. Broj naselja | broj | 8 | DZS | | |
| | | | 2. Gustoća naselja | broj naselja/1000 km ² | 106 | | | |
| | | | 3. Gustoća naseljenosti | broj stanovnika/km ² | 56 | | | |
| 2.2. | KORIŠTENJE ZEMLIŠTA U NASELJIMA | Građevinska područja (GP) | 1. Površina GP naselja - ukupno planirana | ha | 297,39 | PPUO, UPU, DPU | | |
| | | | 2. Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS | % | 3,92% | | | |
| | | | 3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS | % | 2,50% | | | |
| | | | 4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS | % | 1,42% | | | |
| | | | 5. Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP | % | 0,004 | | | |
| | | | 6. Broj stanovnika/ukupna površina GP | stanovnika/ha | 14,3 | | | |
| | | | 7. Broj stanovnika/izgrađena površina GP | stanovnika/ha | 31,4 | | | |
| | | | 8. Broj stanovnika / uređena površina GP | stanovnika/ha | 15,7 | | | |
| 2.3. | IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA) | Izdvojena građevinska područja (IGP) | 1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja - ukupno planirano | ha | 96,83 | PPUO, UPU, DPU | | |
| | | | 2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP: | ha | 96,83 | | | |
| | | | 2.a. Ugostiteljsko-turistička namjena | ha | 47,63 | | | |
| | | | | % | 25,8% | | | |
| | | | | ha/stanovniku | 0,0112 | | | |
| | | | 2.b. Gospodarska namjena - ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.) | ha | 19,78 | | | |
| | | | | % | 10,7% | | | |
| | | | | ha/stanovniku | 0,0047 | | | |
| | | | 2.c. Sport i rekreacija | ha | 27,48 | | | |
| | | | | % | 14,9% | | | |
| | | | | ha/stanovniku | 0,0065 | | | |
| | | | 2.d. Područje posebne namjene | ha | 0 | | | |
| | | | | % | 0,0% | | | |
| | | | 2.e. Površina groblja | ha | 1,94 | | | |
| | | | | % | 0,3% | | | |
| | | | 3. Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP | broj postelja | 3220 | | | |
| 4. Broj turističkih postelja po km ² obalne crte | broj/km ² | 52,7 | | | | | | |
| 3. | POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST | | | | | | | |
| 3.1. | PROMETNA INFRASTRUKTURA | A. Cestovni promet | 1. Duljina cesta po vrstama | km | 122,3 | HAC, HC, ŽUC | | |
| | | | 1.a. Autoceste | km | 0 | | | |
| | | | 1.b. Državne ceste | km | 12,76 | | | |
| | | | 1.c. Županijske ceste | km | 30,31 | | | |
| | | | 1.d. Lokalne ceste | km | 0,0 | | | |
| | | | 1.e. Nerazvrstane ceste | km | 79,2 | | | |
| | | | 2. Udio pojedinih vrsta ceste: | % | | | | |
| | | | 2.a. Autoceste | % | 0 | | | |
| | | | 2.b. Državne ceste | % | 10,4% | | | |
| | | | 2.c. Županijske ceste | % | 24,8% | | | |
| | | | 2.d. Lokalne ceste | % | 0,0% | | | |
| | | | 2.e. Nerazvrstane ceste | % | 64,8% | | | |
| | | | 3. Cestovna gustoća (dužina ceste/površina područja) | km/km ² | 1,61 | | | |
| | | | D. Pomorski promet | 1. Broj luka prema vrsti | | | 11 | PPUG |
| | | | | 1.a. Luka javnog prometa drž. značaja za potrebe drž. Tijela | | | 1 | |
| | | 1.b. Luka javnog prometa županijskog značaja | | | 1 | | | |
| | | 1.c. Luka javnog prometa lokalnog značaja | | | 1 | | | |
| | | 1.d. Luka nautičkog turizma | | | 1 | | | |
| | | 1.e. Športsko rekreacijske luke | | | 3 | | | |
| | | 1.f. Privežišta | | | 3 | | | |
| | | 1.g. Privežišta u okviru zona tur. Namjene | | | 1 | | | |
| | | 2. Površina kopnenog dijela luke | | ha | 100,0% | | | |
| | | 3. Luke nautičkog turizma prema broju vezova | | Broj | n.d. | | | |
| | | F. Elektroničke komunikacije | | 1. Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika | broj/100 stanovnika | 0,494 | HAKOM | |

| | | | | | | | | |
|---|--|---|-----------------------------------|--|----------------------|------------|--|---|
| 3.2. | ENERGETSKA INFRASTRUKTURA | A. Opskrba električnom energijom | 1. | Duljina elektroopkrbnih vodova | km | 206 | HEP | |
| | | | 2. | Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti: | | | | |
| | | | 2.a. | VN | % | 14,1% | | |
| | | | | | km | 29 | | |
| | | | 2.b. | SN | % | 69,9% | | |
| | | | | | km | 144 | | |
| | | | | 2.c. | NN | % | 16,0% | |
| | | | | | | km | 33 | |
| | | | B. Opskrba plinom | 1. | Duljina plinovoda | km | 0 | PLINACRO , lokalni distribute ri |
| | | 2. | | Udio plinovoda prema vrsti: | | | | |
| | | 2.a. | | Magistralni | % | 0,0% | | |
| | | | | 2.b. | Lokalni | % | 0,0% | |
| | C. Opskrba naftom | 1. | Duljina naftovoda | km | 0 | JANAF, INA | | |
| | | | | | | | | |
| 3.3. | OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA | A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom | 1. | Duljina javne vodoopkrbne mreže | km | 64,38 | HRVATSKE VODE, lokalni distribute ri | |
| | | | 2. | Potrošnja pitke vode | /stanovniku/godišnje | 162,7 | | |
| | | B. Pročišćavanje otpadnih voda | 1. | Duljina kanalizacijske mreže | km | 17 | | |
| | | | 2. | Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - broj i kapacitet (postojeći i planirani) | broj | 1 | | |
| | | | | | broj ES | 15.000 | | |
| | | | | | | | | |
| 3.4. | GOSPODARENJE OTPADOM | Odlagališta otpada | 1. | Broj i površina odlagališta prema vrsti | broj | 1 | AZO | |
| | | | | | ha | 2,4 | | |
| | | | 2. | Sanacija neuređenih odlagališta | broj | 0 | | |
| | | | | | ha | 0 | | |
| 4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA | | | | | | | | |
| 4.1. | KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA | A. Poljoprivreda | 1. | Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta | ha | 79,37 | PPUO, UPU, DPU | |
| | | | 2. | Udio poljoprivrednog zemljišta | % | 1,05 | | |
| | | | 3. | Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku | ha/stanovniku | 0,02 | | |
| | | B. Šumarstvo | 1. | Ukupna površina šumskog zemljišta | ha | 4449 | | |
| | | | 2. | Udio šumskog zemljišta | % | 58,65 | | |
| | | | 3. | Površina šumskog zemljišta po stanovniku | ha/stanovniku | 1,05 | | |
| | | C. Vode | 1. | Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more, ...) | ha | 0 | | |
| | | | 1.a. | Vodotoci | ha | 0 | | |
| | | | 1.b. | Ribnjaci | ha | 0 | | |
| | | | 1.c. | Akumulacije za obranu od poplava | ha | 0 | | |
| | | | 2. | Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS | % | | | |
| | | | 2.a. | Vodotoci | % | 0,00% | | |
| | | | 2.b. | Ribnjaci | % | 0,00% | | |
| | | | 2.c. | Akumulacije za obranu od poplava | % | 0,00% | | |
| | | | 3. | Dužina vodotoka melioracijskih kanala I., II., III. i IV. reda | km' | 0 | | |
| D. | Morska obala | 1. | Morska obala - dužina obalne crte | km | 12,46 | | | |
| E. Mineralne sirovine | 1. | Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina | broj | 0 | | | | |
| | | | ha | 0 | | | | |
| 4.2. | ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI | Zaštićena područja prirode | 1. | Broj i površina zaštićenih područja | broj | 2 | MZOIP | |
| | | | | | ha | 719,73 | | |
| | | | 2. | Područja ekološke mreže | broj | 13 | | |
| | | | | | ha | 12294,13 | | |
| | | | | Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove | broj | 12 | | |
| | | Međunarodno važno područje za ptice | broj | 1 | | | | |
| 4.3. | KULTURNA DOBRA | Struktura registriranih kulturnih dobara | 1. | Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara | broj | 99 | MK | |
| | | | 2. | Broj kulturnih dobara u obnovi | broj | 0 | | |
| | | | | | % | 0,0% | | |
| | | | 3. | Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara | broj | 6 | | |
| | | | | % | 6,1% | | | |

GRAD HVAR
Izvrješće o stanju u prostoru
2015.-2019.

| 5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA | | | | | | | |
|----------------------------------|--|--|-------------------------|--|-------------|------|-------|
| 5.1. | POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA | Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća | 1. | Broj donesenih PP | broj | 4 | ZPU |
| | | | 1.a. | Broj donesenih PPUO | broj | 0 | |
| | | | 1.b. | Broj donesenih UPU-a | broj | 4 | |
| | | | 2. | Broj donesenih izmjena i dopuna PP | broj | 1 | |
| | | | 3. | Broj PP u izradi | broj | 4 | |
| | | 4. | Broj izrađenih izvješća | broj | 1 | | |
| 5.2. | PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA | | 1. | Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama | broj ukupno | n.d. | ZPU |
| | | | 1.a. | Broj izdanih lokacijskih dozvola | broj | n.d. | |
| | | | 1.b. | Broj izdanih rješenja za građenje i potvrda GP | broj | n.d. | |
| | | | 1.c. | Broj izdanih rješenja za legalizaciju i potvrda o izvedenom stanju | broj | n.d. | |
| 5.3. | URBANA PREOBRAZBA | | 1 | Broj PP ili pojedinačnih zahvata | broj | n.d. | |
| | | | 2 | Površina | ha | n.d. | |
| 5.4. | URBANA SANACIJA | | 1 | Broj izdanih rješenja o ozakonjenju | broj | 123 | |
| | | | 2 | Planovi sanacije, izmjene i dopune PP | broj | 0 | |
| 5.5. | NADZOR | | 1. | Nadzor nad planovima (broj rješenja) | broj | n.d. | MGIPU |
| | | | 2. | Nadzor građevinske inspekcije (broj rješenja) | broj | n.d. | |
| | n.d. = podatak nije dostupan | | | | | | |
| | | | | | | | |
| | | | | | | | |

III. Analiza provedbe prostornih planova i drugih dokumenata

3.1. Izrada prostornih planova

Županijski prostorni plan kojim je planirano i uređenja prostora na području Grada Hvara je **Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije** (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije", broj 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13, 147/15). Navedeni županijski plan zadnje je izmjene imao 2013. godine (2015. godine objavljena su rješenja o ispravcima grešaka).

Prostorni plan uređenja Grada Hvara ("Službeni glasnik Grada Hvara", broj 2/07, 9/10, 5/16, 3/19 – pročišćeni tekst) zadnje je izmjene imao 2016. godine kada je, između ostalog, izvršeno i usklađenje s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije.

Dokumenti prostornog uređenja na snazi na području Grada Hvara su sljedeći urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU)³:

1. DPU Ograde (Službeni glasnik Grada Hvara 4/96, 4/05)
2. DPU Biskupija (Službeni glasnik Grada Hvara 5/08, 4/10)
3. DPU groblja Kruvenica (Službeni glasnik Grada Hvara 12/10)
4. UPU Opuzena glavica (Službeni glasnik Grada Hvara 2/08.)
5. UPU etno-eko sela Malo Grablje (Službeni glasnik Grada Hvara 11/09)
6. UPU marine u Sv. Nedjelji (Službeni glasnik Grada Hvara 3/11)
7. UPU etno-eko sela Velo Grablje (Službeni glasnik Grada Hvara 8/14)
8. UPU etno-eko sela Zaraće (Službeni glasnik Grada Hvara 8/14)
9. UPU Stanišće-Martinovik (Službeni glasnik Grada Hvara 1/19)
10. UPU sportsko-rekreacijske zone Šamoreta Dolac (Službeni glasnik Grada Hvara 6/18)

Dokumenti prostornog uređenja usvojeni u razdoblju od izrade prethodnog izvješća o stanju u prostoru:

1. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Hvara (2016.)
2. UPU etno-eko sela Velo Grablje (2014.)
3. UPU etno-eko sela Zaraće (2014.)
4. UPU sportsko-rekreacijske zone Šamoreta Dolac (2018.)
5. UPU Stanišće-Martinovik (2019.)

Dokumenti prostornog uređenja u izradi:

1. UPU Brusje (Odluka o izradi urbanističkog plana uređenja Brusje - Službeni glasnik Grada Hvara 8/09) – o *prijedlogu plana UPU Brusje održane su dvije javne rasprave (2012. i 2014. godine). Konačni prijedlog plana nije usvojen na Gradskom vijeću Grada Hvara.*
2. UPU Dolac (Odluka o izradi urbanističkog plana uređenja Dolac - Službeni glasnik Grada Hvara 12/18) – *plan je u fazi izrade nacрта prijedloga plana*

³ Izrada ovog tipa planova bila je moguća do stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju. Usvojeni planovi ostaju na snazi.

3. UPU zone stanovanja u zelenilu (Odluka o izradi UPU zone stanovanja u zelenilu - Službeni glasnik Grada Hvara 3/17) – o *prijedlogu plana provedena je javna rasprava; utvrđen je konačni prijedlog plana*
4. UPU Milna (Odluka o izradi UPU Milna - Službeni glasnik Grada Hvara 3/17) – o *prijedlogu plana provedena je javna rasprava; utvrđen je konačni prijedlog plana*

Osim prethodno navedenih planova koji su usvojeni ili u izradi, Prostornim planom uređenja Grada Hvara **planirana je izrada sljedećih provedbenih dokumenata prostornog uređenja:**

Urbanistički planovi uređenja za naselja:

1. UPU Sv. Nedilja

U naselju Hvar propisana je obveza izrade sljedećih UPU-a:

1. UPU Šamoretov dolac – Marinac dolac
2. UPU Pais
3. UPU Pokonji dol
4. UPU Križna luka

Propisana je i obveza izrade urbanističkog plana uređenja za sve izdvojene zone ugostiteljsko turističke namjene te poslovne i sportske namjene izvan naselja:

1. UPU sportsko-rekreacijske zone Mala Garška
2. UPU turističke zone Jagodni bad
3. UPU turističke zone Sviračina
4. UPU turističke zone Plaža

Prioritetnima se smatra izrada urbanističkih planova uređenja Križna luka i Pais te se očekuje da bi njihova izrada trebala započeti tijekom 2019. ili 2020. godine.

3.2. Provedba prostornih planova

Neposredna provedba prostornih planova

Na području Grada Hvara pojedinačne akte prostornog uređenja izdaje Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije – Ispostava Hvar.

Za ovo izvješće nisu dostavljeni podaci o izdanim aktima za građenje.

U razdoblju 2015.-2018. prema podacima iz *Registra izvedenih rješenja o izvedenom stanju* koje je dostavila *Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada* na području Grada Hvara ukupno je riješenih **126 zahtjeva**, od kojih je 123 izdanih rješenja o izvedenom stanju, 2 rješenja o odbijanju i 1 obustavljeno rješenje.

3.3. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Integrirani razvojni program Hvar – tvrđava kulture

Integrirani razvojni program *Hvar – tvrđava kulture* provodio se od 2016. do 2018. godine i bio je sufinanciran iz Europskog fonda za regionalni razvoj (Operativni program Konkurentnost i kohezija, Priprema i provedba Integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine). Ukupni prihvatljivi troškovi iznosili su 4,5 milijuna kuna od čega je 3,35 milijuna kuna dobiveno iz bespovratnih sredstava EU a 1,18 milijuna kuna sufinancirano je vlastitim sredstvima.

Program Hvar – tvrđava kulture obuhvaćao je izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju i obnovu tri kulturno povijesna dobra (Fortica, Veneranda, Galešnik) te opremanje jednog kulturno povijesnog dobra (Arsenal). Opći cilj integriranog razvojnog programa Hvar – tvrđava kulture jest doprinos održivom gospodarskom razvoju Hvara i okolne regije kroz razvitak i širenje ponude kulturnog turizma.

Specifični cilj projekta je razvoj projektne dokumentacije za turističku valorizaciju i obnovu tvrđave Fortice, Venerande, Galešnika i Arsenala koja ima za svrhu stvarati inovativne kulturno-umjetničke, turističke, edukativne i druge sadržaje, čineći tako grad Hvar prepoznatljivim turističkim odredištem. Navedeno će rezultirati produljivanjem turističke sezone jer ista više neće ovisiti o vremenskim prilikama već će turisti osim mora i sunca dobiti priliku upoznati povijest Grada Hvara na multimedijalan i interaktivan način, povijest enologije i gastronomije, moći će uživati u raznim događanjima i kulturnim manifestacijama na otvorenom, što će ukupno generirati veće prihode. Također, multimedijalnost i primjena modernih tehnologija u moderniziranim lokacijama će povećati potražnju za kulturnim događanjima, što također predstavlja element održivosti.

U sklopu programa realizirani su sljedeći projekti:

- *Konzervatorski elaborat za Galešnik:*

izrađen je Konzervatorski elaborat s povijesno prostornom analizom, valorizacijom i prijedlogom mjera zaštite, čija je izrada koordinirana i usuglašena sa nadležnim Konzervatorskim uredom Ministarstva kulture u Splitu. Izradu je putem javne nabave odradio Ured ovlaštene arhitekture Vlaste Marčić iz Splita.

- *Arheološko istraživanje i konzervatorsko istraživanje tvrđave Fortica te arheološko istraživanje Galešnika:*

arheološka i konzervatorska istraživanja za planirane zahvate u prostoru, izrada Elaborata i Izvešća provedenog istraživanja i Prijedlog konzervatorsko-restauratorskih radova do razine koja definira sve potrebne detalje očuvanja i smjernice za pristupanje izradi projektno – tehničke dokumentacije. Projekt je izvela tvrtka Neir d.o.o. iz Splita.

- *Snimak postojećeg stanja i projekti za Venerandu:*

izrađen je geodetski projekt, idejni projekt rekonstrukcije, glavni projekt rekonstrukcije, izvedbeni projekt s troškovnicima i projekt opreme. Dokumentaciju je izradila tvrtka Capital Ing d.o.o. iz Zagreba. Predan je zahtjev za građevinsku dozvolu.

- *Snimak postojećeg stanja i projekti za tvrđavu Fortica:*

izrađen je geodetski projekt, arhitektonski snimak postojećeg stanja, elaborat o ispitivanju konstrukcije, idejni projekt rekonstrukcije, glavni projekt

rekonstrukcije, izvedbeni projekt s troškovnicima, projekt opreme. Dokumentaciju je izradila tvrtka Core d.o.o. iz Dubrovnika. Predan je zahtjev za građevinsku dozvolu.

- *Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi:*

izrađen je dokument koji prikazuje sve aspekte investicijskog projekta i opravdanost njegovog financiranja iz različitih izvora. Studijom je stručno i objektivno prikazana izvodljivost projekata s obzirom na sve aktivnosti koje se moraju poduzeti, uzimajući u obzir nekoliko opcija, analizirajući rizike i prijedloge rješenja za umanjene i otklanjanje istih, te u konačnici vrednovanje svih efekata planiranog projekta, kako za nositelja tako i za čitavu društvenu zajednicu. Dokumentaciju je izradila tvrtka UHY SAVJETOVANJE d.o.o. iz Splita.

- *Snimak postojećeg stanja i projekti za Galešnik:*

ovim projektom izrađen je arhitektonski snimak postojećeg stanja, elaborat o ispitivanju konstrukcije, idejni projekt rekonstrukcije, glavni projekt rekonstrukcije, izvedbeni projekt s troškovnicima, projekt opreme. Dokumentaciju je izradila zajednica ponuditelja na čelu s Jurcon Projekt d.o.o. iz Zagreba.

- *Komunikacijska strategija integriranog programa kulturne baštine grada Hvara:*

ovim projektom izrađen je dokument dugoročnog razvoja u kojem se definiraju ključne poruke te komunikacijski kanali i alati putem kojih će iste biti plasirane svim ciljnim skupinama. U tom procesu upravo je način kombiniranja različitih kanala i alata ključ uspjeha provedbe strategije, uz nezaobilaznu sustavnu implementaciju plana marketinških i komunikacijskih aktivnosti. Komunikacijsku strategiju izradila je tvrtka Kocka d.o.o. iz Šibenika

- *Plan upravljanja kulturnom baštinom grada Hvara:*

Izrađen je Plan upravljanja koji obuhvaća analizu postojećeg stanja, vrijednosti te daje prijedlog turističke valorizacije svakog od navedenih kulturnih dobara. Planom je obuhvaćen opis upravljačke strukture, definirana strategija upravljanja, akcijski plan, plan educiranja i izgradnje javne svijesti, identificiran model održivog korištenja i vizije za budućnost. Plan je uzeo u obzir i ostalu kulturnu baštinu na području grada Hvara i definirao koje elemente je moguće valorizirati i uklopiti u turistički proizvod temeljen na valorizaciji zaštićenih kulturnih dobara, a kao dodanu vrijednost za javnost. Plan je izradio Poduzetnički centar Aktiva iz Supetra.

- *Idejno rješenje za sustav praćenja posjetitelja:*

Izrađen je sustav za praćenje posjetitelja koji objedinjava sva kulturna dobra valorizirana i obnovljena kroz ovaj program. Idejno rješenje je izradio F.I.L.D. projekt d.o.o. iz Zagreba

- *Projekti opreme za Arsenal:*

Ovim projektom izrađen je Projekt opreme u prostoru Arsenala (prizemlje Arsenala, Kapetanska soba, izložbeni prostor, kazalište) te fiksne i mobilne elemente za sva moguća događanja u tom prostoru. Fiksna oprema je planirana i projektirana tako da ne oštećuje već izvedene građevinske elemente. Projekt opreme izradila je tvrtka Situs d.o.o. iz Šibenika.

Nakon dvije godine provedbe projekta *Hvar – tvrđava kulture* izrađena je projektna dokumentacija koja će biti temelj prijave projekta na tzv. B fazu za rekonstrukcije i građenje. Objava tog natječaja se još čeka. Grad Hvar postigao je realizacija Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava od 98%.

Djelovanje Lokalne akcijske grupe (LAG) Škoji

Grad Hvar član je Lokalne akcijske grupe (LAG) Škoji koja je osnovana sa zadaćom provedbe programa i projekata u području ruralnog razvoja. Osnovna zadaća LAG-a je provedba njegove lokalne razvojne strategije koja je LAG-u Škoji odobrena te je on jedan od odobrenih tijela javne vlasti u provođenju nacionalnog Programa ruralnog razvoja.

LAG Škoji osnivač je i FLAG-a (Fisheries Local Action Group - lokalna akcijska skupina u ribarstvu) Škoji. I FLAG-u Škoji je odobrena lokalna razvojna strategija te je FLAG jedno od akreditiranih tijela u provođenju Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo.

U provedbi svojih Strategija LAG i FLAG raspisuju natječaje a dionici na njegovom području (otoci Hvar, Vis i Šolta) se javljaju na te natječaje i imaju direktno na raspolaganju ta sredstva. Ukupno je ugovoreno 8,24 milijuna kuna za LAG i 13,3 milijuna kuna za FLAG Škoji. Sva ova sredstva bi se trebala ugovoriti do 2023. godine (2020. je kraj razdoblja ali se provodi do 2023.). Postoje mogućnosti financiranja projekata koje provode jedinice lokalne samouprave, privatni sektor te civilni sektor (udruge).

LAG je partner na odobrenom projektu s udrugom Platforma Hvar. Vrijednost projekta je 800.000 kuna. U fazi je evaluacija natječaje za mala poljoprivredna gospodarstva gdje će vjerojatno jedna do dva potencijalna korisnika od 13 biti s područja grada Hvara (projekti po 15.000 EUR). Prijavljen je i natječaj za zgradu Stare škole u Velom Grablju vrijedan preko 2 milijuna kuna.

U pripremi je i nastavak projekta *Medicinal Mediterranean Herbs* koji se provodi na području Velog Grablja. Vrijednost projekta je oko 700.000 kuna.

Za sve jedinice lokalne samouprave prijavljen je i projekt kampanje održivog gospodarenja otpadom *Eko Zeko i otočić* u vrijednosti oko 900.000 kuna.

Geomehanički elaborat o stanju tla i objekata – Podstine Hvar

Na temelju ugovora iz 2018. godine tvrtka „CONEX-ST“ izvela je geotehničke istražne radove na području Podstina, u zapadnom dijelu Grada Hvara.

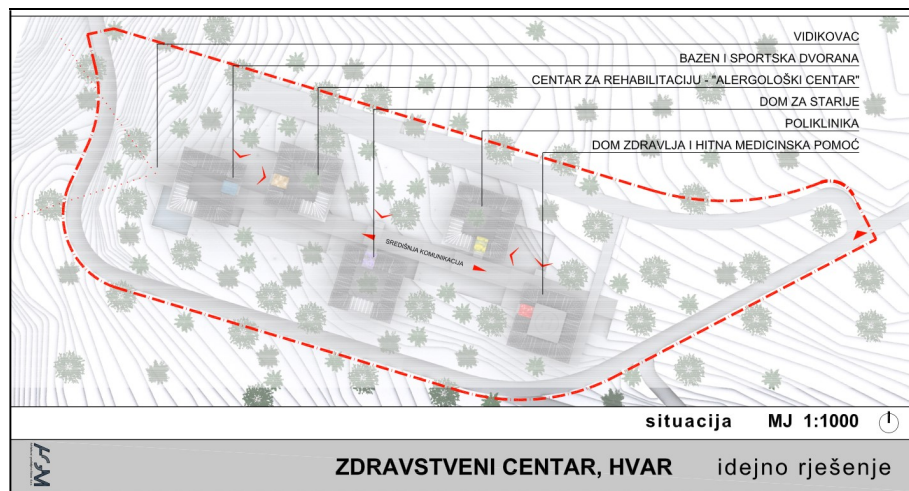
Radi se o relativno strmoj padini specifične geološke strukture koja je dosta izgrađena. Povećanjem građenja predmetnog dijela grada, intenzivirani su i drugi zahvati u i na tlu (infrastruktura i sl.) što je sve rezultiralo klizanjem terena. Pojedine građevine su znatno oštećene pa su već u situaciji neuporabivosti i za stanovanje ili okupljanje ljudi.

Svrha geotehničkih istražnih radova bilo je ustanovljavanje osnovnih geotehničkih značajki područja predmetne lokacije, kako bi se utvrdili geološki odnosi te geološka, inženjerskogeološka i hidrogeološka situacija koja utječe na klizanje i puzanje terena predmetne lokacije. Navedeno istraživanje poslužit će kao podloga za predlaganje potrebnih sanacijskih radova na predmetnoj lokaciji.

Idejno rješenje Zdravstvenog centra Hvar

Izrađeno je idejno rješenje Zdravstvenog centra Hvar (izrađivač: AGM - Arhitektura i graditeljstvo Matas d.o.o.). Na lokaciji uz današnji Dom zdravlja i hitnu medicinsku pomoć planirana je Poliklinika, Centar za rehabilitaciju (Alergološki centar), dom za starije, vidikovac te bazen i sportska dvorana. Projekt Zdravstvenog centra Hvar podržala je i Vlada RH. Cilj je realizacijom projekta dodatno povećati dostupnost i unaprijediti kvalitetu zdravstvenih usluga stanovnicima otoka Hvara, kao i kvalitetu života i skrb za stare i nemoćne osobe.

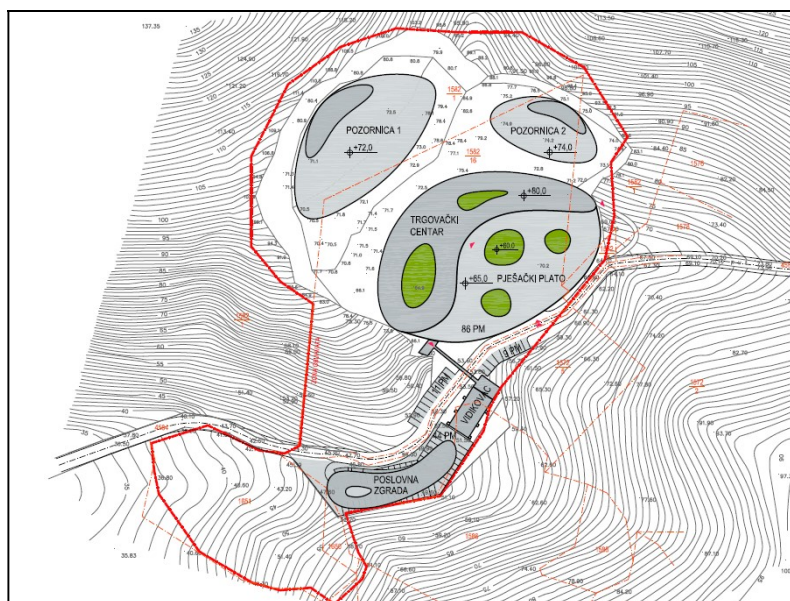
Slika 20: Idejno rješenje Zdravstvenog centra Hvar



Prostorna studija za bivši kamenolom Propod (Hvar)

Za bivši kamenolom Propod (u Hvaru) izrađena je prostorna studija izgradnje (autorice studije: arhitektice Branka Petković i Kristina Jeren). Na području bivšeg kamenoloma na površini obuhvata 26.000 m² planirana je izgradnja trgovačkog centra bruto površine 4.915 m² katnosti Po+P+2 sa 150 parkirnih mjesta, poslovna zgrada bruto površine 1360 m² te dvije ljetne pozornice.

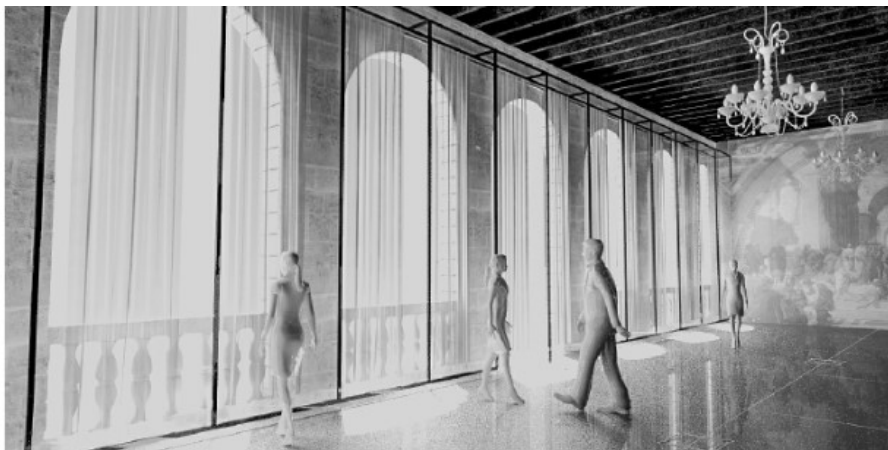
Slika 20: Prostorna studija za kamenolom Propod



Izvedbeni projekt uređenja Gradske vijećnice (gradske loggie)

Tijekom 2018. godine izrađen je Izvedbeni projekt uređenja Gradske vijećnice (gradske loggie) kojom će se osuvremeniti prostor gradske vijećnice u zaštićenoj povijesnoj jezgri Hvara. Autorice projekta su arhitektice Branka Petković i Kristina Jeren.

Slika 21: Vizualizacija uređenja Gradske vijećnice (gradske loggie)



3.4. Provedba zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvešća o stanju u prostoru Grada Hvara

U prethodnom Izvešću o stanju u prostoru za razdoblje 2007. – 2014. navedeni su glavni izazovi s kojima se u svom razvoju suočava Grad Hvar. To su prvenstveno depopulacija (posebno ruralnih prostora), nesrazmjer između naselja Hvar i ostalih naselja u komunalnoj i urbanoj opremi, nedostatak uravnoteženog gospodarskog razvoja i prevelika ovisnost o turizmu kao glavnoj gospodarskoj grani.

U pogledu potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih prostornih planova na razini grada prethodnim je Izvešćem planirano:

1. *Izrada Strategije razvoja Grada Hvara* - ostvareno (strategija je usvojena 2016. godine)
2. *Izrada Strategije razvoja LAG-a "Škoji"* - ostvareno (strategija je usvojena, 2018. su usvojene i prve izmjene i dopune)
3. *Izrada Strategije razvoja turizma* - u tijeku (izrada strategije je u tijeku, stručni izrađivač je Institut za turizam Zagreb, u ožujku 2019. godine održano je javno predstavljanje prijedloga strategije).

Prethodnim Izvešćem dane su smjernice za izradu prostorno-planske dokumentacije. U tijeku usvajanja Izvešća u tijeku je bila izrada Izmjena i dopuna PPUG Hvara te izrada UPU-a za naselja Brusje, Velo Grablje i Zračice. **S izuzetkom UPU-a naselja Brusje, svi navedeni planovi su izrađeni i usvojeni.** O prijedlogu plana UPU Brusje provedene su dvije javne rasprave (2012. i 2014. godine), plan nije usvojen na gradskom vijeću.

Pokrenuta je izrada sljedećih dokumenata prostornog uređenja: UPU Dolac, UPU zone stanovanja u zelenilu i UPU Milna.

Izmjenama i dopunama PPUG Hvara (koje su usvojene 2016. godine) ukinuta je obveza izrade sljedećih detaljnijih dokumenata prostornog uređenja: UPU turističke zone Vira, DPU Propod, DPU Punta Kovač, DPU komunalne zone Mala Garška, DPU zone javnih sadržaja Mala Garška, DPU Zakaštil, DPU gospodarske zone Vira.

IV. Preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru s prijedlogom prioritetnih aktivnosti

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Grada Hvara obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Osnovni preduvjet za skladan ukupni razvoj je prostorna održivost uz racionalno korištenje i učinkovitu zaštitu prostora. Prema demografskim podacima navedenim u ovom Izvešću, jedan od glavnih problema koji se izravno odražava na sve segmente razvoja je izražena depopulacija, posebice u ruralnim naseljima Grada.

Postojeću funkcionalnu organizaciju prostora karakterizira nesrazmjer između naselja Hvar i ostalih naselja, kako u pogledu broja stanovnika tako i u komunalnoj i urbanoj opremi te društvenoj infrastrukturi. Potrebno je ulagati napore i provoditi konkretne mjere za opremanje svih naselja Grada Hvara osnovnom komunalnom i društvenom infrastrukturom jer je to osnovni preduvjet za zaustavljanje negativnih demografskih kretanja i za budući gospodarski razvoj.

Prirodne i krajobrazne vrijednosti te bogata kulturna baština važne su prednosti kod planiranja budućeg razvoja Grada, ali istovremeno nameću i obvezu posebne odgovornosti za njihovu zaštitu pri planiranju prostora.

Prilikom osmišljavanja gospodarskog razvoja potrebno je, uvažavajući lokalne specifičnosti, težiti uravnoteženom razvoju kako bi se prevladala ovisnost o turizmu kao glavnoj gospodarskoj djelatnosti. Znatne mogućnosti postoje u komplementarnim djelatnostima koje koriste potencijale turističkog tržišta za razvoj lokalnih proizvoda (od poljoprivrede, lokalnih obrta do različitih uslužnih djelatnosti).

Ograničavajući je faktor u razvoju nekvalitetna prometna povezanost dijelova Grada što se negativno održava na mobilnost i dostupnost usluga od općeg interesa.

Potrebno je također ulagati napore u razvoj ljudskih potencijala koji će omogućiti korištenje dostupnih izvora (su)financiranja iz europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Razvojni prioriteti u sljedećem razdoblju trebali bi obuhvaćati:

- daljnju obnovu kulturno-povijesnih građevina i širenje ponude kulturnog turizma (program Hvar – tvrđava kulture i drugi programi),
- nastavak obnove hotelskih smještajnih kapaciteta,
- ulaganja u obnovu ruralnih naselja i razvoj ruralnog turizma, što će doprinijeti uravnoteženom razvoju i smanjiti opterećenje središnjeg naselja Hvar,
- ulaganja u razvoj infrastrukturne opremljenosti naselja, poboljšanje prometne povezanosti (što uključuje i razvoj sustava javnog prijevoza) te rješenje problema parkiranja koji je prisutan u gotovo svim naseljima,
- ulaganja u razvoj društvene infrastrukture (zdravstveni centar, dom za starije),
- stvaranje preduvjeta za uravnoteženi gospodarski razvoj kojim će se ublažiti ovisnost o turizmu kao glavnoj gospodarskoj djelatnosti.

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini grada

Grad Hvar je donošenjem Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Hvara 2016. godine uglavnom riješio prioritetne zahtjeve i potrebe za zahvatima u prostoru kao i potrebu usklađenja s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije.

Usvajanjem urbanističkih planova za naselja Malo Grablje, Velo Grablje i Zaraće ostvarene su pretpostavke za njihov uravnoteženi i planski razvoj uz zaštitu kulturne i prirodne baštine. Urbanistički planovi uređenja za Brusje i Milnu su u postupku izrade.

U središnjem naselju Hvaru izrađeni su planovi za neizgrađene i neuređene dijelove građevinskih područja (DPU Ograde, DPU Biskupija, DPU groblja Kruvenica, UPU Opuzena glavica, UPU sportsko-rekreacijske zone Šamoreta Dolac) čime je stvorena mogućnost uređenja i gradnje na predmetnim područjima.

Za uravnoteženi prostorni razvoj Grada Hvara potrebno je izraditi strateške dokumente prostornog razvoja i razvoja turizma (kao najvažnije gospodarske grane koja uvelike utječe na opći prostorni razvoj grada). Strateško planiranje je sustavan način donošenja temeljnih odluka, određivanja smjera djelovanja i provođenja akcija. Pri tome nije u fokusu stvaranje slike idealnog stanja budućnosti, već analiza problema i obilježja procesa iz nedavnog razdoblja s posljedicama donošenja planskih odluka za budućnost. Načelo strateškog planiranja podrazumijeva proces planiranja koji je usmjeren strateškom razvoju te je usklađen s dokumentima višeg reda, a služi kao podloga izradi planova nižeg reda. Strateško planiranje odvija se u skladu s načelom održivosti što podrazumijeva održivi gospodarski, prostorni, društveni i ekološki razvoj koji osigurava zaštitu i očuvanje naslijeđa te omogućuje iskorištenje potencijala temeljem njihova održivog korištenja.

Od strateških dokumenata i programa u sljedećem razdoblju potrebno je dovršiti izradu sljedećih strategija i studija:

Strategija razvoja turizma

Kako će turizam i nadalje ostati najvažnija gospodarska grana koja ujedno i najviše sezonalno opterećuje komunalni sustav potrebno je dovršenje Strategije razvoja turizma Grada Hvara (izrada strategije je u tijeku, u ožujku 2019. godine održano je javno predstavljanje prijedloga strategije).

Studija prostornog razvoja Grada Hvara

Studija prostornog razvoja Grada Hvara je u tijeku, a izrađuje se kao dio strateškog planiranja razvoja grada u području prostornog uređenja.

Predmet Studije je prostorni razvoj Grada Hvara koji se promatra u projektnom razdoblju od 15 godina tj. do okvirno 2033. godine. Prostorni obuhvat Studije odnosi se na administrativno područje Grada Hvara tj. ukupno područje jedinice lokalne samouprave Grada Hvara.

Svrha izrade studije je dobiti strateški dokument na temelju kojega će se izrađivati (novi ili mijenjati postojeći) prostorno-planski dokumenti Grada Hvara. Osnovno polazište izrade Studije je da se do rezultata – poželjnog koncepta prostornog razvoja - dolazi putem detaljnih analiza postojećih procesa u prostoru, planskih odrednica koje proizlaze iz planova višeg reda te vlastitih odluka o poželjnom smjeru prostornog razvoja na razini Grada.

Stanje i procesi u prostoru utvrđuju se analizom i ocjenom stanja populacijske osnove, prostorne organizacije funkcija u prostoru, društvene infrastrukture, gospodarskih djelatnosti i aktivnosti koje najviše utječu na prostor, prometne i energetske infrastrukture te područja ograničenja i posebnih pritisaka na prostor.

Zadatak Studije je polazeći od analitičkog dijela (analiza i opis postojećeg stanja osnovom javno-dostupnih dokumenata) prikazati i ocijeniti stanje te predvidjeti trendove u prostornom razvoju grada. Nastavno na analitički dio, Studija u programskom dijelu mora dati smjernice za usmjeravanje prostornog razvoja do 2033. godine. U programskom dijelu utvrđuju se i smjernice za buduće planske odluke kod planiranja novih i/ili izmjena dokumenata prostornoga uređenja koji su trenutno na snazi.

Izmjene i dopuna prostornog plana uređenja Grada Hvara

Studijom prostornog razvoja Grada Hvara utvrdit će se eventualna potreba pokretanja izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Hvara. Ovakvim sustavnim načinom planiranja izbjeći će se parcijalne izmjene prostorno-planske dokumentacije i osigurati integralan pristup planiranju na temelju stručno provedene analize i (eventualno) utvrđenih potreba za izmjenama i dopunama postojeće prostorno-planske dokumentacije.

Zadaća Grada je da i dalje prati stanje u prostoru i prilagođava dokumente prostornog uređenja potrebama gospodarskog i društvenog razvoja. Gradsko vijeće će, sukladno zakonskim propisima, donositi odluke o potrebi izrade dokumenata prostornog uređenja.

4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

4.3.1 Prioritetne aktivnosti u provođenju dokumenata prostornog uređenja (sanacija degradiranih područja, sprječavanje negativnih procesa i ostvarivanje uvjeta za daljnji prostorni razvoj)

Kao prioritetni ciljevi na području Grada definirani su:

- Sprečavanje daljnje depopulacije prostora, posebice sa ruralnih područja – rješavanje ovog problema zahtijeva djelovanje na širokom području, uključujući razvoj društvene infrastrukture i razvoj mjera za ostanak mladih ljudi.
- Gospodarski razvoj i zapošljavanje - otvaranje novih radnih mjesta je nužnost bez koje se ne može zaustaviti proces depopulacije. U tom pogledu treba poticati razvoj poduzetništva i obrtnika te uključivanje većeg broja stanovnika u turističku ponudu i komplementarne djelatnosti.
- Razvoj infrastrukture, posebno imajući u vidu vršna opterećenja u ljetnom razdoblju. Posebno su važna ulaganja u prometnu infrastrukturu, organizaciju turističkog prometa te rješenje problema parkiranja u turističkim središtima
- Gospodarenje otpadom u funkciji održivog razvoja – sanacija i zatvaranje odlagališta komunalnog otpada „Stanišće“, na cijelom području Grada i dalje provoditi i usavršavati sustav prikupljanja i obrade miješanog komunalnog otpada kao i uslugu odvojenog prikupljanja korisnih sastavnica otpada. Potrebno je dovršiti izgradnju reciklažnog dvorišta i sortirnice.

4.3.2. Aktivnosti za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja

Za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja potrebno je dovršiti izradu dokumenata prostornog uređenja koji su u tijeku.

Dokumenti prostornog uređenja u izradi:

1. UPU Brusje (Odluka o izradi urbanističkog plana uređenja Brusje - Službeni glasnik Grada Hvara 8/09) – o prijedlogu plana UPU Brusje održane su dvije javne rasprave (2012. i 2014. godine). Konačni prijedlog plana nije usvojen na Gradskom vijeću Grada Hvara.
2. UPU Dolac (Odluka o izradi urbanističkog plana uređenja Dolac - Službeni glasnik Grada Hvara 12/18) – plan je u fazi izrade nacрта prijedloga plana
3. UPU zone stanovanja u zelenilu (Odluka o izradi UPU zone stanovanja u zelenilu - Službeni glasnik Grada Hvara 3/17) – o prijedlogu plana provedena je javna rasprava; plan je u fazi konačnog prijedloga plana
4. UPU Milna (Odluka o izradi UPU Milna - Službeni glasnik Grada Hvara 3/17) – o prijedlogu plana provedena je javna rasprava; plan je u fazi konačnog prijedloga plana

Prostornim planom uređenja Grada Hvara planirana je izrada sljedećih provedbenih dokumenata prostornog uređenja:

1. UPU Sv. Nedilja
2. UPU Šamoretov dolac – Marinac dolac
3. UPU Pais
4. UPU Pokonji dol
5. UPU Križna luka
6. UPU sportsko-rekreacijske zone Mala Garška
7. UPU turističke zone Jagodni bad
8. UPU turističke zone Sviračina
9. UPU turističke zone Plaža

Prioritetnima se smatra izrada urbanističkih planova uređenja Križna luka i Pais.

Izrada preostalih planova, osobito onih za izdvojene dijelove građevinskog područja izvan naselja, ovisit će o razvojnim mogućnostima i potencijalnim investitorima koji, sukladno zakonskim propisima, mogu i sami inicirati izradu pojedinih planova uz vlastito (su)financiranje izrade plana.

V. Izvori podataka

1. Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18)
2. Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14., 19/15.)
3. Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14 i 123/17)
4. Zakon o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08., 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15);
5. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/17)

6. Strategija prostornog razvoja Hrvatske (NN 106/17)
7. Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije", broj 1/03, 8/04, 5/05, 13/07, 9/13, 147/15)
8. Prostorni plan uređenja Grada Hvara ("Službeni glasnik Grada Hvara", broj 2/07, 9/10, 5/16)

9. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja (ispu.mgipu.hr)
10. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, - Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini
11. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
12. Ministarstvo kulture, Registar kulturnih dobara
13. BIOPORTAL (<http://www.bioportal.hr/gis/>)
14. Središnji registar prostornih jedinica, Državna geodetska uprava (www.geoportal.dgu.hr)
15. Popisi stanovništva, Tablogrami po naseljima, Statistička izvješća i drugi objavljeni podaci Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr)
16. Model diferencijacije urbanih, ruralnih i prijelaznih naselja u Republici Hrvatskoj, Metodološke upute 67, DZS, Zagreb, 2011.
17. Registar udruga (registri.uprava.hr/#!udruge)
18. Hrvatski zavod za zapošljavanje - Nezaposlene osobe po općinama i gradovima stanovanja, razini obrazovanja i spolu
19. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/)
20. Registar tvrtki (www1.biznet.hr)
21. Obrtni registar (or.minpo.hr)
22. Jedinostveni registar poduzetničke infrastrukture Ministarstva gospodarstva (reg.mingo.hr/pi/public)
23. Registar eksploatacijskih polja u RH (rudarstvo.com/Eksploatacijska_polja.html)
24. Državni hidrometeorološki zavod, Sektor za hidrologiju - hidrološke postaje (hidro.dhz.hr)

25. Mrežna stranica Grada Hvara www.hvar.hr

Podaci za Izvješće primljeni od javnopravnih tijela:

26. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Radnička cesta 80/7, 10 000 Zagreb
27. Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada, Selska cesta 136, 10000 Zagreb
28. HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb,

29. Hrvatske ceste d.o.o., Vončinina 3, 10000 Zagreb
30. HEP – ODS, DP Elektrodalmacija Split, Poljička cesta 73, 21000 Split
31. Hvarski Vodovod d.o.o. Jelsa, Radičinebb
32. Ministarstvo turizma, Uprava za upravljanje turističkom destinacijom, 10 000 Zagreb, Prisavlje 14
33. Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu za područje Splitsko-dalmatinske županije, Porinova 2, 21000 Split
34. Komunalno Hvar d.o.o., Vlade Stošića 7, Hvar
35. Hrvatske šume , Uprava šuma Split, Podružnica Hvar, Šumarija Jelsa, 21465 Jelsa
36. Odvodnja Hvar d.o.o. Vlade Stošića 7, Hvar
37. Vipnet d.o.o., Vrtni put 1, 10000 Zagreb
38. FINA, Poslovnica Hvar, Hvar 21450 - Ul. Ive Miličića 1
39. Turistička zajednica Grada Hvara, Trg sv. Stjepana 42, Hvar
40. Centar za socijalnu skrb Split, Podružnica Hvar, Fabrika 34
41. Dječji vrtić „VanđelaBožićković“ Hvar, Hanibala Lucića 3
42. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Uprava sigurnosti plovidbe, Lučka kapetanija Split, Lučka ispostava Hvar, Hvar
43. LAG Škoji, Vicka Butorovića 4, 21 450 Hvar
44. Jadrolinija, Ispostava Hvar Riva, Hvar